

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Přeshraniční spolupráce EU a vybraným státem

Vypracovala: Bc. Markéta Chromá
Vedoucí práce: Ing. Petra Pártlová, Ph.D.

České Budějovice 2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Markéta CHROMÁ**
Osobní číslo: **E14751**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**
Název tématu: **Přeshraniční spolupráce EU a vybraným státem**
Zadávací katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je analýza přeshraniční spolupráci mezi vybraným státem a členskými státy Evropské unie. V teoretické části se práce bude věnovat studium, sběru dat a následné analýze literárních pramenů z oblasti přeshraniční spolupráce a to z obecného pohledu s důrazem na regionální politiku EU. Praktická část bude zaměřena na konkrétní operační programy INTERREG IV (institucionální zajištění, realizované a připravované projekty) vztahující se přímo k dané oblasti, tj. k příhraničním oblastem vybraného státu a okolních zemí.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury a sepsání literární rešerše vztahující se k dotčené problematice.
2. V rámci diplomové bude proveden sběr dat z odborných literárních pramenů a internetových portálů týkajících se této problematiky. Ostatní data budou získána formou konzultací a pohovorů ve vybraných institucích. Na základě těchto informací bude následně provedena analýza příhraniční spolupráce a to z obecného pohledu s důrazem na regionální politiku EU.
3. V praktické části bude provedena detailní analýza projektů, které byly financovány z operačního programu INTERREG IV (institucionální zajištění, realizované připravované projekty) vztahující se k dané oblasti.
4. Vyhodnocení výsledků a navržení doporučení pro zlepšení stávající situace a to i z pohledu nadcházejícího programovacího období 2014-2020. Zaměřit na projekty, které by vhodně korespondovaly s novým programovacím obdobím, zajistit lepší koordinaci v rámci přípravy nových projektů, včetně zajištění propagace.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Cíle a metodika, 4. Praktická část, 5. Návrhy a doporučení, 6. Diskuze, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Přehled použité literatury, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle charakteru práce**
Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

1. Dočkal, V.(2006). **Regionální politika EU a naplňování principu partnerství.** Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity.
2. Blomström, M., Kokko, A. & Globerman, S. (1997). **Regional Economic Integration and Foreign Direct Investment: The North American Experience** [online]. Cambridge: National Bureau of Economic Research, NBER Working Paper No. 6019. Dostupné z: <<http://www.nber.org/papers/w6019.pdf>>
3. Dühr, S., Colomb, C. & Nadin, V. (2010). **European spatial planning and territorial cooperation.** London: Routledge.
4. Netolický, V. **Euroregiony-úvod do problematiky.** (2007)Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s.
5. Valášková, T. (2012) **Podpora přeshraniční spolupráce ve středoevropském prostoru.** In V. Klímová & V. Žitek, XV. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách (s. 153-164). Brno: Masarykova univerzita.
6. **Co-opeartion across borders, Regional Policy: Inforegio,** Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/crossborder/index_en.cfm

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Petra Pártlová, Ph.D.**
Katedra regionálního managementu

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2014**
Termín odevzdání diplomové práce: **17. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUĎEJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. března 2015

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s ustanovením zákona č. 111/98 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce a záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na objevování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 7. 9. 2016

.....
Bc. Markéta Chromá

Poděkování

V této části bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce paní Ing. Petře Pártlové Ph.D., za odborné vedení práce, za pomoc a rady při zpracování této práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině, kolegům a přátelům, za podporu, kterou mi po celou dobu poskytovaly a bez níž by tato práce nemohla být dokončena.

Obsah

Úvod.....	1
1. Evropská unie	3
1.1 Historie EU.....	3
1.2 EU v současnosti	6
1.2.1 Geografie EU	6
1.2.2 Členské země EU	6
1.2.3 Vstup do EU.....	6
1.2.4 Instituce EU.....	7
1.2.5 Financování EU.....	8
2. Regionální politika EU	10
2.1 Typy regionů	10
2.2 Cíle Regionální politiky	11
2.3 Financování Regionální politiky	12
2.5 Iniciativy Společenství	13
3. Přeshraniční spolupráce.....	19
3.1 Historie přeshraniční spolupráce.....	20
3.2 Typologie příhraničních regionů EU	22
3.3 Typologie přeshraničních struktur	23
4. Program INTERREG.....	25
4.1 INTERREG I (Programové období 1990 – 1993)	25
4.2 INTERREG II (Programové období 1994 – 1999).....	26
4.3 INTERREG III (Programové období 2000-2006)	27
5. Cíle a metodika.....	28
5.1 Cíl práce	28
5.1.1 Dílčí cíle.....	28

5.2 Metodika práce.....	28
6. Program INTERREG IV (Programové období 2007 – 2013).....	30
7. INTERREG IV A.....	36
8. OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika	37
8.1. Stručný popis dotačního území	39
8.2 Cíle a priority OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko a Česká republika	40
8.3 Oblasti podpory, podporované aktivity a formální strana OP.....	42
8.5 Postup podávání a hodnocení žádosti	44
9. Euroregiony v dotačním území.....	47
9.1 Euroregion Elbe/Labe	47
9.1.1 Cíle a úkoly euroregionu.....	48
9.1.2 Orgány Euroregionu.....	49
9.1.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euroregion Labe).....	50
9.2. Euroregion Niesse – Nisa.....	54
9.2.1 Organizační struktura.....	56
9.2.2 Cíle a úkoly euroregionu.....	57
9.2.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euroregion Nisa)	57
9.3 Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří.....	61
9.3.1 Cíle Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří	62
9.3.2 Organizační struktura Euroregionu	63
9.3.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euroregion Krušnohoří).....	64
9.4 Euregio Egrensis	68
9.4.1 Cíle Euregia.....	69
9.4.2 Orgány Euregia Egrensis.....	70
9.4.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euregio Egrensis – ČR-Sasko).....	71
9.5 Analýza přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko – Velké projekty	75

10.1 Stručný popis dotačního území	82
10.2 Cíle a priority OP Přeshraniční spolupráce Cíl 3 Svobodný stát Bavorsko a Česká republika	84
10.3. Oblasti podpory, podporované aktivity a formální strana OP	85
10.4 Podávání a hodnocení žádostí	87
11 Euroregiony v dotačním území	90
11.1 Euregio Egrensis	90
11.1.1 Analýza přeshraniční spolupráce - Dispoziční fond (Euregio Egrensis ČR-Bavorsko)	90
11.2. Euroregion Šumava	94
11.2.1 Cíle a úkoly Euroregionu	95
11.2.2 Organizační struktura	95
11.2.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Dispoziční fond (Euroregion Šumava)	96
11.3 Analýza přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko– Velké projekty	99
12. Shrnutí analýzy	104
13. Dotazníkové šetření	113
13.1 Výsledky dotazníkové šetření	113
14. Programové období 2014 – 2020	118
15. Shrnutí – návrhy a opatření	121
16. Závěr	123
Summary	125
Seznam použité literatury a elektronických zdrojů	126
Seznam obrázků, grafů a tabulek	130
Seznam obrázků	130
Seznam grafů	130
Seznam tabulek	131

Úvod

Při vyslovení pojmu příhraniční oblast se mnohému z nás vybaví pás území, nacházející v místě, kde jedna země končí a druhá začíná. Avšak tato představa není zcela jednoznačná. Příhraniční oblasti nejsou tvořeny pouze státními hranicemi a jejich nejbližšími městy a obcemi, ale lze sem zařadit často i celé regiony. Každá příhraniční oblast má svá určitá specifika ať už se jedná o geografické předpoklady či různé socioekonomické aspekty. Co však všechny příhraniční oblasti spojuje je periferní poloha a nízká hustota osídlení.

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala příhraniční oblast České republiky sousedící se Spolkovou republikou Německo. Tato hraniční část v průběhu dějin procházela různými změnami, jimž nebyly cizí ani ozbrojené konflikty. Pokud bychom se měli zaměřit na ty nejvýznamnější z nich, pak bezpochyby každého z nás napadnou všeobecně známé Sudety. Sudetami byly označovány téměř všechny příhraniční části České republiky, které byly obývány především německy mluvícím obyvatelstvem. Spory o vlastnictví tohoto území panovaly v dějinách téměř nepřetržitě, k těm nejvýznamnějším z nich, které se v této oblasti odehrály lze zařadit dva časové milníky.

Tím prvním byl samotný vznik Československé republiky roku 1918, kdy si Němci přisvojili příhraniční oblasti Čech, Moravy a bývalého Rakouského Slezska, jež daly vznik 4 novým autonomním celkům. Ve zkoumané oblasti hraničící s Německem tak vznikly dva celky Deutschböhmen, jejichž sídlem bylo město Liberec a Böhmerwaldgau se sídlem v Prachaticích. Ke konci roku 1918 Československá republika získala za pomoci vojenských sil své území nazpět a tyto autonomní celky zanikly.

Druhým avšak nejvýznamnějším milníkem byl rok 1938, kdy po podpisu Mnichovské dohody musela Československá republika, bez možnosti jakéhokoliv zásahu, v zájmu ochrany svého obyvatelstva, tzv. Sudetské území postoupit Německu. Tím Československo přišlo o mnoho průmyslových center, vojenských obranných systémů a miliony obyvatel, jež byli sudetskými Němci značně utlačováni a lidé žijící v této oblasti se museli buďto přihlásit k Německé národnosti či toto území raději opustili a přesídlovali se do vnitrozemí. Po skončení války byla všechna uzmutá území vrácena zpět Československu. Oblasti však díky migraci zůstali i přes veškeré snahy vlády, téměř neosídlené a bez života. Tato situace se začala lepšit až v 90. letech 20. století.

V tomto období se Česká republika stala kandidátskou zemí do EU a v roce 2004 pak jejím členem. Toto členství dalo České republice možnost čerpání finančních prostředků z EU, mj. i na rozvoj přeshraniční spolupráce, a tím tak napomoci k odstraňování disparit v hraničních oblastech tedy i oblastech Sudet.

Zda-li toto odstraňování disparit opravdu funguje, a zda-li dochází k pozitivnímu rozvoji příhraniční oblasti, to bylo jedním z cílů této diplomové práce.

Konkrétní téma Přeshraniční spolupráce ČR s Německem jsem si zvolila proto, že mě zajímala zejména aktivita jednotlivých zemí v rámci rozvoje přeshraniční spolupráce a její možné výsledky přispívající k rozvoji příhraničního území.

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. První část je věnována Evropské unii, regionální politice v Evropské unii, přeshraniční spolupráci obecně a historii Evropské územní spolupráce. V druhé části byla zpracována analýza přeshraniční spolupráce v rámci OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Sasko a analýza přeshraniční spolupráce v rámci OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Bavorsko. V poslední části této diplomové práce je provedena komparace obou operačních programů a euroregionů, které jsou jejich součástí a následné vyhodnocení výsledků a jejich možný přínos pro odstraňování regionálních rozdílů.

1. Evropská unie

1.1 Historie EU

Historie Evropské unie sahá do poválečných let, kdy se celá Evropa musela začít vzpamatovávat z následků, které na ní válečné boje zanechaly. Hlavními cíli pro tuto dobu bylo zabezpečit životní potřeby, mír a bezpečnost svých obyvatel. Tyto skutečnosti vedly k prvotní myšlence evropské integrace. Jinak řečeno jediné součinnost všech států může zajistit dosažení těchto cílů. V období války byl také výrazně omezen pohyb mezi státy a vznikla tedy i touha po volnosti pohybu a svobodném podnikání mezi státy.

„Celkově lze tedy říci, že důvody pro poválečnou Evropskou integraci byly následující:

- *zabezpečení míru na Evropském kontinentě*
- *překonání nacionalisticky orientovaných tržních struktur*
- *umožnění společného trhu jakožto prostředku ke zvyšování hospodářského blahobytu.*“(Rýznar, 2007)

Můžeme se setkat s několika formami integrace:

- Funkcionální integrace – vzájemná spolupráce podnikatelských subjektů na konkrétních aktivitách.
- Institucionální integrace – tato forma integrace klade důraz na závazná pravidla jednotlivých států.
- Makroekonomická integrace – jedná se o formu, kdy dochází ke slučování trhů jednotlivých zemí se záměrem vytvoření nadnárodního komplexu.
- Mikroekonomická integrace – je integrace, která se vztahuje na konkrétní ekonomické subjekty, jež jsou východiskem integračního procesu. Díky této formě integrace dochází ke vzniku nadnárodních korporací.
- Vertikální integrace – integrace sektorová, soustředující se na spolupráci ve specifických oborech či odvětvích.
- Horizontální integrace – univerzální integrace, současně se proplétající mezi všemi sektory národního hospodářství.

Za první integrační proces lze považovat sloučení západoevropských zemí Lucemburska, Belgie a Nizozemska v roce 1948, které tak vytvořily BENELUX. Toto sdružení ve svých počátcích fungovalo jako celní unie, tedy zúčastněné země mezi sebou mohli volně obchodovat a měly společný celní tarif pro obchod s nečlenskými státy.

„5. května 1949 byla v Londýně ustavena Rada Evropy, jejímž úkolem bylo připravit podmínky pro vytvoření jednotné Evropy. Rada Evropy se zaměřila na rozvoj spolupráce v oblasti ekonomické, politické, kulturní a sociální. Nebyla však vybavena potřebnými pravomocemi k řešení naléhavých politických a ekonomických problémů. Evropské země nebyly připraveny na předání části své státní suverenity této nově vzniklé organizaci. Významným úspěchem Rady Evropy se stalo v roce 1950 přijetí Evropské konvence o ochraně lidských práv a základních svobod, která vstoupila v platnost v roce 1953.“ (Kunešová, et al., 2005)

9. května 1950, francouzský ministr zahraničí Robert Schuman, přednesl první návrh sjednocené Evropy. Tento návrh nese název Schumanova deklarace, ve které požadoval, aby byl kladen důraz na splnitelné cíle. Jedním z těchto cílů zvolil sjednocení trhů dvou velmi strategických oblastí německé a francouzské těžby uhlí a oceli. Návrh vedl k podpisu tzv. Pařížské smlouvy dne 18. 4. 1951, která se týkala šesti států (Francie, Německo, Itálie, Holandsko, Belgie a Lucembursko). Následnou ratifikací všech členských států 27. 7. 1952 vzniklo Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Toto společenství se v 50. letech jeví jako úspěšné. V průběhu následujících let se západoevropské země začaly více zajímat i o jiné oblasti zejména energetiku, dopravu a zemědělství. 25. 3. 1957 byly v Římě podepsány další dvě, pro vznik Evropské unie, důležitá společenství tzv. Římskou smlouvou vzniklo Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM) a Evropské hospodářské společenství (EHS). Gescí euratomu se tak stala spolupráce při využívání jaderné energie. Cílem EHS pak bylo vytvoření společného trhu s volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a osob. Po deseti letech fungování se EHS přetvořilo v celní unii. *„Roku 1967 vstoupila v platnost tzv. Slučovací smlouva, na jejímž základě došlo k vytvoření společné rady ESUO, EHS a Euratomu. Od tohoto roku se začal používat název Evropská společenství, který označuje tři výše uvedená integrační seskupení se stejnou členskou základnou.“* (Rýznar, 2007)

V průběhu let fungování Evropských společenství začalo o členství jevit zájem mnoho dalších zemí, a tak se začalo rozšiřovat. K prvnímu rozšíření došlo v roce 1973, kdy se

připojily Velká Británie, Irsko a Dánsko. Dalším členem se stalo v roce 1981 Řecko a později pak v roce 1986 ještě Španělsko a Portugalsko.

V roce 1987 vstoupil v platnost dokument nesoucí název Jednotný evropský akt, který vytvořil základ pro přechod k volnému trhu a zároveň upravoval a doplňoval Římské smlouvy, díky němuž byl umožněn vznik Evropské unie.

Evropská unie vznikla v roce 1991 podpisem tzv. Maastrichtské smlouvy, která zastřešila tři Společenství, a ze které byly vyjmuty oblasti soudnictví, vnitropolitických otázek, zahraniční politiky a obrany mimo rámec základních smluv a byly přesunuty do třech pilířů: 1. pilíř – Evropská společenství, 2. pilíř – společná bezpečnostní a zahraniční politika, 3. pilíř – justice a vnitro. Ratifikace smlouvy proběhla až v roce 1993.

V roce 1995 došlo k dalšímu rozšíření Evropského společenství o Finsko, Švédsko a Rakousko. Dalšími členy se v roce 2004 staly následující země: Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko. Následně v roce 2007 bylo za členy přijato Bulharsko a Rumunsko. K poslednímu rozšíření došlo v roce 2013, kdy se členem Evropské unie stalo Chorvatsko.

Pro formování dnešní podoby Evropské unie byly důležité ještě další smlouvy:

- Amsterodamská smlouva (1997), která upevnila jednotlivé pilíře Maastrichtské smlouvy a stanovila čtyři základní cíle:
 1. Postavit do středu pozornosti EU problematiku zaměstnanosti a občanských práv.
 2. Odstranit poslední překážky volného pohybu osob a posílit vnitřní bezpečnost.
 3. Dát Evropě silnější postavení v mezinárodních vztazích.
 4. Vytvořit efektivnější institucionální strukturu EU.
- Smlouva z Nice (2001), ve které se pojednává o velikosti a složení Evropské komise, vážení hlasů v Radě EU, hlasování kvalifikovanou většinou, užší spolupráci a složením Evropského parlamentu.
- Lisabonská smlouva (2007), která měla reformovat instituce Evropské unie a její fungování. Lisabonskou smlouvou bylo zrušeno označení Společenství a jeho nástupcem se stává EU.

1.2 EU v současnosti

1.2.1 Geografie EU

Území Evropské unie zaujímá rozlohu 4,3 mil. km² a s hustotou zalidnění 114 obyvatel/km² patří mezi hustě zalidněná území. Jihovýchodní hranici tvoří Kypr, na jihozápadě Portugalsko, na severozápadě Finsko a severovýchodě Irsko. Nejdelší řekou EU je Dunaj. S plochou 5650 km² a hloubkou 106 m je jejím největším jezerem švédské jezero Vänern a nejvyšší horou je Mont Blanc. Převážná část území EU se nachází v mírném klimatickém pásu, Finsko v subarktickém pásu a Středomořské země pak spadají do pásma subtropického.

1.2.2 Členské země EU

Evropská unie je tvořena 28 členskými státy, kterými jsou: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Chorvatsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Nizozemsko, Německo, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Spojené království, Švédsko. Mimo tyto státy území Evropské unie tvoří i zámořská a závislá území: Kanárské ostrovy, Ceuta, Melilla, Azory, Madeira, Gibraltar, Réunion, Francouzská Guyana, Martinik, Guadeloupe, Mayotte, Saint – Martin. V Evropské unii žije 503 milionů obyvatel. Evropská unie má 24 úředních jazyků, z nichž nejpoužívanější je angličtina.

1.2.3 Vstup do EU

O vstup do Evropské unie může požádat jakákoli evropská země. Příprava na vstup je však velice složitým procesem trvajícím i několik let. Každá kandidátská země musí splňovat tzv. Kodaňská kritéria. Těmito kritérii jsou následující:

- stabilní instituce zajišťující demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin,
- fungující tržní hospodářství a schopnost vypořádat se s konkurencí a tržními silami EU,
- schopnost přijmout a účinně provést závazky vyplývající z členství, včetně dodržování politických cílů, hospodářské a měnové unie.

V případě zemí západního Balkánu jsou zde ještě dodatečné podmínky pro členství vztahující se k regionální spolupráci a dobrým sousedským vztahům.

Kandidátská země podá žádost o členství Evropské radě, která požádá Evropskou komisi o posouzení připravenosti země. V případě kladného výsledku Rada začne vyjednávat a podrobně se probírat jednotlivými oblastmi. Tento proces je časově náročný a kandidátské zemi je v tomto období poskytována finanční, administrativní a technická pomoc. V současné době se mezi kandidátské země řadí: Albánie, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Turecko. Potenciálními kandidáty jsou Bosna a Hercegovina a Kosovo.

1.2.4 Instituce EU

Rada Evropské unie je tvořena jednotlivými ministry za 9 resortů (např. životní prostředí, kultura, finance) ze všech členských států a má zákonodárnou a rozhodovací pravomoc. Hlavními činnostmi rady je schvalování norem Evropského práva, koordinace hospodářské politiky členů EU, uzavírání smluv jménem EU s jednotlivými státy, schvalování rozpočtu ve spolupráci s Parlamentem, rozvoj společné zahraniční a bezpečnostní politiky, koordinace spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí.

Evropská rada je nevyšší úrovní Rady EU a skládá se z jednotlivých hlav států a vlád zemí Evropské unie, předsedy Evropské rady a předsedy Evropské komise. Rada určuje směr, kterým se bude Evropská unie ubírat a řeší nejzávažnější ekonomické a politické otázky. Evropská rada rozhoduje jednomyslně. Předseda rady je volen na období 2,5 roku a v současné době je jím Donald Tusk.

Evropská komise zajišťuje fungování EU jako celku. Je tvořena 28 zástupci z každého členského státu. Komise nesmí upřednostňovat zájmy jednotlivých států. Hlavním úkolem komise je monitorování dodržování základních smluv EU, má výlučné právo iniciovat návrhy legislativy, zhotovuje návrh rozpočtu a následně kontroluje jeho dodržování. Její další rolí je zastupování EU při mezinárodních jednání a má pravomoc uzavírat dohody s třetími zeměmi.

Evropský parlament je tvořen 766 poslanci, kteří jsou voleni přímo občany členských států. Jedná se o instituci se zákonodárnou pravomocí a rozpočtovou funkcí. Dále pak kontroluje činnost Společenství, dohlíží na Radu EU a má právo schvalování nominací komisařů. Hlavní sídlo má ve Štrasburku a dále pak v Bruselu a Lucemburku.

Mezi další důležité instituce EU pak patří Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr, Evropská centrální banka, Evropská investiční banka, Evropská banka pro obnovu a rozvoj, Hospodářský a sociální výbor a výbor regionů.

1.2.5 Financování EU

Rozpočet EU je tvořen příspěvků členských států, dovozními cly na výrobky z nečlenských států EU a pokutami za nedodržení pravidel EU.

- Příspěvky členských států – jedná se o příspěvek, který je procentuelně vyměřován z hrubého domácího produktu každého členského státu (okolo 0,7%) a jsou největším zdrojem příjmů;
- Harmonizovaná daň z přidané hodnoty – jedná se o vyměřený příspěvek každého členského státu - v průměru 0,3%;
- Dovošní cla;
- Zemědělské vyrovnávací dávky – cla uvalená na dovoz zemědělských produktů ze třetích zemí.

Do rozpočtu jsou dále odváděny daně z příjmů pracovníků institucí EU a příspěvky nečlenských zemí do některých programů unie, přebytky z předešlého roku aj.

„Pokud rozpočet Evropské unie srovnáme s rozpočty jednotlivých zemí, můžeme pozorovat odlišnosti týkající se celkového objemu vynaložených prostředků a jejich struktury. Základní rozdíl spočívá ve skutečnosti, že unijní rozpočet nesmí být plánován jako deficitní, tzn. nelze krýt vznikající schodek zadlužením. Jedinou možností, jak pokrýt případný deficit, jsou dodatečné příspěvky od členských států na účet jejich státních rozpočtů. Dalším znakem je pak omezená pružnost rozpočtu. Velká část výdajů rozpočtu je již pevně stanovena“ (Kunešová, et al., 2005)

Výdaje rozpočtu EU jsou tvořeny převážně následujícími oblastmi:

- Společná zemědělská politika – jedná se o největší položky. Finance z ní jsou určeny na tvorbu společného trhu, tzn. odstranění bariér ve vzájemném obchodě, jednotná pravidla pro tvorbu cen.
- Strukturální operace – operace zaměřené na snižování regionálních rozdílů mezi členskými státy Evropské unie a podporu hospodářské a sociální soudržnosti. Nástroji těchto operací jsou strukturální fondy, které jsou určeny k hospodářské

a sociální restrukturalizaci a rozvoji lidských zdrojů méně rozvinutým státům. Mezi tyto nástroje patří: Evropský sociální fond, Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond, Evropský fond regionálního rozvoje, Kohezní fond, Evropský námořní a rybářský fond;

- Rozšiřování Evropské unie
- Vnitřní politika Unie
- Vnější vztahy
- Předvstupní pomoc
- Rezervy
- Administrativní výdaje

2. Regionální politika EU

Území Evropské unie patří mezi nejbohatší části světa, přesto mezi členskými státy můžeme vidět veliké ekonomické a sociální rozdíly. Při zrodu Evropského společenství však tyto rozdíly nebyly tak markantní, jelikož zakladatelské státy byly vcelku ekonomicky a sociálně vyrovnané. Problém nerovnosti začal být znatelný až po druhé vlně rozšíření Společenství, konkrétně se vstupem Španělska, Řecka a Portugalska. Snižování nerovností bylo také nutné z důvodu vzniku jednotného trhu, který mimo jiné umožňuje volný přesun výrobních faktorů. Aby došlo k odstranění těchto rozdílů, byla v 70. letech zřízena a postupně rozšiřována tzv. Regionální politika, jinak nazývána také kohezní politikou. Hlavním cílem regionální politiky je snižování ekonomických a sociálních disparit mezi členskými zeměmi EU. Tato snaha označována také jako evropská politika Hospodářské a sociální soudržnosti.

2.1 Typy regionů

„Evropská unie rozdělila problematické regiony do následujících skupin:

- *Zaostalé regiony – např. východní Slovensko, Polsko, většina území Rumunska (pro ně jsou příznačné problémy infrastrukturní povahy, nízké příjmy obyvatel, nevykonná zemědělská produkce a nízká kvalifikace pracovní síly);*
- *Periferní regiony trpící geografickou odlehlostí a izolací;*
- *Venkovské regiony (zvláštní kategorie periferních regionů), pro něž je typická vysoká zaměstnanost v tradičních sektorech hospodářství, zejména zemědělství. Oblast velmi často trpí velkou nezaměstnaností a odlivem mladé kvalifikované pracovní síly do měst.*
- *Příhraniční či pohraniční regiony jsou též zvláštní kategorie periferních regionů, jejichž geografická odlehlost je dána polohou na vnějších hranicích Společenství;*
- *Regiony poznamenané průmyslovým úpadkem či ekonomickou recesí. Jedná se o jednostranně orientované oblasti, které při poklesu poptávky po určitém zboží či komoditě nebo stagnaci hospodářství pociťují výrazné problémy.*

- *Regiony s urbanistickými problémy, které jsou postižené negativními vlivy souvisejícími s velkou koncentrací obyvatelstva a pracovní síly. Jedná se zejména o větší výskyt kriminality či zvýšenou zátěž životního prostředí v porovnání s ostatními oblastmi Společenství.* (Cabada, et al., 2010)

Specifickým typem regionů jsou správní jednotky NUTS, které byly vytvořeny Evropským statistickým úřadem a slouží zejména potřebám statistiky EU, aby došlo ke sjednocení administrativního členění jednotlivých členských států EU. Nomenklatura územně statistických jednotek je důležitým zdrojem dat pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Díky tomuto sjednocení může být hodnoceno např. HDP regionu na obyvatele, míra nezaměstnanosti apod. a následně pak porovnávat ekonomickou a sociální stabilitu konkrétních regionů. Existují tři hlavní úrovně jednotek NUTS, jejichž hlavním kritériem je počet obyvatel viz. tabulka uvedená níže.

Tabulka 1 - Rozdělení NUTS dle počtu obyvatel

Úroveň	Doporučený min.počet obyvatel	Doporučený max.počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS II	150 000	800 000

Zdroj: Euroskop, 2016

2.2 Cíle Regionální politiky

Původní Regionální politika v období let 1989 – 1993 měla stanovených pět cílů podpory: Rozvoj a strukturální přeměna zaostalých regionů – oblastí; Hospodářská konverze regionů postižených úpadkem průmyslu; Boj proti dlouhodobé nezaměstnanosti a snaha usnadnit integraci mladých lidí a nezaměstnaných do pracovního života; Usnadnění adaptace pracovní síly na průmyslové a technologické změny; Modernizace zemědělství a rybářství; Usnadnění rozvoje a strukturálního přizpůsobení zemědělských oblastí. V období 1994 – 1999 k těmto cílům přibyl šestý cíl – Rozvoj řídké osídlených oblastí. Pro období 2000-2006 bylo předcházejících šest cílů zredukováno a sloučeno na polovinu a vnikly tak tři nové cíle: Podpora rozvoje zaostávajících regionů; Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací; Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání.

Pro tuto diplomovou práci je nejdůležitějším programovacím obdobím období 2007 – 2013, kdy EU usilovala o zefektivnění, zjednodušení a zpřehlednění systému řízení a

systemu partnerství Unie a členských států. V tomto období se Regionální politika soustředila na 3 cíle:

Cíl č.1 Konvergence jež se zabýval podporou hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II. Kritériem tohoto cíle byla výše hrubého domácího produktu na obyvatele nižší než 75% průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Druhé kritérium se týkalo oblastí s hrubým národním důchodem nižším než 90% průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Do tohoto cíle lze zařadit všechny regiony soudržnosti ČR s výjimkou Hl. m. Prahy.

Cíl č. 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Tento cíl je určen na podporu regionů na úrovni NUTS II a NUTS I, jejichž ukazatele převyšují limit pro zařazení do cíle č.1. V případě ČR tak do něj spadá Hl. m. Praha.

Cíl č. 3 Evropská územní spolupráce se zaměřuje na podporu přeshraniční spolupráce na úrovni regionů NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Dále byla z tohoto cíle podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V ČR do cíle č. 3 spadají všechny regiony.

Pro nové programové období 2014 – 2020 jsou vytyčeny pouze dva cíle Regionální politiky: Investice pro růst a konkurenceschopnost a Evropská územní spolupráce.

2.3 Financování Regionální politiky

Výdaje na Regionální politiku tvoří největší položku rozpočtu EU a jsou financovány pomocí tzv. strukturálních fondů a Kohezního fondu, který je určen pro hospodářsky nejslabší članky EU. Vedle strukturálních fondů se částečně na financování podílejí i Iniciativy Společenství. Hlavním rozdílem mezi strukturálními fondy a Iniciativou je skutečnost, že Iniciativa na rozdíl od strukturálních fondů na problémy pohlíží ze supranacionálního pohledu a pro získání peněz z Iniciativy je nedůležitější celkový přínos pro celou EU. Finanční příspěvky Iniciativ jsou poskytovány Komisí EU. Mezi Iniciativy Společenství patří i program INTERREG, který je v této práci analyzován.

Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007 – 2013:

Tabulka 2 - Finanční prostředky dle cílů RP

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	283 mld. EUR (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54 %	25,88 mld. EUR (cca 730,00 mld. Kč)	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. EUR (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95 %	419,09 mil. EUR (cca 11,73 mld. Kč)	1,56 %
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. EUR (cca 218,55 mld. Kč)	2,52 %	389,05 mil. EUR (cca 10,97 mld. Kč)	1,46 %
Celkem	347 mld. EUR	100,00 %	26,69 mld. EUR (cca 752,70 mld. Kč)	100,00 %

Zdroj: Strukturální fondy, 2016

2.5 Iniciativy Společenství

„Iniciativy Společenství představují specifické programy zřízené Evropskou komisí k řešení specifických problémů dotýkajících se celého území EU, které doplňují jiné programy Evropského Společenství nebo usnadňují jejich realizaci.“ (Strukturální fondy, 2015). Iniciativy Společenství, jejichž finančními prostředky disponuje přímo Evropská komise, vznikly v roce 1989. Iniciativy Společenství se nezaměřovaly na problematiku konkrétního regionu, ale na oblasti, které Komise považuje za významné z pohledu rozvoje celého Společenství. Tuto funkci si udržely dodnes.

Iniciativy Společenství jednotlivých programových období

Programové období 1989 – 1993

Do tohoto období spadalo 16 programů, které byly rozděleny do zájmových oblastí Společenství. Těmito oblastmi a programy byly následující:

- Oblast regionálního charakteru
 - INTERREG – program, jehož hlavním záměrem byla přeshraniční spolupráce příhraničních regionů,
 - REGIS – zabývající se odlehlými regiony,

- LEADER – zaměřený na podporu rozvoje venkovských oblastí,
- ENVIREG – cílený na podporu environmentální dimenzi regionů,
- STRIDE – program orientující se na integraci výzkumu a vývoje do programů regionálního rozvoje.
- Oblast aktivní v regionálním rozměru v oblastech se strukturálními problémy, avšak cílené na konkrétní ekonomické sektory
 - RECHAR – přeměna důlních oblastí,
 - RENAVAL – přeměna loďařství,
 - RESIDER – přeměna hutních oblastí,
 - RETEX – sektor textilního průmyslu,
 - KONVER – orientovaný na konverzi regionů, které jsou vysoce aktivní ve zbrojním průmyslu.
- Oblast lidského prvku – pracovní síly
 - HORIZON – tvorba pracovních míst pro handicapované a znevýhodněné skupiny obyvatelstva,
 - NOW – zabývající se rovnými příležitostmi žen,
 - EUROFORM – podpora celoživotního vzdělávání a zaměstnanosti.
- Ostatní oblasti
 - REGEN – jehož cílem byla diverzifikace energetických zdrojů a systémů distribuce,
 - TELEMATIQUE – podpora malého a středního podnikání,
 - PRISMA – podpora zlepšování procesů standardizace a kvalitní kontroly.

V tomto programovém období bylo do Iniciativ Společenství alokováno 5.284,5 mil. EUR. Nejvyšší příspěvek získala oblast regionálního charakteru s částkou 2.729,3 mil. EUR.

Programové období 1994 – 1999

V tomto období byl počet Iniciativ částečně redukován, přesto však toto období tvořilo 13 programů. Z předchozího období zůstaly zachovány programy orientované na regionální rozvoj, některé Iniciativy se sloučily a byly zavedeny čtyři Iniciativy zcela nové.

Stávající Iniciativy

- INTERREG II – cílený na podporu přeshraniční spolupráce byl posílen,
- REGIS,
- LEADER,
- RECHAR, RESIDER, RETEX, KONVER – programy zaměřené na určité regionální sektory,

Sloučené Iniciativy

- Iniciativy STRIDE, TELEMATIQUE a PRISMA se sloučily v navazující SMEs,
- Iniciativy NOW a HORIZON se sloučily v Iniciativu EMPLOYMENT, která je pak rozšířena o program YOUTHSTART, jenž se zabývá oblastí zaměstnanosti osob do 20 let a o program INTEGRA, která přebrala náplň programu HORIZON a doplnila jí o pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením,

Nové Iniciativy

- URBAN – zaměřený na pomoc ohroženým městským aglomeracím,
- PESCA – orientovaný na pomoc oblastem s útlumem rybolovu. Podpora restrukturalizace hospodářských aktivit a vytváření pracovních míst,
- ADAPT – cílený na podporu adaptace pracovních sil na strukturální změny,
- PEACE – který vznikl v roce 1995 a řešil specifický problém nastolení míru v oblasti Severního Irsku.

I přesto, že v tomto období počet programů mírně klesl, finanční zdroje se naopak zvýšily téměř trojnásobně. Do programů Iniciativ bylo investováno 14.083 mil. EUR. Jako v předchozím období nejvyšší příspěvky putovaly do oblastí podporující regionální rozvoj a to ve výši 8.145 mil. EUR.

Programové období 2000 – 2006

Pro toto období byla významná výrazná redukce Iniciativ tak, aby podpora byla, co nejvíce soustředěna do specifických oblastí a tyto oblasti tak mohly být dotovány vyššími finančními prostředky. V programovém období 2000-2006 byly do dotování více zapojeny i finanční prostředky ze strukturálních fondů. Konkrétně prostředky z fondů – ERDF, ESF, EAGGF. Z předešlých Iniciativ tak zůstaly čtyři.

- INTERREG III – rozdělený do tří částí: A – zaměřená na přímou příhraniční spolupráci, B – orientovaná na nadnárodní spolupráci, C – zaměřena na meziregionální spolupráci nesousedských regionů v evropském prostoru.
- LEADER+ - dále se zabývající podporou rozvoje venkova. V tomto období vznikla strategie místního rozvoje a místní akční skupiny, tzv. LAG, které měly odpovědnost za implementaci programu. Program se zabýval třemi aktivitami – integrovaným rozvojem venkova, spoluprací mezi venkovskými oblastmi a vytvářením sítě všech venkovských oblastí EU. Dalšími cíli pak bylo zkvalitnění životních podmínek ve venkovských oblastech, posílení ekonomického prostředí, zhodnocení místní produkce a zhodnocení přírodních a kulturních zdrojů.
- URBAN II – program byl zaměřený na modernizaci malých a středních měst (min. 20 tis. obyvatel) a obnovu zanedbaných městských částí s charakteristickými vlastnostmi jako např. dlouhodobá nezaměstnanost, nízká ekonomická aktivita obyvatel, chudoba a sociální vyloučení, podprůměrné vzdělání, vysoká kriminalita, špatný stav životního prostředí apod.
- EQUAL – je novou Iniciativou období 2000 – 2006 navazující na programy ADAPT a EMPLOYMENT z předchozího období, který byl zásadně zacílený na lidský faktor. Konkrétně v oblastech rovného přístupu v zaměstnání, odstranění diskriminace a nerovnosti při vstupu na trh apod.

Pro toto období rozpočet činil 11.512,69 mil. EUR a stále se v něm opakuje trend z předchozích období, kdy nejvyšší položkou jsou programy zabývající se regionálním rozvojem.

Programové období 2007 – 2013

V tomto programovém období došlo k výrazným změnám. Vznikly tři nové Iniciativy a byla rozšířena spolupráce i mimo území členských států EU. Z minulého období zůstalo zachováno spolufinancování mezi Evropskou komisí a Evropskou investiční bankou, Evropským investičním fondem, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a dalšími finančními institucemi, zahrnující instituce i privátního charakteru.

- INTERREG IV - jediná iniciativa, která přetrvala z předcházejícího období a byla v ní rozšířena spolupráce o Norsko a Švýcarsko. Program byl nově zaměřen na 3 prioritní osy – Inovace a znalostní ekonomika; Životní prostředí a prevence rizik; Technická pomoc. V rámci tohoto programu, konkrétně cíle 3 působí program INTERACT II, který se orientuje na kooperaci sousedních regionů, vzájemnou pomoc při rozvoji a dodávkách služeb a technické pomoci, čímž dojde ke zlepšení kvality územní spolupráce a zvýšení její efektivity.
- URBACT – vzniká z Iniciativy URBAN na základě vytvořených strategií z Lisabonu a Göteborgu. V této Iniciativě nalezneme 2 prioritní osy – „Města – motor rozvoje“, „Přitažlivá města“.
- JASPERS – program spolufinancovaný Evropskou komisí a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj, orientovaný na podporu aktivit v oblasti životního prostředí, dopravy a energetických zdrojů v evropských regionech. Tato Iniciativa je orientována na projekty s vysokými náklady. V oblasti životního prostředí se jedná o projekty s předpokládanou hodnotou vyšší než 25 mil. EUR a projekty jsou soustředěny na zvyšování energetické efektivity a obnovitelných zdrojů energie. Oblast dopravy a další je cílena na projekty nad 50 mil. EUR., kde jsou podporovány projekty zaměřující se transevropskou dopravní sítí, ale i městskou a hromadnou dopravu.
- JEREMIE – program zaměřený na podporu malých, středních, ale i mikropodniků na území EU. Program je spolufinancovaný Evropskou komisí, Evropskou investiční bankou a Evropským investičním fondem. Finance v tomto programu by měly primárně směřovat na podporu transferu technologií a know-how.

- JESSICA – Do tohoto programu přispívají Evropská komise, Evropská investiční banka a Evropská banka pro obnovu a rozvoj. Hlavním cílem této Iniciativy je podpora projektů zaměřených na obnovu a rozvoj měst.
- JASMINE – program zaměřený na mikrofinancování, orientovaný na zlepšení dostupnosti finančních prostředků pro malé podniky, sociálně vyloučené spoluobčany, kteří chtějí začít podnikat.

V tomto programovém období byla zrušena Iniciativa EQUAL a stejně tak Iniciativa LEADER+, který se stala součástí programů rozvoje venkova podporovaných z EAFRD.

3. Přeshraniční spolupráce

Spolupráci mezi státy lze rozdělit do tří následujících úrovní:

- a) Mezinárodní spolupráce – kooperace mezi státy v rámci rozměrného území vztahující se k jednomu odbornému tématu. S mezinárodní spoluprací se můžeme setkat v různých oblastech např. obrany, zdravotnictví, školství, cestovního ruchu apod. Bývá organizována v rámci mezinárodních organizací (např. Rada Evropy, UNWTO, OECD, apod.).
- b) Mezuregionální spolupráce – součinnost regionálních a místních institucí ve vnitrozemských a pohraničních oblastech. Zabývá se určitými sektory činností s vybranými aktéry. Jednotlivé regiony jsou propojeny v rámci Shromáždění evropských regionů.
- c) Přeshraniční spolupráce – spolupráce jednotlivých sousedních států podél hranice ve všech oblastech života se zapojením všech aktérů. Tento druh spolupráce je organizovaný a propojený v rámci Sdružení evropských příhraničních regionů.

V problematice přeshraniční spolupráce je důležité vymezení pojmu hranice. Hranice státu vymezují vnitřní území států. Hranice každého státu je legislativně stanovena prostřednictvím mezinárodní smlouvy a jsou označeny hraničními kameny, sloupy či mezníky. Hranice mohou být umělého (geometrického) charakteru, které jsou vedeny bez ohledu na přírodní překážky a mohou být takto vytvořeny např. v důsledku válek. Tyto hranice někdy procházejí i jednotlivými městy. Mezi geometrické hranice jsou také zařazovány hranice astronomické, které jsou tvořeny poledníky či rovnoběžkami. Druhým typem hranic jsou pak hranice přírodní (orografické), které jsou tvořeny např. pohořími, řekami apod. (Wikipedie, 2015). S hranicemi souvisí i další dva pojmy – pohraničí a příhraničí. Rozdíl mezi těmito dvěma pojmy je takový, že pohraničí je území, které je umístěno poblíž nebo podél hranic, ale již nezasahuje do území sousedního státu, zatímco příhraničí zasahuje i do pohraničního prostoru sousedního státu. Regiony ležící v pohraničních nebo příhraničních oblastech se často stávají periferními oblastmi, které jsou vůči ostatním regionům ekonomicky slabé, trpí odlivem pracovních sil do centrál-

ních částí země apod. K tomu, aby docházelo ke zlepšování životních podmínek obyvatel těchto oblastí a snižování jejich nevýhod, slouží přeshraniční spolupráce v Evropě.

3.1 Historie přeshraniční spolupráce

Důvodem vzniku přeshraniční spolupráce byla skutečnost, že v důsledcích vytváření hranic se v těchto oblastech začínaly tvořit tzv „země nikoho“ a obyvatelům žijícím v hraničních oblastech to přinášelo příliš mnoho nevýhod. První formy přeshraniční spolupráce se začaly objevovat již v roce 1950 mezi západoevropskými a severoevropskými zeměmi. Konkrétně se jednalo o spolupráci mezi Německem a Nizozemskem, Německem a Francií, Norskem, Švédskem a Finskem). V těchto zemích byly vytvořeny iniciativy na podporu příhraničních regionů a jejich dalšího rozvoje s cílem překonání historických bariér a zajištění míru, řešení problémů s okrajovou polohou a zvýšení životní úrovně. K tomu, aby mohlo být tohoto cíle dosaženo, bylo nutné zřízení přeshraničních sdružení obcí jako základ přeshraniční spolupráce. Tato sdružení pak realizovala politiku zkvalitňování životních podmínek v oblastech příhraničí.

Tabulka 3 - Fáze evropské integrace se zaměřením na hraniční problematiku

Období		Charakter	Příklady	Rok/počet
1.	Brzy po 2. sv. válce	Vytváření prvních přeshraničních regionů k překonání hraničních bariér a odstranění perifernosti vůči hlavním městům	Euregio, CIMAB, Adria, Severní Kalloty	1960/10
2.	60. – 70. léta 20. století	Stabilizace existujících a vytváření nových euroregionů, zřízení Pracovního společenství hraničních regionů, společné přeshraniční řešení problémů jako příspěvku k evropskému sjednocení	německo-nizozemská hranice, Porýní, Skandinávie	1975/30
3.	80. léta	Vznik dalších regionů v západní Evropě na pozadí Jednotného evropského trhu, zapojení hraničních regionů do konkurence s ostatními regiony v rámci „Evropy regionů“	Francie a Velká Británie, Dánsko a Švédsko	1985/60

4.	1990 a dále	Součást regionální politiky EU – společná iniciativa INTERREG, CBC Phare, na vnějších hranicích zapojení oblastí států střední a východní Evropy, tvorba přeshraničních rozvojových a operačních programů	Španělsko, Portugalsko, Řecko, Finsko, Polsko, Česko, Rakousko	1995/140
----	-------------	---	--	----------

Zdroj: (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček, 2004)

Pro dosažení cílů rozvoje hraničních regionů však bylo potřeba vyšších finančních prostředků. Problematice přeshraniční spolupráce se tak začínají věnovat i instituce EU – orgány Rady Evropy a Evropská komise společně s vládami států. V tomto období bylo založeno Sdružení evropských příhraničních regionů (Association of European Border Regions) – AEBR. Toto sdružení roku 1981 přijalo dokument nesoucí název Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů, jehož náplň vychází z následujících tezí:

- a) *„hraniční regiony jsou stavebními kameny a mosty v procesu evropského sjednocování,*
- b) *přeshraniční spolupráce pomáhá zmírňovat nevýhody hranic, překonávat okrajovou polohu a zlepšovat životní podmínky zdejších obyvatel,*
- c) *při přeshraniční spolupráci jsou nepostradatelné základní principy – princip vertikálního a horizontálního partnerství, princip subsidiarity, daný delegováním pravomocí na regionální a místní úroveň, příprava koncepcí a strategií příhraničního rozvoje.“* (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček, 2004)

V osmdesátých letech 20. století, kdy došlo k otevření Jednotného evropského trhu, začaly vznikat euroregiony nejen na vnitřních hranicích EU, ale i na hranicích vnějších. Speciální formou podpory pro příhraniční regiony se v roce 1990 stává program INTERREG. Dalšími významnými faktory ovlivňujícími přeshraniční spolupráci bylo odstranění vnitřních hranic a snaha o navázání kontaktů směrem za nové vnější hranice.

V roce 1990 AEBR založilo projekt Lace (Linkage Assistance and Cooperation for the European Border Regions) – tento projekt se zaměřuje na poradenství a technickou pomoc příhraničním regionům, zřídilo databanku s důležitými informacemi pro přeshraniční činnost, vytváří síť vztahů mezi příhraničními regiony, informuje a pracuje s veřejností. (AEBR, 2015)

3.2 Typologie příhraničních regionů EU

Méně vyspělé příhraniční regiony na vnitřních pozemních hranicích EU - mezi tyto regiony spadají především venkovské oblasti, které se vyznačují nedostatečnou hospodářskou aktivitou, nedostatečnou dopravní infrastrukturou, vysokou nezaměstnaností, nízkými příjmy, nízkým zalidněním a vysokou závislostí na zemědělské činnosti. Tyto regiony jsou podporovány z Cíle 1 politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Mezi hlavní cíle podpor plynoucích do této oblasti patří např. zlepšování infrastruktury, společné územní plánování v příhraničním regionu, podpora restrukturalizace a diverzifikace regionálního hospodářství i ve venkovských regionech, odstraňování problémů v oblasti životního prostředí, zvýšení kvality lidských zdrojů apod.

Ostatní příhraniční regiony na vnitřních pozemních hranicích EU – problémem těchto regionů bývá klesající průmyslová výroba, vysoká míra nezaměstnanosti, problémy s životním prostředím v důsledku průmyslových aktivit, ve venkovských oblastech pak nedostatečné možnosti zaměstnání mimo oblast zemědělství, nezaměstnanost, odliv obyvatel z venkovských oblastí. Tyto regiony jsou podporovány z Cíle 2. Jedná se o rozvinutější regiony.

Příhraniční regiony na vnějších hranicích EU – tyto regiony nelze zcela jednoznačně definovat, jelikož po vnějších hranicích EU nalezneme jak velice vyspělé země tak i země málo rozvinuté. Regiony tak lze rozdělit na:

- **Vyspělé země Evropského sdružení volného obchodu** – Norsko, Švýcarsko. Spolupráce se zde soustředí např. na oblasti cestovního ruchu a hospodářského rozvoje.
- **Země střední a východní Evropy mající s EU asociační dohody** – v těchto zemích lze najít mnoho odlišných úrovní, ale i některé sjednocující prvky, jakými mohou být např. citlivost politického prostředí působící jako překážka pro spolupráci, ekonomická nevyváženost regionů související s pracovním ohodnocením, nízkými investicemi a produktivitou práce, problémy s životním prostředím, špatná technická infrastruktura, migrační toky, rozdíly v institucionálním a legislativním zabezpečení mezi danými státy.
- **Ostatní země střední a východní Evropy** (Albánie, Ruská federace)

- **Námořní hranice se zeměmi ve Středomoří vč. Maroka** – mají společné znaky jakými jsou: přírodní hranice tvořeny mořem, jež způsobuje bariéru ve spolupráci se soudními státy, využití a zpracování mořských zdrojů, bezpečnost, záchranná služba.

3.3 Typologie přeshraničních struktur

- Euroregion je jedním z nejdůležitějších sdružení v rámci regionální spolupráce. Jedná se o spolupráce, které jsou uskutečňovány zpravidla přes hranice evropských zemí. Mají statut právnické osoby, mnohoúčelové s rozsáhlými pravomocemi. Euroregiony hospodaří s prostředky získanými prostřednictvím programů přeshraniční spolupráce. Tyto prostředky bývají alokovány na projekty nevyžadující příliš vysoké finanční náklady. Hlavním cílem těchto projektů bývá prohloubení přímé komunikace a kooperace mezi obyvateli příhraničních regionů. Česká republika je součástí následujících euroregionů:

Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko

- Euroregion Nisa – Nysa
- Euroregion Labe
- Euroregion Krušnohoří
- Euroregion Egrensis

Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko

- Euroregion Egrensis
- Euroregion Šumava

Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko

- Euroregion Silva Nortica
- Sdružení obcí Vysočiny
- Sdružení obcí a měst Jižní Moravy (Euroregion Pomoraví)

Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko

- Euroregion Bílé Karpaty

Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko

- Euroregiony Beskydy – Beskydy
- Regionální sdružení pro česko-polskou spolupráci Těšínského Slezska - Śląsk Cieszyński
- Euroregion Silesia
- Euroregion Pradęd - Pradziad
- Euroregion Glacensis
- Euroregion Nisa – Nysa
- Pracovní společenství, která jsou založena na pracovních dohodách a mají omezená oprávnění.
- Institucionální organizace bez právního statutu, které zahrnují celou škálu různě integrovaných struktur.

4. Program INTERREG

Evropská komise je zplnomocněna použít část rozpočtu ze strukturálních fondů k provádění opatření, která jsou významná pro celé území Evropské unie. Program INTERREG je jednou z těchto tzv. Iniciativ Společenství. Program tak doplňuje rámec podpory Společenství.

„Evropská uzemní spolupráce (EÚS), více známá jako INTERREG, je jedním ze dvou cílů politiky soudržnosti a poskytuje rámec pro provádění společných akcí a výměnu politik mezi národními, regionálními a místními aktéry z různých členských států EU i mimo ni. Hlavním účelem programů EÚS je podporovat harmonický ekonomický, sociální a územní rozvoj EU jako celku. Pro tyto programy je vždy nutná účast dvou nebo více partnerských zemí a cílem je řešení společných problémů dohromady a hledání společných řešení. Program INTERREG má tři hlavní osy spolupráce: přeshraniční (INTERREG A), nadnárodní (INTERREG B) a meziregionální (INTERREG C).“ Program funguje již po dobu pěti programových období.

4.1 INTERREG I (Programové období 1990 – 1993)

Tento program byl určen pro všechny regiony nacházející se podél vnitřních a vnějších hranic Evropské unie, které byly zařazeny do třetího stupně územních jednotek NUTS III a spadající do následujících tří cílů strukturálních fondů: Regiony se zastořeným rozvojem; Regiony s klesajícím průmyslem; Upadající venkovské regiony.

Cíle a priority programu INTERREG I

Hlavním cílem programu bylo připravit hraniční regiony otevření jednotného trhu z pohledu ekonomické a sociální soudržnosti Evropské unie. Zaměřoval se převážně na pomoc regionům překonat problémy vyplývající ze vzdálenosti od ekonomických a rozhodovacích center, propagaci administrativní spolupráce a rozvoj sítí kooperace na obou stranách vnitřních hranic, vytváření vazeb mezi těmito sítěmi, přípravu vnějších hranic pro novou roli integrovaného trhu za pomoci zkoumání možností spolupráce s třetími zeměmi.

V tomto období měl program tři hlavní priority:

- i. Společné uskutečnění přeshraničních programů.

- ii. Zlepšení vztahů mezi veřejnou správou, soukromými organizacemi a dobrovolnými sdruženími v hraniční oblasti.
- iii. Zřizování společných institucionálních struktur (Community initiatives, 2016)

Financování programu

Program byl spolufinancován Komisí evropské unie. Příspěvek ze strukturálních fondů, konkrétně z ERDF, ESF, EGGF, činil pro toto období dohromady 800 mil. EUR. Celkově pak tato částka činila 1.082 mil. EUR. Tyto zdroje měly být alokovány především do prioritní osy č.1.

V tomto období bylo schváleno 31 operačních programů. Podpořenými oblastmi byly např. rozvoj a podpora malého a středního podnikání, cestovní ruch a agroturistika, rozvoj venkova, prevence a omezování znečišťování, zkvalitnění dopravní a komunikační infrastruktury aj.

4.2 INTERREG II (Programové období 1994 – 1999)

Program navazoval na předešlý INTERREG I a sloučil se s programem REGEN. V tomto období byl program mimo přeshraniční spolupráci rozšířen o mezinárodní a nadnárodní spolupráci. Díky tomuto rozšíření se program rozdělil na tři části:

- INTERREG II A – zaměřený na přeshraniční spolupráci. Oblasti zaměření programu zůstávají stejné jako v programu INTERREG I tedy oblasti NUTS III, které zahrnují i oblasti s hranicemi tvořenými mořem. V této části vznikají nové intervence vzdělávání, zdravotnictví, mediální služby a jazyková výuka. Mezi způsobilé oblasti podpory patřily např. vznik a rozvoj obchodních organizací, zlepšení komunikační infrastruktury, podpora malého a středního podnikání, opatření v oblastech energetiky, telekomunikací a dopravy.
- INTERREG II B – zahrnující bývalou Iniciativu Společenství REGEN. Program byl zaměřený na dokončení a integraci energetických sítí v Řecku, mezi Řeckem a Itálií a mezi Španělskem a Portugalskem.
- INTERREG II C – v této části bylo vyhlášeno sedm obecných programů nadnárodní spolupráce, dva programy v oblasti prevence před povodněmi a čtyři programy zaměřené na prevenci sucha.

Financování programu

Celkem v tomto programovém období bylo alokováno 3.525 mil. EUR. Alokace prostředků dle jednotlivých částí programu vypadala následovně:

- INTERREG II A – 2.562 mil. EUR
- INTERREG II B – 550 mil. EUR
- INTERREG II C – 413 mil. EUR

(Interact,2016; European Commission, 2016)

4.3 INTERREG III (Programové období 2000-2006)

Stejně tak jako v předchozím období je program tvořen třemi částmi se zaměřením na přeshraniční spolupráci, mezinárodní spolupráci a nadnárodní spolupráci.

INTERREG III A – zaměřený na přeshraniční spolupráci, jehož hlavním cílem je podpora rozvoje hraničních oblastí a vyrovnávání disparit v hospodářských a sociálních oblastech na základě společných postupů.

INTERREG III B – zaměřený na nadnárodní spolupráci, jehož hlavním cílem je zvyšování úrovně územní integrace kooperací mezi regionálními, místními a nadnárodními institucemi.

INTERREG III C – zaměřený na mezinárodní spolupráci v oblasti politického a regionálního rozvoje.

Financování programu

V tomto období bylo do programu alokováno 4.875 mil. EUR.

Výsledkem programu INTERREG III je 62 programů přeshraniční spolupráce, 13 nadnárodních oblastí a 4 meziregionální oblasti.

Jelikož se tato diplomová práce bude zabývat analýzou přeshraniční spolupráce v rámci programu INTERREG IV programového období 2007 – 2013 a následnými návrhy možného zefektivnění čerpání v období 2014-2020 budou tyto dva programy blíže specifikovány v praktické části.

5. Cíle a metodika

5.1 Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce je analýza přeshraniční spolupráce České republiky a Německa. Následným krokem pak bude komparace jednotlivých euroregionů v této příhraniční oblasti a zhodnocení aktivity Německa v oblasti přeshraniční spolupráce.

5.1.1 Dílčí cíle

Cíl č. 1 - Analýza přeshraniční spolupráce České republiky a Německa v programovém období 2007 – 2013.

Cíl č. 2 – Analýza činnosti jednotlivých euroregionů v příhraniční oblasti v programovém období 2007 – 2013.

Cíl č. 3 – Porovnání aktivity České republiky a Německa v oblasti přeshraniční spolupráce v období 2007 – 2013.

5.2 Metodika práce

V teoretické části práce je popsána základní charakteristika Evropské unie, její historie, institucionální zabezpečení a její financování. Dále byla řešena tematika regionální politiky Evropské unie. Jednou z kapitol je přeshraniční spolupráce, která se zabývá její historií, cíli a fungováním přeshraniční spolupráce. Poslední částí teorie je vývoj programu INTERREG v jednotlivých programovacích obdobích.

V rámci teoretické části týkající se vývoje EU, regionální politiky bude čerpáno zejména ze zdrojů odborné literatury se zaměřením na tematiku Evropské unie, strukturální fondů a přeshraniční spolupráce. V rámci kapitoly zaměřující se vývoj programu INTERREG bylo využito elektronických zdrojů. Zejména webových stránek <http://www.interact-eu.net> a <http://ec.europa.eu>.

HYPOTÉZA Č.1 – Česká republika v rámci přeshraniční spolupráce s Německem plní cíle obou operačních programů programovacího období 2007-2013.

HYPOTÉZA Č.2 – Jeden z analyzovaných euroregionů výrazně zaostává ve své činnosti za ostatními euroregiony.

HYPOTÉZA Č.3 – Česká republika je v porovnání s Německem méně aktivním žadatelem.

Na začátku praktické části bude shrnut program INTERREG IV jako celek a následně se zaměří na část věnovanou přeshraniční spolupráci, tedy část INTERREG IVA v programovacím období 2007 – 2013. K tomuto shrnutí bude využito elektronických zdrojů zejména z webových stránek Ministerstva pro místní rozvoj a zahraničních webových stránek a dokumentů věnujících se Evropské unii.

Následně bude analyzován OP Česko – Sasko a OP Česko – Bavorsko. V těchto analýzách bude využito zejména sekundárních zdrojů dat, kterými jsou např. výroční zprávy, zápisy z odborných seminářů a články v tisku.

V další části bude provedena stručná analýza a komparace činností jednotlivých euroregionů v hraniční oblasti. Na základě vyhotovené analýzy budou vytipovány subjekty, které pak budou osloveny v rámci dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření bude provedeno formou kvantitativního dotazníku. Dotazníky jednotlivým subjektům budou rozesílány elektronickou formou. Respondenti v těchto dotaznících budou mít k zodpovězení 19 otázek. Dotazníky budou tvořeny převážně otázkami uzavřeného charakteru, kde mají oslovení respondenti na výběr z odpovědí z nabízených možností. Část dotazníků je tvořena i otázkami otevřeného charakteru, na které mají respondenti možnost odpovědět dle vlastního uvážení. Dotazníky budou posléze vyhodnoceny a zapracovány do výsledné analýzy.

Poslední částí praktické části diplomové práce je porovnání aktivity přeshraniční spolupráce Německa a České republiky jako celku.

V závěrečné části diplomové práce bude zhodnocena celková analýza programu komparativní metodou a zároveň výsledky dotazníkového šetření. Díky tomuto hodnocení pak bude možné potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy a zpracovat návrhy na možné zlepšení efektivnosti programu pro nové programovací období 2014 – 2020.

6. Program INTERREG IV (Programové období 2007 – 2013)

Program Evropské územní spolupráce INTERREG IV byl stejně jako v předcházejících obdobích zaměřen do tří oblastí:

INTERREG IV A – zaměřený na přeshraniční spolupráci, kterému bude věnována samostatná kapitola.

INTERREG IV B

INTERREG IV B, jehož cílem je podpora nadnárodní spolupráce v oblastech předávání zkušeností ve veřejné správě a organizacemi veřejnoprávního charakteru se zaměřením na zkvalitňování dopravní dostupnosti, životního prostředí, zlepšování atraktivity měst a regionů a oblast inovací. Tento program je složen z několika částí a může se do něj zapojit jakýkoli členský stát EU. Česká republika v tomto programovém období spadala, společně s Rakouskem, částí Německa, Slovenskem, Maďarskem, Slovinskem, částí Itálie a z nečlenských zemí pak s částí Ukrajiny, do Operačního programu Nadnárodní spolupráce – Central Europe.

Central Europe

Operační program Nadnárodní spolupráce zprostředkovává přenos informací a znalostí mezi všemi zúčastněnými zeměmi, které jsou důležité pro vytváření vzájemných partnerství. Finanční podpora z tohoto programu byla zaměřena zejména na tvorbu partnerství a sítí, jež zajistilo plnění konkrétních výstupů a výsledků, které dále vedly ke konkrétním budoucím iniciativám a investicím.

Řídící orgánem tohoto programu je Oddělení pro evropské záležitosti a mezinárodní spolupráci se sídlem ve Vídni.

Program Central Europe byl členěn do 5-ti priorit:

- Usnadňování/umožňování inovace ve Střední Evropě.
- Zlepšování dostupnosti Střední Evropy a v rámci ní.
- Odpovědné užívání životního prostředí.
- Zvyšování konkurenceschopnosti a atraktivity měst a regionů.

➤ Technická pomoc.

Tyto priority pak byly blíže specifikovány do následujících oblastí:

- Transfer technologií a inovací v podnikání.
- Udržitelná veřejná doprava a logistika.
- Řízení rizik pro životní prostředí a klimatické změny.
- Energetická účinnost a obnovitelné zdroje.
- Demografické změny a znalostní rozvoj.
- Kulturní dědictví a tvůrčí zdroje

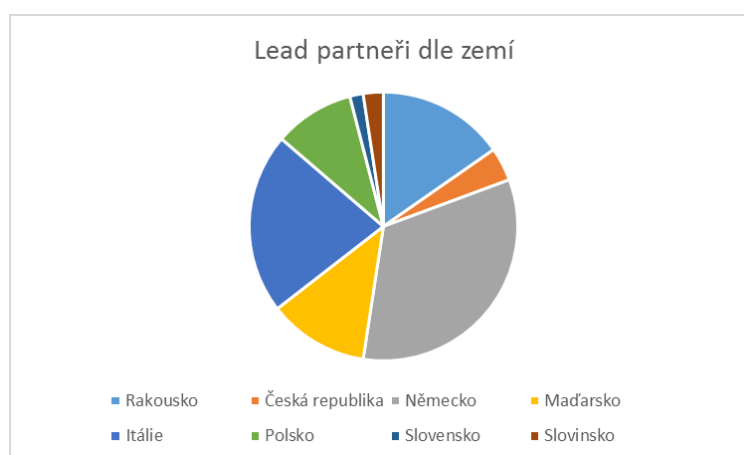
Financování programu

V programovém období 2007-2013 bylo do OP Central Europe alokováno 231 milionů EUR z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) z toho České republice bylo vyčleněno 37,46 milionů EUR. Kromě zdroje financování z ERDF se na financování zdrojů podíleli i členské státy uskupení, vyjímaje oblast priority Technická pomoc. Sazby byly rozděleny do dvou skupin:

1. Projektoví partneři ze zemí: Rakousko, Německo, Itálie a partneři ze zemí mimo EU, podíl až do 75%.
2. Projektoví partneři ze zemí: Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Slovinsko, podíl až do 85%.

Z tohoto OP bylo podpořeno 124 projektů, kde nejvíce podporovanou prioritou byla priorita zabývající se oblastí životního prostředí. Z celkových 124 projektů se na 93 podílela Česká republika, zastávající roli Lead partnera či partnera.

Obrázek 1 Lead partneři dle zemí

Zdroj: Central Europe, 2016, zpracováno autorkou

Na obrázku výše je zřetelné, že neaktivnějšími iniciátory žádostí do OP Central Europe je Německo následováno Itálií a Rakouskem. Česká republika je méně aktivním žadatelem a Lead partnerem byla v rámci 5-ti projektů. Z těchto 5-ti projektů byly 2 zaměřeny na prioritu č.1, a zbylé 3 pak na priority č. 2,3,4. Celkový rozpočet těchto projektů byl 7.809.806,12 EUR a ERDF na ně přispěly celkovou částkou 6.504.470,95 EUR, na zbytku, tedy 1.305335,17 EUR se podíleli jednotliví partneři projektů. Projektem, kde Česká republika figuruje jako vedoucí partner s nejvyšší podporou, ale zároveň i nevyšším rozpočtem se v tomto období stal projekt Central MeetBike s celkovým rozpočtem 2762571,62 EUR a dosaženou podporou 2271742,51 EUR, který se zabývá zkvalitňováním a tvorbou podmínek pro cyklistickou dopravu a zároveň se snaží o to, přivést co nejvíce lidí k využívání cyklistické dopravy.

Program INTERREG IVC

INTERREG IVC je program zaměřený na financování meziregionální spolupráce v rámci celé Evropy. Financování tohoto programu je zajišťováno pomocí Evropského fondu pro regionální rozvoj. INTERREG IVC navazující na předchozí program INTERREG IIIC byl schválen Evropskou komisí 11. září 2007 a byl určen pro programové období 2007 – 2013. Hlavním záměrem programu je zkvalitnění účinnosti regionální politiky a jejích nástrojů. Je orientovaný na kooperaci veřejných orgánů a institucí s charakterem veřejných orgánů na regionální a místní úrovni s cílem výměny a přenosů zkušeností a zajištění společného rozvoje přístupů a nástrojů, které zlepšují účinnost politiky regionálního rozvoje. Hlavními oblastmi, které jsou z tohoto fondu podporovány, jsou: inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a prevence rizik. Tento program

by měl přispět k modernizaci hospodářství a konkurenceschopnosti Evropy. Působnost programu zahrnuje všechny členské státy EU, Norsko a Švýcarsko.

Program INTERREG IVC je rozdělen do následujících 3 priorit:

- Inovace a znalostní ekonomika – prioritní osa je spojena s Lisabonskou úmluvou a je zaměřena na inovace, výzkum a technologický rozvoj, malé a střední podnikání, informační společnosti, zaměstnanost, lidský kapitál a vzdělávání. Tato priorita přispívá ke snižování rozdílů mezi regiony v celé Evropě prostřednictvím regionálního inovačního potenciálu. Obnovená Lisabonská strategie pro růst zaměstnanosti v Evropské unii klade velký důraz na další rozvoj znalostní společnosti.
- Životní prostředí a ochrana před riziky – priorita je spojena s Göthenburgskou úmluvou, zabývá se oblastmi přírodních a technologických rizik, vodohospodářstvím, prevencí a nakládáním s odpady, biodiverzitou a zachováním přírodního dědictví, energetikou a udržitelnou dopravou, kulturním dědictvím a krajinou. Hlavním cílem této priority je posílení veřejných orgánů a dalších zúčastněných stran ke zlepšení svých politik a vyvinutí nových přístupů ke zlepšení kvality životního prostředí a výměna poznatků a zkušeností mezi regiony. Celoevropská environmentální politika dává smysl, protože všichni občané EU mají právo na stejnou úroveň ochrany životního prostředí a všechny podniky mají právo působit ve stejných konkurenčních podmínkách.
- Technická pomoc

Projekty, které z tohoto programu mohou být uskutečněny, lze rozdělit na dva typy.

1. Výměna zkušeností (Regionální iniciativy – TYP 1) – jedná se o výměnu zkušeností mezi aktéry na regionální a místní úrovni ve vymezených oblastech za účelem označení nejlepších postupů a vývoje nových nástrojů a přístupů, které jsou pak přejímány do praxe.
2. Přenos zkušeností (Fast track – TYP 2) – zde je přenos zkušeností zajišťován prostřednictvím spolupráce v sítích. Zkušenější regiony v dané konkrétní oblasti by měly předávat své zkušenosti regionům méně zkušeným.

Pro tento program jsou tak typické tematické workshopy, semináře, konference, průzkumy a studijní pobyty. Projektoví partneři společně spolupracují na identifikaci a ná-

sledném přenosu dobrých zkušeností do praxe. Výstupem projektu se mohou stát sbírky případových studií, politická doporučení, strategie či akční plány. V programu jsou podporovány i zaváděcí a pilotní akce avšak za předpokladu aktivit zaměřených na výměnu zkušeností.

Financování programu

Operační program Mezuregionální spolupráce (INTERREG IVC) je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Z tohoto fondu pro něj bylo alokováno 321,32 mil. EUR, které pak měly být dále doplněny o 83,77 mil. EUR z národních veřejných zdrojů zúčastněných států. Česká republika do programu přispěla 0,17 mil. EUR. 55% této částky by mělo být využito pro prioritní osu č.1 „Inovace a znalostní ekonomika“, 39% by mělo být věnováno prioritě č. 2 „Životní prostředí a prevence rizik“ a zbylých 6% by mělo být přiděleno prioritní ose č. 3 „Technická pomoc“. V rámci programu je možno z prostředků ERDF spolufinancovat uznatelné náklady ve výši 75% nebo 85% v závislosti na ekonomické úrovni členského státu. Konkrétní výši spolufinancování uvádí tabulka č. 4 níže.

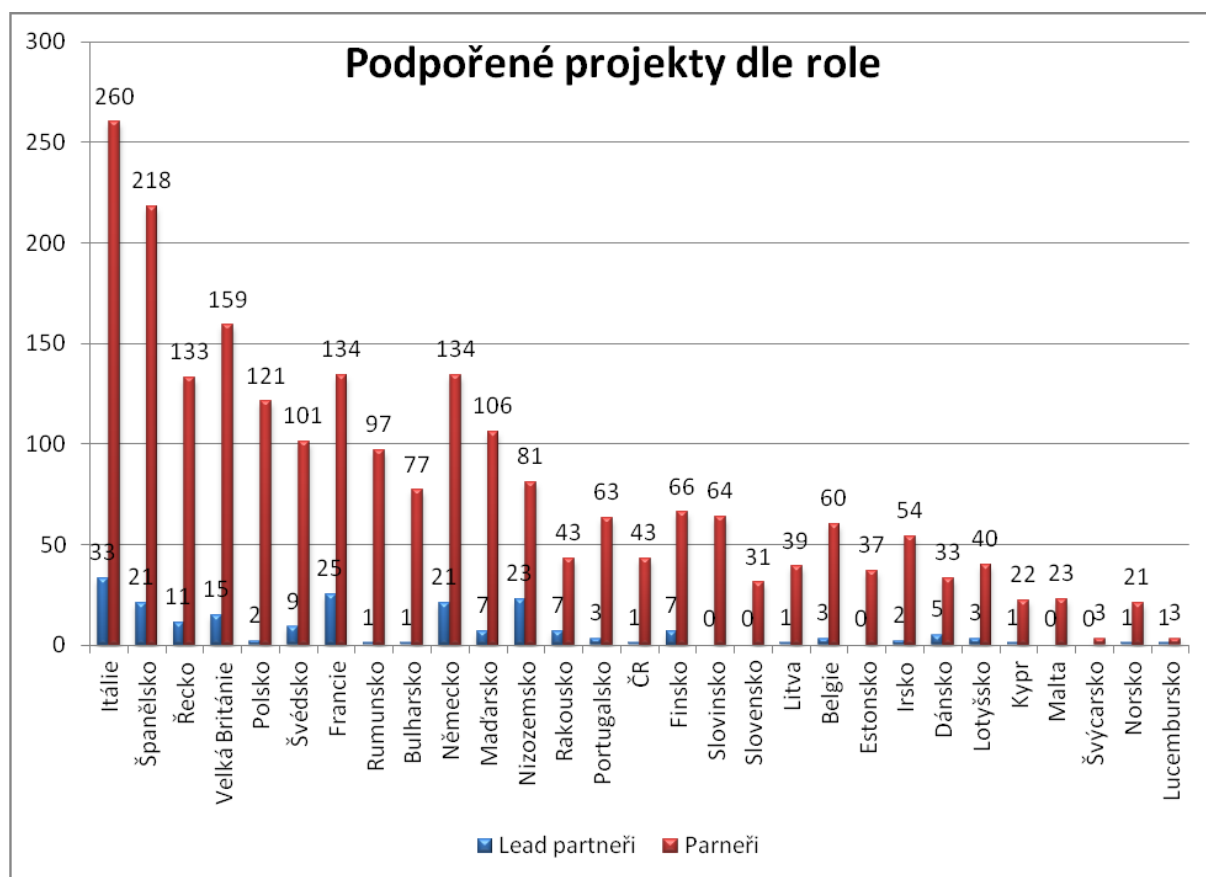
Tabulka 4 - Výše spolufinancování (INTERREG IVC)

75%	Rakousko, Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie
85%	Bulharsko, Česká republika, Kypr, Estonsko, Řecko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko
50% (Norské národní fondy)	Norsko

Zdroj: (Interreg IVC, 2016)

Partneři z Norska a Švýcarska nejsou oprávněni získat finanční prostředky z ERDF, ale mohou získat spolufinancování z příslušných národních fondů.

Graf 1 - Podpořené projekty dle role (INTERREG IVC)

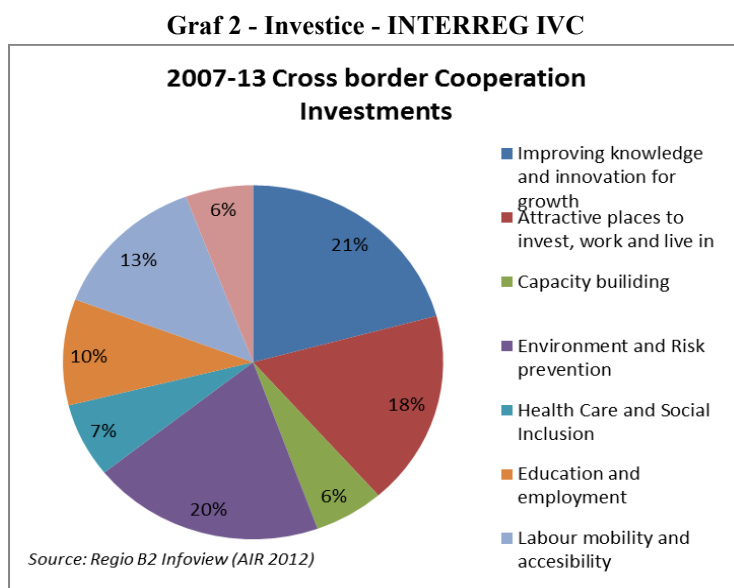
Zdroj: Interreg IVC, 2016, zpracováno autorkou.

V programovém období 2007-2013 bylo z tohoto programu podpořeno celkem 204 projektů, na které bylo vyplaceno 302 mil. EUR. Nejaktivnějším žadatelem byla Itálie následovaná Francií, Nizozemskem, Španělskem a Německem. Česká republika jako Lead partner byla úspěšná pouze v jedné podané žádosti. V roli partnerů byla nejaktivnějšími zeměmi Itálie, Španělsko, Velká Británie, Francie a Německo. Česká republika byla partnerem ve 43 projektech. Nadpoloviční většina podpořených projektů byla zařazena do priority č. 1 – Inovace a znalostní ekonomika. Nejvíce podpořených projektů z této priority bylo zaměřeno na podporu malého a středního podnikání a na inovace, výzkum a rozvoj technologií.

7. INTERREG IV A

Program INTERREG IV A je veřejnosti více známý jako program Evropské přeshraniční spolupráce. Tento program je zaměřen na podporu spolupráce mezi regiony spadajícími do nomenklatury územních jednotek NUTS III, kdy se na spolupráci musí podílet alespoň dva členské státy EU, ležící přímo na hranici nebo v její blízkosti. Hlavním cílem programu je řešení problémů v příhraničních oblastech a zvyšování potenciálu růstu v příhraničních oblastech. Společně s tímto pak podpora spolupráce mezi členskými státy tak aby byl zajištěn harmonický rozvoj Unie jako celku. (European Commission, 2016)

V programovém období 2007-2013 bylo vyhlášeno 60 programů spolupráce, na které bylo alokováno 6 miliard EUR. Investice byly směřovány do oblastí: inovací, zdravotnictví, vzdělávání, zaměstnanosti a mobility pracovní síly. V grafu uvedeném níže je patrné, že v tomto období bylo investováno nejvíce do oblasti zkvalitňování znalostí a inovací pro růst, oblasti ochrany životního prostředí a oblasti zvelebování míst vhodných pro práci a život.

Zdroj: European Commission, 2016

8. OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika

Celková rozloha území operačního programu činí 28.054 km². Na české straně je to 13.191 km² a na německé straně pak 14.843 km². Jednotliví členové společně s mapou jsou uvedeni v tabulce na následující straně.

Tabulka 5 - Členové OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika

 <p style="text-align: center;">Zdroj: CRR, 2016</p>		
<h1>ČLENOVÉ</h1>	Česká republika	Svobodný stát Sasko
	Karlovarský kraj (okresy - Karlovy Vary, Sokolov, Cheb)	Vogtlandkreis, Mittlerer Erzgebirgskreis, Freiberg, Weißeritzkreis, Aue-Schwarzenberg, Sächsische Schweiz, Bautzen, Löbau-Zittau a statutární město Plauen, Zwickauer Land, Stollberg, Mittweida,
	Ústecký kraj (okresy – Chomutov, Most, Teplice, Louny, Litoměřice, Ústí nad Labem, Děčín)	Meißen, Kamenz, Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Saale-Orla-Kreis, Greiz
	Liberecký kraj (okresy – Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily)	Statutární města – Zwickau, Chemnitz, Dresden, Görlitz, Hoyerswerda.

Zdroj: zpracováno autorkou

8.1. Stručný popis dotačního území

Data pro tuto podkapitolu byla čerpána z programového dokumentu „*Program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko*“, který zpracovalo Saské státní ministerstvo hospodářství a práce ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky.

Dotační území je tvořeno 454 km společné hranice, která je tvořena pohořím Krušných hor a Česko-saským Švýcarskem. Ke konci roku 2004 bylo na území evidováno 4,52 milionů obyvatel (1,55 milionů na české straně a 2,97 milionů obyvatel na saské straně. Hustota obyvatel na české straně činila 127 obyvatel na km², na straně saské pak 231 km². Počet obyvatel na saské straně měl klesající charakter, zatímco na straně české vývoj počtu obyvatel téměř stagnoval. Co se týče dopravní infrastruktury tak analýza předpokládala, že mezi lety 2002 a 2015 dojde k nárůstu osobní dopravy až o 52% a o 27% v nákladní dopravě. Předpokladem pro toto navýšení je i zkvalitnění dopravní infrastruktury. V rámci veřejné dopravy mělo do roku 2010 dojít k rozšíření hraniční infrastruktury, a to z 16 silničních hraničních přechodů na 24 a ze 7 železničních hraničních přechodů na 9. S oblastí hraničních přechodů také bezprostředně souvisí zachování bezpečnosti a společné úsilí boje proti organizovanému zločinu, mezinárodnímu terorismu a ilegální migraci. V oblasti bezpečnosti je dále nutná i vzájemná spolupráce v rámci požární ochrany, záchranné služby a předcházení environmentálním a technologickým rizikům. Z analýzy dále plyne, že vývoj kriminality se v období let 2002 – 2004 snižoval.

Hospodářství

Důležitým indikátorem rozvoje je bezpochyby hospodářský rozvoj. V programovém dokumentu jsou uvedeny hodnoty z roku 2002, kdy HDP na českého obyvatele dosahovala 56% průměru EU, oproti tomu saská část pak 72% průměru HDP. V České republice pak reálný růst HDP mezi lety 2002 až 2004 činil v průměru 7,1 %, v Sasku pak 2,1% průměru. Co se týče vzájemného exportu mezi oběma zeměmi, pak Česká republika obsadila sedmé místo mezi nejvýznamnějšími obchodními partnery Svobodného státu Sasko, naopak saský export do ČR se vyvíjel podprůměrně. Po rozdělení činností do sektorů pak z analýzy vyplývá, že nejvyšší podíl na HDP mají v obou zemích služby a velice nízký vliv na podíl HDP pak sektor zemědělství a lesnictví. Obě země mají velmi dobré předpoklady pro rozvoj spolupráce ve strojírenském a automobilovém průmyslu a v průmyslu na zpracování kovů. Dalším ukazatelem je průměrná hodinová mzda, která na české straně dosahovala výše 5,85 EUR a ve spol-

kových zemích pak 16,43 EUR, což je velice významný rozdíl. Rozdíly byly patrné nejen ve mzdách, ale také délka roční pracovní doby, která v České republice v roce 2004 byla 1972 hodin a v Sasku 1.510 hodin. Dalším parametrem oblasti regionálního rozvoje je i zaměstnanost a nezaměstnanost. Saští občané byli nejčastěji zaměstnání v oblasti veřejných a soukromých služeb, obchodu, pohostinství, dopravě a zpracovatelském průmyslu. Čeští občané byli nejčastěji zaměstnáváni ve zpracovatelském průmyslu, obchodu a stavebnictví. Zaměstnanost v saské části v roce 2004 byla 52%, to odpovídalo 79-ti% zaměstnaných lidí. Na české straně bylo zaměstnáno 89% výdělečně činných obyvatel. Míra nezaměstnanosti z roku 2004 činila v saské části 20%, v české části 11,6%.

Odvětví cestovního ruchu na tomto území bylo ve zkoumaném roce na dobré úrovni. Centra, ale většinou byla situována do střediskových míst a venkovské oblasti zůstaly v pozadí. Hlavními cíli se tak staly notoricky známé lokality jako např. Drážďany, České a Saské Švýcarsko, Krušné hory a západočeský lázeňský trojúhelník, Vogtlandsko, Žitavské hory a Hornolužická vrchovina. Potenciál rozvoje byl v programovém dokumentu viděn v oblasti agroturistiky, společném destinačním managementu a rozvoji a zkvalitňování kvality infrastruktury a poskytovaných služeb.

Životní prostředí

Nedílnou součástí vzájemné přeshraniční spolupráce je i ochrana a zkvalitňování životního prostředí. Významnými ukazateli jsou bezpochyby emise, které od roku 1999 mírně narůstaly, dále pak podíl lesních ploch, který na české straně činil 41%, na straně německé pak 35%. Další oblastí, které se kooperace mezi zúčastněnými členy měla týkat je ochrana klimatu, kvalita vodních toků, protipovodňová ochrana, produkce a likvidace odpadu a v neposlední řadě pak zásobování vodou a odpadní vody. (Saské státní ministerstvo hospodářství a práce a MMR ČR,2007)

8.2 Cíle a priority OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko a Česká republika

Operační program spolupráce mezi Německem a Českou republikou pro programové období 2007-2013, veřejnosti známý jako Cíl 3/ Ziel 3, byl schválen Evropskou komisí 20. prosince 2007. Území se vyznačuje nedostatečně rozvinutou přeshraniční infrastrukturou, společným územním plánováním a rozdílnou výší příjmů na obyvatele mezi příhraničními regiony. Program byl zaměřen na podporu sociálního rozvoje, partnerství, cestovního ruchu a ochranu životního prostředí.

Hlavním cílem této přeshraniční spolupráce bylo vytvoření a realizace hospodářských, kulturních, sociálních a ekologických aktivit česko-saského dotačního území prostřednictvím společné strategie pro udržitelný rozvoj a tím docílit trvale zvyšující se konkurenceschopnosti regionu v evropském kontextu. Hlavní cíl byl následně rozdělen do třech strategických cílů, kterými jsou:

- Rozvoj společenských výchozích podmínek v dotačním území prostřednictvím společného působení.
- Vytvoření trvalých kooperačních struktur s přímým hospodářským zaměřením.
- Vytvoření trvalých kooperačních struktur s nepřímým hospodářským zaměřením.

Tyto strategické cíle byly dále rozděleny do čtyř konkrétních prioritních os.

- Prioritní osa č.1 – Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území, do kterého bylo investováno 46,6% z celkového financování. Celkové náklady na tuto prioritu činily 112.231.635 EUR – 96.630.626 bylo financováno z ERDF a 15.601.009 činil příspěvek jednotlivých zemí. Priorita obsahuje následující podoblasti:
 - Zlepšování infrastruktury
 - Spolupráce v oblasti lidských zdrojů a sociálního rozvoje.
 - Zlepšování ochrany před příchodem katastrof.
 - Rozvoj fondu malých projektů.
- Prioritní osa č.2 – Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu, do kterého bylo investováno 30% z celkového financování. Celkové náklady na tuto prioritu činily 72.209.294 EUR – 62.219.083 EUR bylo financováno z ERDF a 9.990.211 EUR činil příspěvek jednotlivých zemí. Priorita obsahuje následující podoblasti:
 - Rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti ekonomiky a přeshraničních struktur.
 - Spolupráce a rozvoj hospodářských struktur a cestovního ruchu.
- Prioritní osa č.3 – Zlepšení situace přírody a životního prostředí, do které bylo investováno 17,4 % z celkového financování. Celkové náklady na tuto prioritu činily 41.814.859 EUR – 36.103.419 EUR bylo financováno z ERDF a 5.711.440 EUR činil příspěvek jednotlivých zemí. Priorita obsahuje následující podoblasti:
 - Spolupráce v rámci klimatických změn, ochrany přírody, krajiny a nakládání s odpady.

- Spolupráce v oblasti ochrany proti záplavám, vodohospodářství a projektů vodních staveb.
- o Prioritní osa č.4 – Technická pomoc, do které šlo 6% z celkového financování, jejímž cílem je pomoc zúčastněným zemím se správnou aplikací tohoto programu. Celkové náklady na tuto prioritu činily 14.639.784 EUR – 12.443.816 EUR bylo financováno z ERDF a 2.195.968 EUR činil příspěvek jednotlivých zemí.

Celkové náklady na projekty pro toto období činily 240.895.572 EUR, z nichž 207.396.944 EUR poskytl ERDF, a 33.498.628 EUR přispěli jednotliví zapojení členové.

8.3 Oblasti podpory, podporované aktivity a formální strana OP

OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika financuje projekty investičního a neinvestičního charakteru. Projekty investičního charakteru jsou takové projekty, které se zaměřují zejména na stavební opatření či pořízení vybavení v hodnotě od 500 EUR (saská strana), nad 40.000 Kč u hmotného a nad 60.000 Kč u nehmotného majetku (česká strana). Neinvestiční projekty jsou takové, které jsou zaměřeny na pořizování mobilního vybavení, které nemůže být během doby užívání odepisováno, dále pak projekty zaměřené na aktivity v sociální oblasti, v oblasti vzdělávání a kultury. Hodnoty jsou u neinvestičních projektů stejné jako u investičních projektů.

Dále je obsahem OP tzv. Fond malých projektů, v němž jsou podporovány projekty s maximální výší příspěvku do 22.500 EUR. V rámci těchto projektů je podporována přeshraniční informovanost, komunikace a spolupráce mezi zeměmi konkrétního dotačního území. Realizaci projektů v rámci Fondu malých projektů mají na starosti 4 česko-saské euroregiony.

Oblasti podpory a podporované aktivity

Prioritní osa č.1 sestává z následujících oblastí podpor:

Kooperativní zlepšení a rozvoj infrastruktury dle poptávky a kooperací v oblasti regionálního plánování a rozvoje - opatření ke zvýšení propustnosti pohraničí a napojení pohraničí na důležité přeshraniční dopravní osy, podpora přeshraniční veřejné regionální osobní dopravy, podpora informační společnosti, především z hlediska vícejazyčnosti, podpora sítí pro geografické informační systémy (GIS) jako základu pro společné úkoly v oblasti plánování a monitoringu, podpora inovačních procesů v dětských zařízeních, podpora společných opatření z důvodů demografických změn v pohraničí, přeshraniční aktivity v oblasti regionálního plánování a mezikomunální kooperace a regionálního rozvoje

Kooperace v oblasti lidských zdrojů, sociokulturního rozvoje a partnerské spolupráce - podpora školských projektů, podpora iniciativ příhraničního vzdělávání, kvalifikace a příslušných sítí, podpora pro osoby s postižením, podpora opatření pro mladé, podpora opatření v oblasti muzeí, současné kultury a umění, zprostředkování umění a kultury veřejnosti, recepce umění a kultury, podpora revitalizace a zachování uměleckých a kulturních objektů příhraničního významu, rozvoj partnerské spolupráce

Kooperace v oblasti bezpečnosti, záchranných služeb, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany – přeshraniční aktivity v oblasti bezpečnosti, koncepce v oblasti záchranných služeb, ochrany proti katastrofám a požární ochrany

Společný fond malých projektů

Opatření na odstranění škod způsobených povodněmi v srpnu 2010 a podpora preventivních opatření souvisejících s povodněmi – přeshraniční opatření v oblasti záchranných služeb, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany, protipovodňová ochrana a přeshraniční krizové řízení

Prioritní osa č. 2 je tvořena následujícími oblastmi:

Hospodářská kooperace a rozvoj přeshraničních hospodářských struktur – podpora kooperačních sítí hospodářství, vědy, vývoje a transferu technologií, rozvoj společných marketingových strategií

Kooperace a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti cestovního ruchu – investiční opatření v oblasti turistické infrastruktury, podpora společného vývoje koncepcí a produktů a realizace společných marketingových opatření v oblasti cestovního ruchu, iniciativy k propojení turistických zařízení, vytvoření a používání systémů pro společný přeshraniční turistický management, rozvoj lázeňství

Prioritní osa č. 3 sestává z oblastí podpory:

Kooperace v oblasti ochrany klimatu, ochrany lesů a přírody, péče o krajinu a odpadového hospodářství – podpora opatření v oblasti ochrany klimatu, ochrany lesů, přírody a péče o krajinu včetně území NATURA 2000, podpora opatření v oblasti hospodářství s druhotnými surovinami a odpadového hospodářství, podpora ekologického uvědomění, environmentálního vzdělávání a managementu

Opatření v oblasti protipovodňové ochrany, vodního hospodářství a vodních staveb, ochrany vodních toků – společná opatření v oblasti protipovodňové ochrany, vodního hospodářství, vodních staveb a ochrany vod (Realizační dokument, 2012)

8.5 Postup podávání a hodnocení žádosti

Každá žádost o dotaci musí splňovat základní předpoklady, kterými jsou:

- Přeshraniční hledisko – Společná příprava, společná realizace, společné financování, společný personál. Obě zúčastněné země jako kooperační partneři musí spolupracovat, alespoň na dvou z výše uvedených činností.
- Princip Lead partnera – Každý projekt musí mít svého Lead partnera, kterého si volí partneři. Lead partner pak nese zodpovědnost za podání žádosti a realizaci celého projektu. Dále se stará o celkovou organizační, obsahovou a finanční stránku projektu a je jedinou kontaktní a smluvní osobou. Lead partner dále v rámci smlouvy domlouvá podmínky spolupráce mezi všemi kooperujícími partnery.
- Finanční přiměřenost projektu – projekt musí být finančně přiměřený k vybavení programu i k příhraničnímu dopadu a ceny v něm nesmí být nadhodnocené.

Informace o podávání žádostí jsou zveřejňovány Společným technickým sekretariátem v podobě Výzev k podávání žádostí. U jednotlivých Výzev jsou uvedeny údaje o obsahovém a územním vymezení projektů, požadavky specifické pro program a požadované procesní kroky, dále jsou v rámci Výzev uvedeny i termíny projednání projektových žádostí Monitorovacím výborem.

Samotnému podání žádosti musí předcházet zpracování projektové koncepce. Po tomto kroku přichází na řadu vyplnění dvojjazyčného formuláře žádosti, který je dostupný v elektronické podobě na webových stránkách www.ziel3-cil3.eu. Po vyplnění a elektronickém odeslání formuláře jsou Lead partneři povinni doručit tento formulář na příslušný orgán ve dvou vyhotoveních v tištěné podobě. Pro německé partnery je jím Saská rozvojová banka a pro českou stranu pak Krajské úřady Libereckého, Karlovarského a Ústeckého kraje či přímo na Společný technický sekretariát. Žádost musí být vyplněna v elektronické podobě. Zpracování žádosti trvá minimálně 8 týdnů.

Hodnocení žádosti

Základními úkoly při posuzování projektových žádostí je kontrola formální předpokladů a odborné posouzení.

Formální předpoklady mají následující kritéria hodnocení:

- Kód originálu podepsané tištěné verze se shoduje s kódem elektronické podoby projektové žádosti.
- Žádost je podepsána oprávněným zástupcem žadatele.
- K projektové žádosti je přiložena kooperační smlouva podepsaná kooperačními partnery.

Formální kontrolu mají na starosti příslušné orgány, jež žádosti přijímají.

Po formální kontrole je žádost dále předávána ke kontrole příslušnému subjektu daného kooperačního partnera.

Odborné posuzování žádostí vede Společný technický sekretariát. V případě českého žadatele je žádost posuzována jednotlivými krajskými úřady, německé žádosti pak odborně posuzuje Společný technický sekretariát při zapojení národních odborných subjektů.

Odborná způsobilost musí být v souladu s realizačním dokumentem, právními předpisy EU a dalších národních předpisů, které je nutno zohlednit.

Pokud chybí žádosti některé dokumenty je hodnotitelským orgánem přímo vyzván již konkrétní partner k doručení chybějících dokumentů. Standardní lhůta pro doručení těchto dokumentů je 2 týdny od doručení výzvy. Pokud je tento termín pro partnera nereálný musí písemně požádat hodnotitele o prodloužení termínu dodání, které musí být řádně odůvodněno. Pokud chybějící dokumenty nejsou dodány a nebylo požádáno o prodloužení lhůty, je žádost hodnotitelem zamítnuta. Pokud je hodnotitelem shledán nějaký nedostatek v odborné způsobilosti, je Lead partner vyzván k dodatečným úpravám žádosti ve lhůtě 2 týdnů, poté se odborná způsobilost posuzuje znovu. Výsledkem kontroly odborné způsobilosti je dvojjazyčné „Odborné stanovisko“, které je doručeno na Společný technický sekretariát, který následně zpracuje všechna „Odborná stanoviska“ do jednoho stanoviska, jež je připojeno k projektové žádosti.

Pokud je žádost úspěšná i po odborném posouzení je Společným technickým sekretariátem zaregistrována do datového systému a do 1 týdne musí být o této registraci vyrozuměn i Lead partner. Od data registrace vznikají způsobilé výdaje.

Po registraci projektu je Společným technickým sekretariátem hodnocena odborná kvalita, přeshraniční spolupráce a přeshraniční dopad. Tato hodnocení společně s všeobecnými údaji o

projektu, údaji o Lead partnerovi, projektových partnerech a obsahu projektu, výsledků odborného posouzení, stanovením disponibilních prostředků ERDF, informací o pořadí projektu podle bodového hodnocení a doporučením pro rozhodnutí je dodáno Společným technickým sekretariátem členům Monitorovacího výboru k posouzení. Monitorovací výbor následně rozhodne o schválení, odmítnutí nebo odložení projektu.

V případě úspěšného projektu je Lead partnerovi vystavena smlouva o poskytnutí dotace. Po podpisu smlouvy je úkolem Lead partnera dodání plánu pro platby projektu s ročními plány spolupracujících partnerů.

Před samotným vyplacením dotace musí být provedena Kontrola dle článku 16, která se zabývá kontrolou legality a řádnosti uskutečněných výdajů. Výsledkem je dvojjazyčné osvědčení o kontrole. Pokud je vše v pořádku může Lead partner požádat o proplacení dotace. K této žádosti je nutné přiložit osvědčení o kontrole dle článku 16, dvojjazyčnou stručnou zprávu o pokroku a na závěr projektu pak dvojjazyčnou závěrečnou zprávu a souhrnnou soupisku účetních dokladů. Proplácení probíhá principem náhrady.

Po ukončení projektu musí být kontrolnímu orgánu předložena závěrečná zpráva, ve které je kontrolováno naplnění cílů dotace, hospodárnost projektu a dosažené výsledky. K závěrečné zprávě je připojena i žádost o platbu uskutečněných výdajů k vyplacení zbývající částky.

Každá změna projektu musí být hlášena Společnému technickému sekretariátu, který tuto změnu předá k vyhodnocení Monitorovacímu výboru, který může se změnou souhlasit či nikoliv a v tomto případě může následně dojít i k navrácení části dotace či k jejímu úplnému zrušení.

9. Euroregiony v dotačním území

Do česko-saského dotačního území spadají celkem 4 euroregiony: Euroregion Elbe – Labe, Euroregion Niesse – Nisa, Euroregion Egrensis, Euroregion Erzgebirge – Krušnohoří. Tyto euroregiony jsou zodpovědné především za Fond malých projektů, který je financován ERDF do výše 22.500 EUR.

9.1 Euroregion Elbe/Labe

Historie Euroregionu

Vzniku euroregionu předcházely konstituce 2 komunálních sdružení. Jedním z nich byl český „Klub Euroregionu Labe“ a druhým saské „Komunální společenství Euroregion Horní Polabí/Východní Krušnohoří e.V.“. Dobrovolné zájmové přeshraniční společenství Euroregion Elbe/Labe (dále jen EEL) jako takové bylo založeno 24. června 1992, kdy došlo ke spojení měst, obcí, okresů Severních Čech a Saského Švýcarska, částí Dolního Polabí a Východního Krušnohoří. V rámci zakládající konference byla schválena „Rámcová dohoda“ a dokumenty zabývající se rozvojem společné přeshraniční spolupráce. Zde byla zdokumentována představa o společné přeshraniční spolupráci na komunální a regionální úrovni. Na počátku bylo součástí EEL 7 odborných pracovních skupin zabývajících se vzájemnou spoluprací a přeshraničním rozvojem. Konkrétními skupinami byly – OPS – regionální rozvoj, hospodářský rozvoj/cestovní ruch, doprava a hraniční přechody, životní prostředí a ochrana přírody, zdravotnictví a sociální záležitosti, kultura/vzdělávání/sport a ochrana před katastrofami.

Geografie Euroregionu

Euroregion zaujímá rozlohu 4.796 km², na české straně je to 2.814 km² a na německé pak 1.982 km². Oblast se nachází na jihovýchodě Spolkové republiky Německo (Svobodný stát Sasko, Krajské ředitelství Drážďany 1) a na severu České republiky (část Ústeckého kraje). Více než polovina celkové rozlohy euroregionu tvoří chráněné krajinné oblasti, z nichž nejvýznamnější je Národní park Česko-saské Švýcarsko o rozloze 17.250 ha. Do území Euroregionu spadají města a obce okresů na české straně okresů Litoměřice, Ústí nad Labem, Teplice a z části okresu Děčín a na saské straně pak okresy Saské Švýcarsko, Weißeritzkreis a zemské hlavní město Drážďany.

Euroregion je tvořen na jihu české stany Českou tabulí, na severu německé strany částí Saské pahorkatiny. Po obou stranách hranice se nachází část Saského středohoří – Krkonošsko –

jesenická subprovincie a Krušnohorská subprovincie), ke kterým patří mimo jiné i Děčínská vrchovina, Loučenská hornatina, Šluknovská pahorkatina a Lužické hory.

Euroregion nese název Labe podle řeky, která jím protéká. Mezi další vodní toky protékající euroregionem pak patří německá řeka Weißeritz a Müglitz a české řeky Ohře, Bílina a Ploučnice.

V oblasti euroregionu žije přibližně 1,27 milionů obyvatel a průměrná hustota osídlení je 264,08 obyv./km². Je předvídatelné, že hustota je vyšší na německé straně (385,75 obyv./km²) než na straně české (178,39 obyv./km²). Největším městem euroregionu jsou německé Drážďany s 504.795 obyvateli. Hned za nimi jsou pak česká města Ústí nad Labem a Děčín.

Obrázek 1 - Mapa Euroregionu Labe

Zdroj: (Euroregion Labe, 2016)

9.1.1 Cíle a úkoly euroregionu

Hlavní náplní činnosti euroregionu je zjednodušení přeshraniční spolupráce. Konkrétně se jedná o následující oblasti:

➤ „Podpora spolupráce a rozvoje v oblastech

- Regionální plánování

- *Životní prostředí – zachování a zlepšení přirozených životních podmínek oblasti*
 - *Podpora hospodářství a vyrovnání životního standardu*
 - *Výstavba infrastruktury – výstavba a přizpůsobení hranice překračující infrastruktury*
 - *Ochrana před živelnými pohromami a záchranářství*
 - *Doprava – zlepšování přeshraniční veřejné osobní dopravy*
 - *Cestovní ruch – spolupráce v oblasti cestovního ruchu a sportu*
 - *Kultura, vzdělávání, sport, setkávání – kulturní výměna a péče o společné dědictví, zlepšení možností setkávání obyvatel*
 - *Zdravotnictví a sociální péče – spolupráce v humanitní a sociální oblasti a ve školství*
- *Podpora snah a jednotlivých záměrů měst a obcí, které odpovídají rozvojovým cílům regionu.*
 - *Podpora všech snah a opatření na komunální úrovni vedoucí k integraci České republiky do Evropské unie (tento cíl byl již splněn).*
 - *Podporovat všechny snahy a opatření na komunální úrovni.*
 - *Zastupovat regionální zájmy na příslušných úřadech a institucích, jakož i podporovat aktivity v rámci závazných mezinárodních smluv o regionální přeshraniční kooperaci.“(Euroregion Labe, 2016)*

9.1.2 Orgány Euroregionu

V čele Euroregionu stojí Rada, kterou tvoří 30 členů a je tvořena 15 mandáty komunálních svazů. Poradními hlasy Rady jsou poslanci Spolkového sněmu a Parlamentu ČR, zástupci parlamentních komor, poslanci Zemského sněmu Svobodného státu Sasko a zastupitelé Ústeckého kraje a členové Evropského parlamentu pokud se však oblastí jejich působnosti oblast regionu. Do čela Rady jsou voleni dva prezidenti a dva zástupci. Mezi pravomoci Rady: tvorba výborů a rozhodování o používání společného finančního fondu. Rada se musí alespoň jednou ročně uskutečnit veřejnou schůzi.

Dalším důležitým orgánem je Prezídium, které Euroregion zastupuje navenek a řídí práci Euroregionu v době mezi zasedáními rady. Prezídium je tvořeno dvěma prezidenty, dvěma zástupci a dvěma dalšími volenými členy a jednatelem komunálních svazů Euroregionu, jak z české tak i z německé strany.

Za vedení společného finančního účtu a koordinaci odborných pracovních skupin odpovídá Sekretariát, který je tvořen dvouparitním konziliem na základě jmenování svých komunálních svazů. Jejich nadřízeným orgánem jsou pak právě komunální svazy. Sídlo Sekretariátu je umístěno v Ústí nad Labem a má pobočku Pirně. Hlavními úkoly Sekretariátu je: koordinace „velkých a malých projektů“, příprava a realizace vlastních projektů, koordinace odborných pracovních skupin, práce s veřejností, spolupráce na zpracování a realizaci dotačních programů, konzultace a poradenství potenciálním nositelům projektů.

Posledním orgánem Euroregionu jsou pak odborné pracovní skupiny, které zřizuje a rozpouští Rada, jejichž úkolem je konzultace v rámci jednotlivých činností Euroregionu a tvorba návrhů a doporučení Radě a jiným grémiím v Euroregionu, které rozhodují o jejich realizaci.

Činnost Euroregionu je financována z vlastních prostředků komunálních svazů a podpor a příspěvků.

9.1.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euroregion Labe)

Jak již bylo výše řečeno, jednotlivé Euroregiony mají převážně na starost Fond malých projektů.

Tato analýza byla vytvořena za pomoci veřejně dostupných dat, které jsou přístupné na internetových stránkách Euroregionu. Projekty podpořené z Fondu malých projektů byly rozděleny na dvě části, dle strany žadatele.

Dalším krokem bylo rozdělení žadatelů dle právní subjektivity do následujících skupin: města a obce, vzdělávací instituce (zahrnující veškerá školská zařízení), příspěvkové organizace, dobrovolné sdružení měst a obcí a nestátní neziskové organizace (do této skupiny byly zahrnuty – spolky, obecně prospěšné společnosti, občanská sdružení, nadace, církevní společnosti). Saská část byla rozdělena následovně: vzdělávací instituce (zahrnující veškerá školská zařízení), registrovaná sdružení (do nichž spadají spolky a sdružení), neziskové s.r.o., s.r.o., města a obce a státní instituce. Jednotlivé projekty jsem dále rozdělila do 8 oblastí: Cestovní

ruch, Krizové řízení, Kultura (zahrnující výstavy, slavnosti, literaturu, zpěv apod.), Regionální rozvoj (rozvojové dokumenty, analýzy, přeshraniční setkávání, apod.), Sociální oblast, Sport, Vzdělávání a Životní prostředí.

V dotačním období 2007 – 2013 v rámci EEL bylo realizováno 200 projektů. 106 projektů bylo podáno českou stranou EEL a u 94 projektů byla žadatelem saská strana EEL. Schválené prostředky z ERDF v tomto období činily 3.104.223,82 EUR a následně bylo vyplaceno 2.146.365,86 EUR, což znamená 69-ti % úspěšnost. České straně bylo vyplaceno 1.071.844 EUR, saské straně 1.074.522 EUR.

Nejčastějším žadatelem na české straně byly nestátní neziskové organizace následovány městy a obcemi a vzdělávacími institucemi. Na straně německé nadpoloviční většinu žadatelů o dotaci tvořila registrovaná sdružení a podstatně menší část pak tvořila vzdělávací zařízení. Konkrétní počty žádostí dle právní subjektivity jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 6 - Počty podaných žádostí dle právní subjektivity

Právní subjektivita	Česká strana	Saská strana
Města a obce	33	6
Dobrovolná sdružení měst a obcí	3	
Nestátní neziskové organizace	43	
Vzdělávací instituce	18	11
Příspěvkové organizace	9	
Registrovaná sdružení		67
Nezisková s.r.o.		4
s.r.o.		5
Státní instituce		1

Zdroj: zpracováno autorkou

Grafické zpracování procentuelního poměru žadatelů dle právní subjektivity uvádí grafy 4,5. Projekty byly nejčastěji zaměřovány na oblast kultury, sportu a regionálního rozvoje. Počty projektů dle zemí žadatelů uvádí tabulka č.7.

Tabulka 7 - Počty projektů dle oblasti zaměření

Oblast zaměření	Česká strana	Saská strana
Kultura	36	27
Sport	23	15
Krizová řízení	3	2
Sociální oblast	7	1
Regionální rozvoj	19	13

Cestovní ruch	5	7
Vzdělávání	12	12
Životní prostředí	1	17

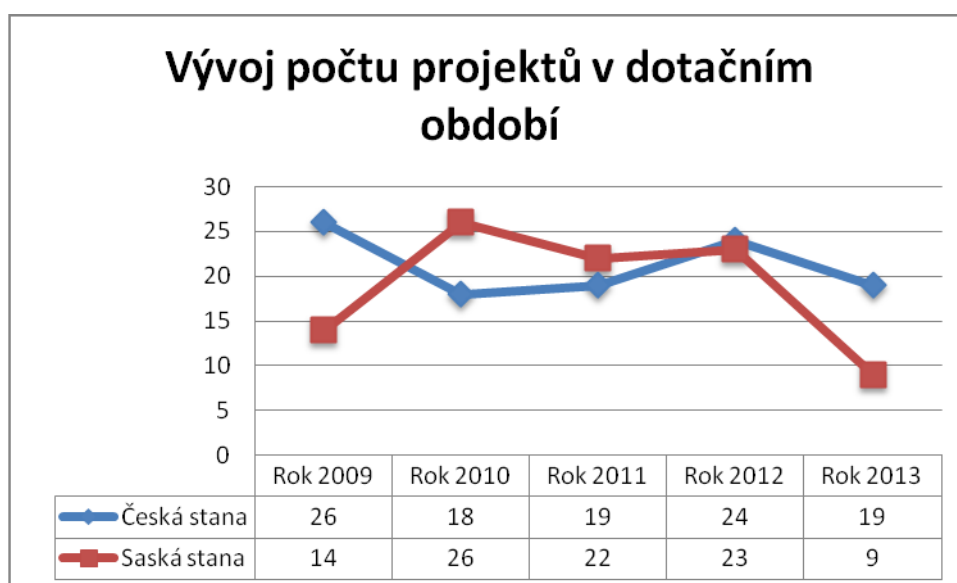
Zdroj: zpracováno autorkou

Česká republika v tomto období žádala nejvíce do oblasti kultury a sportu. Německo v tomto dotačním období nejčastěji realizovalo projekty zaměřené na oblast kultury a životního prostředí.

Grafické zpracování procentuelního poměru projektů dle oblasti zaměření uvádějí grafy č.6,7.

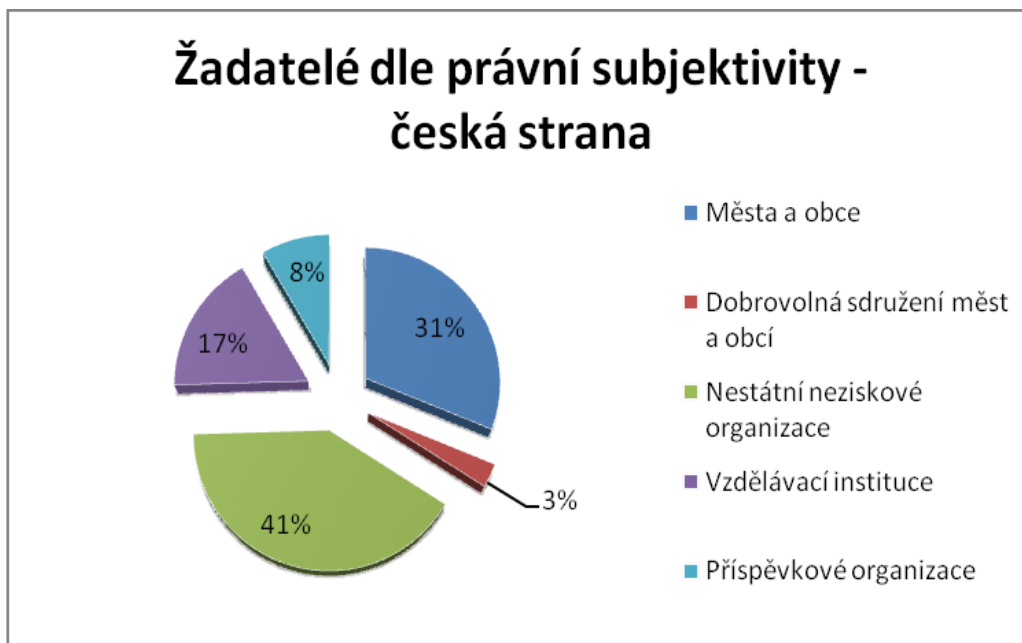
Češi byli nejaktivnější v podávání žádostí v letech 2009 a 2012. Německo bylo naopak nejaktivnější v průběhu trvání dotačního období v letech 2010,2012 a 2011 viz graf 3 níže.

Graf 3 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Labe)

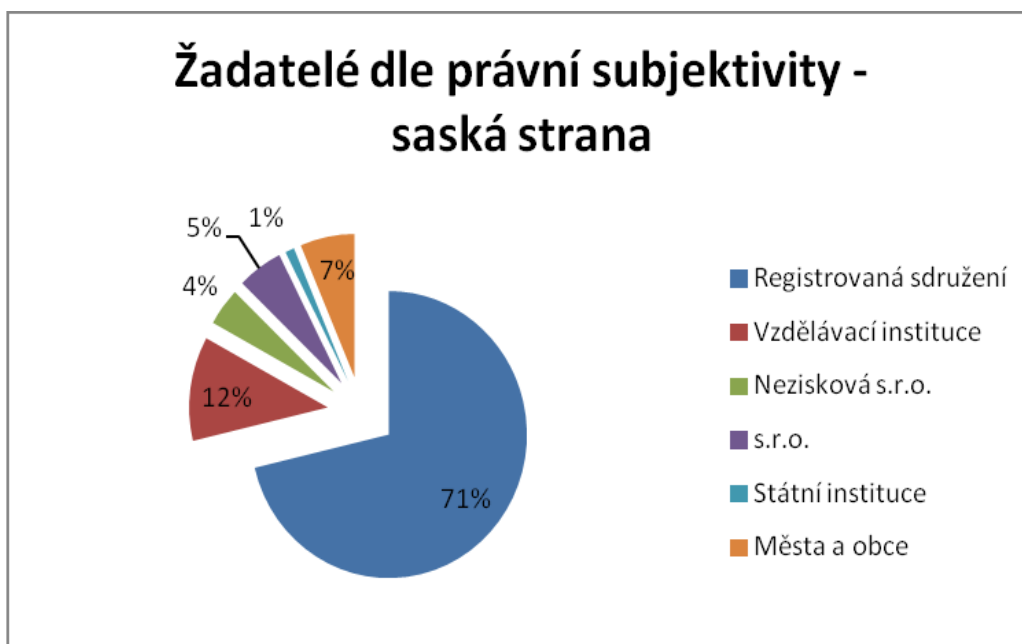
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euroregion Labe)

Zdroj: Vlastní zpracování

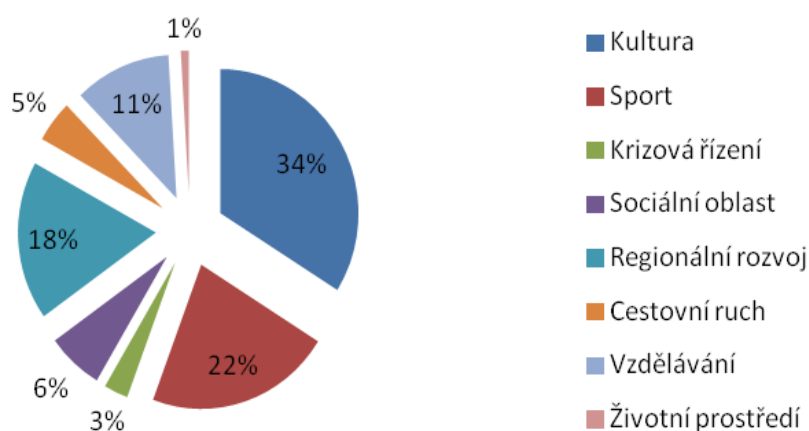
Graf 5 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská strana (Euroregion Labe)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6 - Projekty dle oblasti zaměření - česká strana (Euroregion Labe)

Projekty dle oblasti zaměření - česká strana

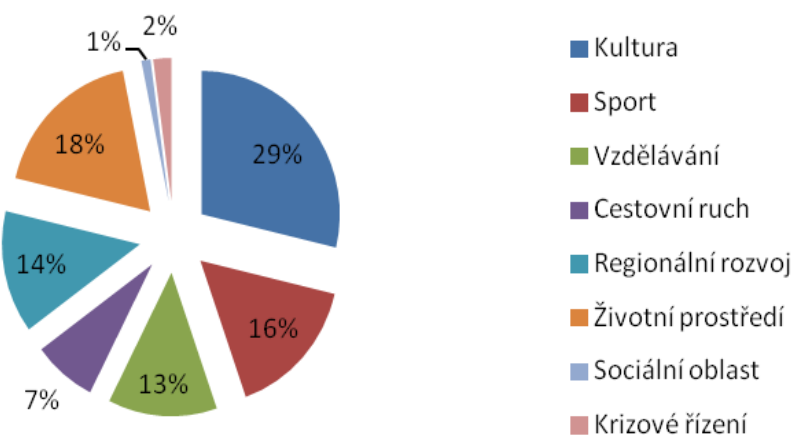

Zdroj: Vlastní zpracování

G

Graf 7 - Projekty dle oblasti zaměření - saská strana (Euroregion Labe)

Projekty dle oblasti zaměření - saská strana

Zdroj: Vlastní zpracování

9.2. Euroregion Niesse – Nisa

Historie euroregionu

Jako první euroregion střední a východní Evropy byl v květnu roku 1991 založen Euroregion Nisa v rámci průběhu iniciační konference „Dreiländereck“ v Zittau. Jedná se o euroregion,

jehož součástí jsou hraniční oblasti České republiky, Německa a Polska. V této diplomové práci je řešena přeshraniční spolupráce České republiky s Německem, proto polská část tohoto euroregionu v tomto případě nebude analyzována. Z české strany do euroregionu spadá Liberecký kraj tvořen okresy Liberec, Česká Lípa, Jablonec nad Nisou a okresem Semily. Z Ústeckého kraje do euroregionu zasahuje území okresu Děčín se svými městy a obcemi (Dolní Podluží, Doubnice, Horní Podluží, Chřibská, Jiřetín p. Jedlovou, Krásná Lípa, Lipová u Šluknova, Rumburk, Staré Křečany, Šluknov, Varnsdorf, Velký Šenov a Vilémov). Z německé strany lze do euroregionu zahrnout Landkreis Bautzen a Landkreis Görlitz.

Obrázek 2 - Mapa Euroregionu Nisa

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa

Zdroj: (Eureregion, Nisa, 2016)

Geografie euroregionu

Rozloha euroregionu Nisa činí 13 033 km² těchto 13 033 km² je tvořeno 3.163 km² českého území s 215 obcemi, 4.497 km² německého území se 112 obcemi a 5.373 km² polského území se 49 obcemi. Hraniční oblast je tvořena Krkonošemi, Jizerskými horami, Lužickými horami a pásmem Žitavských hor. Důležitými řekami česko-německého území jsou Lužická Nisa,

Smědá, Ploučnice, Jizera, Sprewa, Schwarze Elster a Weise Schops a Schwarze Schops. Dle údajů z Českého statistického úřadu z roku 2013 území euroregionu obývá 1.575.372 obyvatel (česká část – 438.609 obyvatel, německá část – 570.518 obyvatel, polská část 566.245 obyvatel). Celková hustota obyvatelstva na km² činí 121,7obyv/km².

9.2.1 Organizační struktura

Euroregion je tvořen dobrovolnými zájmovými sdruženími, které jako celek nemají právní subjektivitu ta je tvořena jednotlivými (národními) částmi euroregionu. Z polské strany se jedná o zájmové sdružení Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregion Nysa, z české strany Euroregion Nisa – zájmové sdružení právnických osob a z německé strany Euroregion Niesse, e.V.

V čele Euroregionu stojí rada, jejímž úkolem je rozhodování o činnostech dalších orgánů, o zřízení a způsobu vedení společných finančních fondů a o podmínkách jejich využívání, kontroluje plnění přijatých rozhodnutí. Rada je tvořena tříčlenným grémiem, kde každá země má 10 zástupců.

Dalším orgánem působícím v euroregionu je Prezídium, které rozhoduje a zastupuje Radu v obdobích mezi jejím zasedáním. Prezídium je složeno z členů Rady v paritním zastoupení po jednom mandátů z každé země euroregionu.

Administrativní a koordinační činnosti zabezpečuje společný Sekretariát, který se nachází v Liberci a je tvořeno zplnomocněným konsiliem tří sekretářů zastupujících zúčastněné členy.

Na činnosti euroregionu se podílí euroregionální skupiny expertů, které zajišťují odborné posuzování činnosti a návrhy nových cílů. Skupiny se zabývají oblastmi silniční dopravy, železniční dopravy, hospodářství, cestovního ruchu, cykloturistiky, rovnosti šancí, čistou Nisou, lesy, krizovým managementem, záchrannou zdravotní službou, veřejným zdravím, statistikou, knihovnami, historií, školstvím a památkami.

Posledním činným orgánem Euroregionu je Fórum bezpečnosti, které koordinuje spolupráci a výměnu informací trinacionálních, komunálních a jiných grémií a to vše pro zajištění a zkvalitnění bezpečnosti a pořádku na území Euroregionu. Vedením Fóra bezpečnosti je pověřeno Prezídium.

Předsedou Euroregionu Nisa je hejtman Libereckého kraje Bc. Martin Půta. Předsedou německé části euroregionu je Landrat Bernd Lange a polské části Roman Piotr Boleslawiec.

9.2.2 Cíle a úkoly euroregionu

- Vytvoření společného a rozmanitého prostoru pro přeshraniční spolupráci,
- zlepšení výměny informací, přeshraniční komunikace, zpracování a stanovení priorit rozvoje euroregionálního prostoru,
- vytvoření „Společného integrovaného prázdninového a turistického regionu“ a „Společného vládního prostoru ERN“.
- podpora zájmů obcí, měst, okresů a aktivit jednotlivců, pokud odpovídají cílům rozvoje Euroregionu,
- uzavírání mezivládních dohod směřujících k závazné přeshraniční spolupráci.

9.2.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euroregion Nisa)

V dotačním období 2007-2013 byla tomuto euroregionu schválena finanční podpora projektů z Fondu malých projektů na české straně ve výši 28.726.800,43 Kč. Po přepočtu na euro, kdy aritmetický průměr kurzu eura v letech 2009-2013 činil 25,4876 Kč/1 EUR (Kurzycz,2016) činila tato částka 1.127.089 EUR, na saské straně pak 1.261.653,54 EUR. Celkové schválené prostředky, jak za českou tak za saskou stranu dosáhly 2.388.742,54 EUR. Bylo schváleno 272 projektů. Česká republika se na tomto počtu podílela 142 projekty a Sasko 130 projekty.

Dle právní subjektivity byli žadatelé projektů rozděleni do následujících skupin. Česká strana – Města a obce, nestátní neziskové organizace (spolky, sdružení, nadace, církevní instituce), příspěvkové organizace, dobrovolné svazky obcí, s.r.o., samosprávný celek (kraj) a vzdělávací instituce. Německá strana – města a obce, registrovaná sdružení, vzdělávací instituce, nezisková s.r.o., s.r.o., příspěvková organizace a vzdělávací instituce.

Dle oblastí zaměření se skupiny liší. Česká strana obsahuje následující skupiny – cestovní ruchu, euroregionální činnost (zahrnující projekty Euroregionu jako instituce), kultura, regionální rozvoj, sport a vzdělávání. Německá strana – cestovní ruch, kultura, sport, životní prostředí a výměna (obsahující různá setkání, výměnu zkušeností, prezentace či sociální oblast).

Z české strany byly do Fondu malých projektů nejčastěji iniciovány žádosti nestátními neziskovými organizacemi, městy a obcemi a vzdělávacími institucemi, ze saské strany pak více než polovina z celkového počtu žádostí byla podávána registrovanými sdruženími a následně

městy a obcemi. Konkrétní počty žádostí dle právní subjektivity žadatele uvádí tabulka č.8 níže.

Tabulka 8 – Počet projektů dle právní subjektivity (Euroregion Nisa)

Právní subjektivita	Česká strana	Saská strana
Města a obce	42	38
Nestátní neziskové organizace	47	
Příspěvkové organizace	9	4
Dobrovolný svazek obcí	3	
s.r.o.	1	4
Samosprávný celek	10	1
Vzdělávací instituce	30	7
Registrovaná sdružení		70
Nezisková s.r.o.		6

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Procentuelní a grafické zpracování tohoto přehledu uvádí grafy č.9, 10, které jsou uvedeny na konci této podkapitoly.

Na české straně euroregionu byly projekty zaměřeny nejčastěji na oblast kultury a vzdělávání, na saské straně na oblast kultury, výměny a cestovní ruchu. Přesné počty projektů uvádí tabulka č.9.

Tabulka 9 - Počet projektů dle oblastí zaměření (Euroregion Nisa)

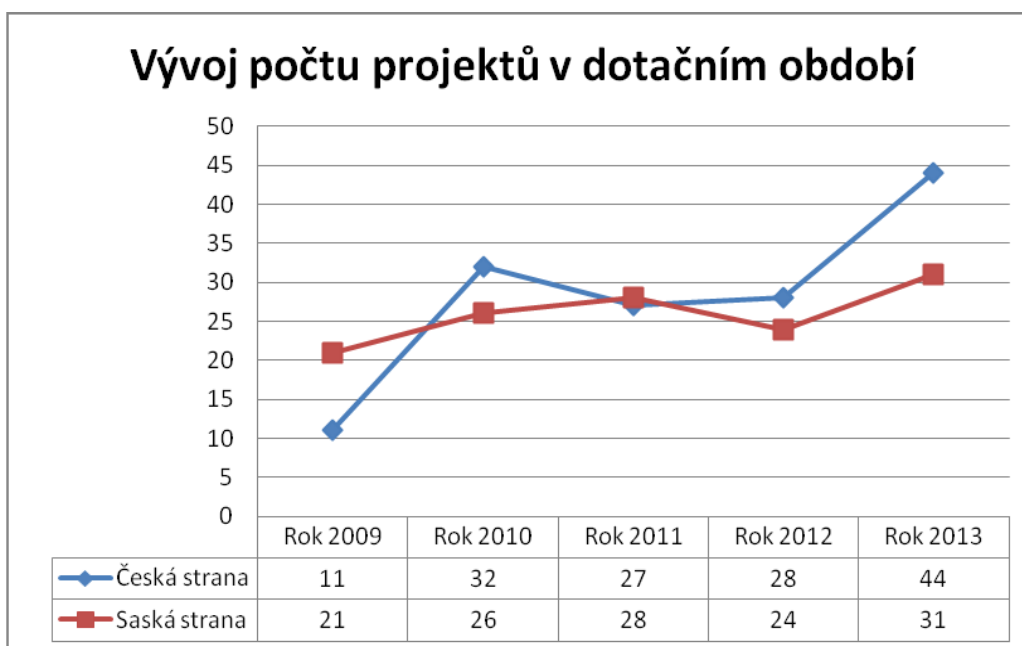
Oblast zaměření	Česká strana	Saská strana
Cestovní ruch	28	21
Euroregionální činnost	4	
Kultura	39	49
Regionální rozvoj	29	
Sport	10	12
Vzdělávání	32	
Životní prostředí		11
Výměna		37

Zdroj: *vlastní zpracování*

Grafické zpracování procentuelního poměru žádostí dle oblastí zaměření uvádí grafy č.11,12 zakončující tuto podkapitulu.

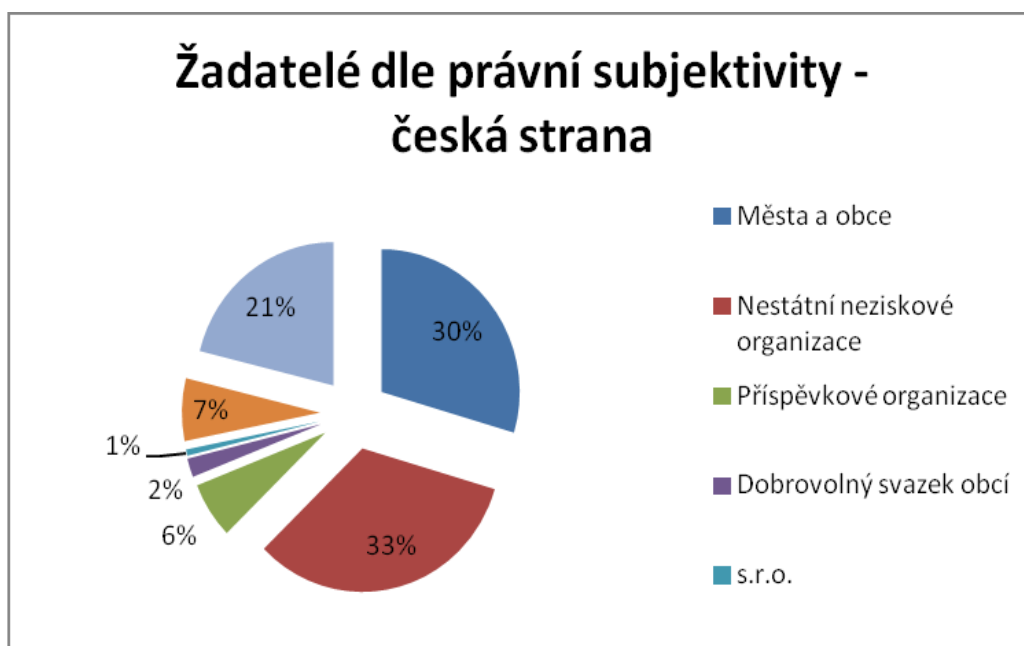
Dle grafu č.8 níže je zřejmé, že česká strana Euroregionu byla nejaktivnějším žadatelem v roce 2013 a 2010. Rok 2013 byl nejproduktivnějším rokem i pro německou stranu Euroregionu, v průběhu dotačního období se však jednotlivé roky výrazně neodlišují.

Graf 8 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Nisa)

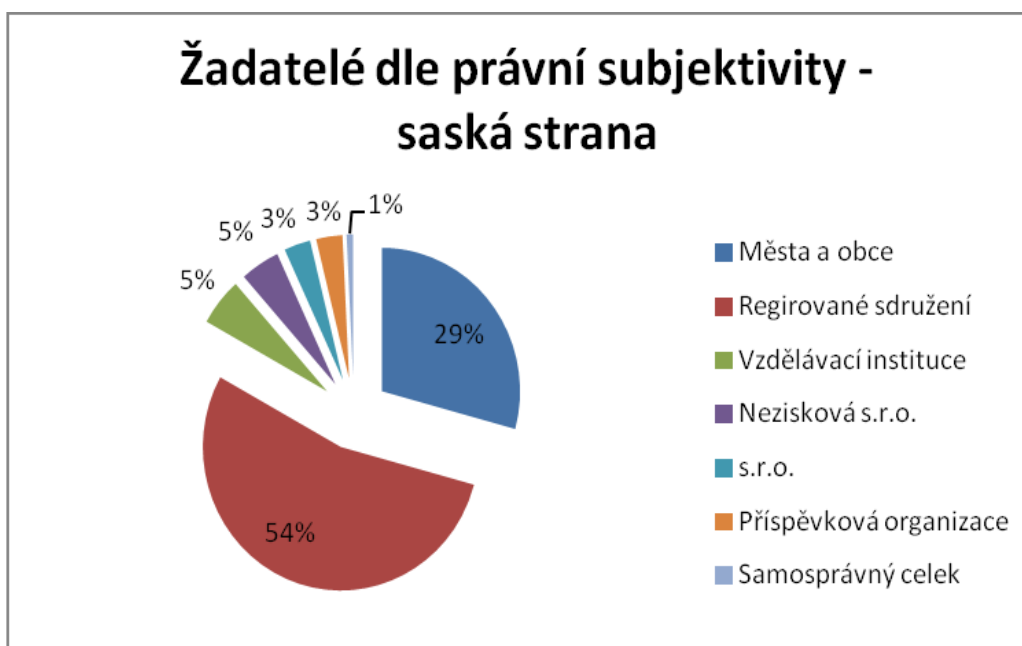
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 9 – Žadatelé dle právní subjektivity – česká strana (Euroregion Nisa)

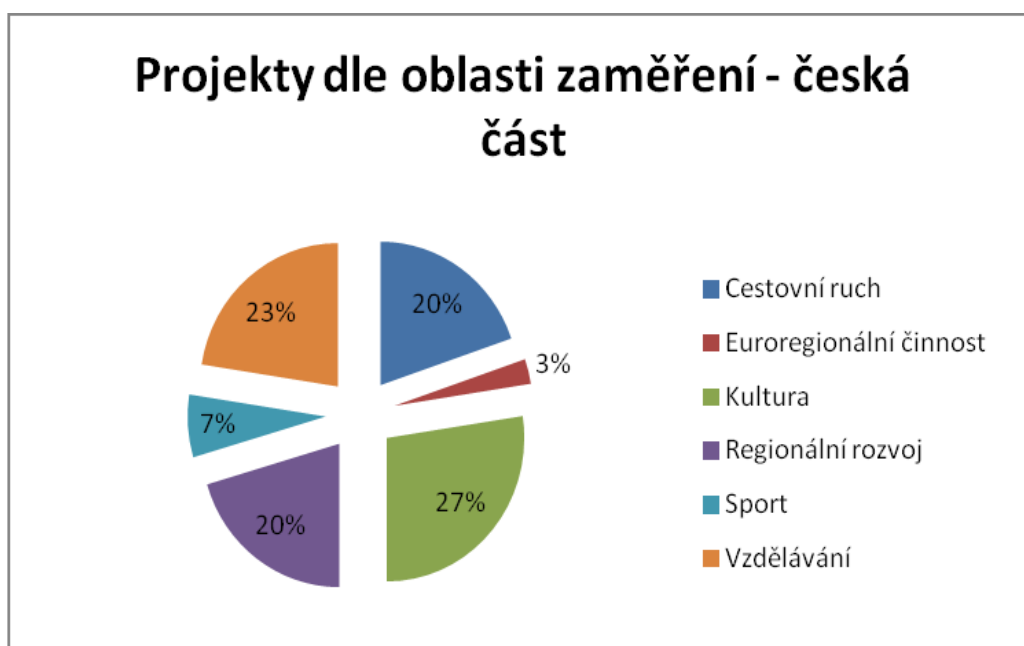
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10 – Žadatelé dle právní subjektivity – saská strana (Euroregion Nisa)

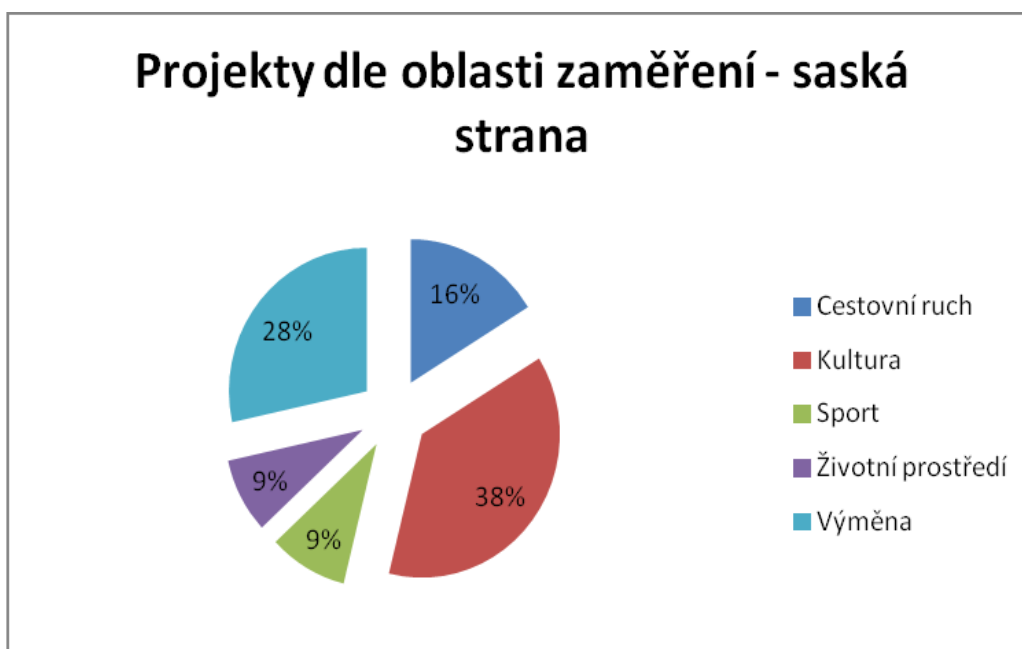
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 11 - Projekty dle oblasti zaměření - česká část (Euroregion Nisa)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 12 - Projekty dle oblasti zaměření - saská část

Zdroj: *Vlastní zpracování*

9.3 Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří

Historie Euroregionu

Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří vznikl v roce 1992 jako dobrovolné sdružení měst, obcí a jiných právnických osob, jejichž hlavním cílem je vzájemná pomoc a kooperace obcí a měst v části severních Čech a měst a obcí jihovýchodní části Spolkové republiky Německo, zejména v oblasti přiblížení životní úrovně obou částí euroregionu.

Geografie Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří

Dle údajů ČSÚ území Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří činí 5.202 km² a je tvořen jihovýchodní částí Spolkové země Sasko a severozápadní částí České republiky. Do saské strany Euroregionu spadají okresy Annaberg (438 km²), Freiberg (914 km²), Mittleres Erzgebirge (595 km²) a Stollberg (266 km²). Česká strana Euroregionu sestává z okresů Most (467 km²), Chomutov (935 km²), Teplice (469 km²), Litoměřice a Louny (1118 km²). Jak již název napovídá území je rozprostřeno podél pohoří Krušných hor, které jsou také nejvýznamnějším pohořím Euroregionu. Na české straně pak část území zasahuje i do Českého středohoří, na saské straně pak do přírodního parku Erzgebirge/Vogtland. Největšími řekami tohoto území jsou české řeky Ohře, Bílina a Pöhlbach. Významnou hojně turisticky využívanou vodní plochou

je přírodní jezero Kamencové. Dle údajů ČSÚ k 31.12.2002 na území euroregionu žilo 874.668 obyvatel (česká strana – 453.995 obyvatel, německá strana – 420.673 obyvatel).

Obrázek 3 – Mapa Euroregionu Krušnohoří

Zdroj: (Euroregion Krušnohoří, 2016)

9.3.1 Cíle Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří

Hlavní náplní činnosti Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří je koordinační a informační činnost k vytváření podmínek přátelské kooperace subjektů, přesahující státní hranice mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo ve vymezeném dotačním území. Tyto činnosti dle stanov Euroregionu zahrnují následujících 6 oblastí:

- *Životní prostředí – ekologické obnovy krušnohorské oblasti, zlepšování přírodních a životních podmínek a řešení problematiky s tím spojené,*
- *Územní a regionální rozvoj – tvorba koncepce plánování, budování infrastruktury, rozvoj hospodářských sil a pozvednutí a růst životní úrovně v oblasti.*
- *Rozvoj mezinárodní dopravy v oblasti mezistátních přechodů.*
- *Rozvoj kulturní spolupráce, vzdělanosti, sportu, turistiky a humanitární pomoci.*
- *Rozvoj účinných forem spolupráce ve zdravotnictví, při nouzových stavech, živelných pohromách, požární ochraně, při rozvoji komplexního záchranného systému.*

- *Propagace spolupráce regionů v ČR a SRN tiskem, distribucí a prodejem schválených periodik, informačních brožur a podobných tiskovin.* (Euroregion Krušnohoří, 2016)

9.3.2 Organizační struktura Euroregionu

Nejvyšším orgánem české strany Euroregionu je Valná hromada, která je tvořena pověřenými zástupci měst, obcí a jiných právnických osob. Schůze Valné hromady se konají nejméně jedenkrát ročně. Do kompetencí Valné hromady spadá: kontrola činnosti sdružení a jeho orgánů, řešení zásadních otázek vedení a řízení sdružení, schvalování stanov a jejich změn, volba a odvolávání jednotlivých členů rady, ukládání úkolů radě, kontrola činnosti rady, projednávání a schvalování zpráv předkládaných radou, tvorba stálých komisí a pracovních skupin a hodnocení jejich činností, schvalování výše a formy příspěvků, včetně termínů platby, rozhodování o použití finančních prostředků sdružení, schvalování rozpočtu a výsledků hospodaření, schvalování vstupu Euroregionu do dalších sdružení, stanovování základních směrů činnosti sdružení. O stupeň níž v organizační struktuře se nachází Rada Euroregionu, která je volena Valnou hromadou a je jí také odpovědná. Rada je výkonným orgánem Euroregionu, schází se zpravidla jednou za 3 měsíce a mezi její činnosti patří: rozhodování o všech otázkách činnosti sdružení, které nejsou svěřeny valné hromadě, jmenování a odvolávání jednatele sdružení, stanovování platů, zpracovávání dokumentů pro Valnou hromadu, zastupování sdružení při jednání s politickou sférou, nevládními organizacemi a jinými orgány, rozhodování o struktuře a umístění orgánů sdružení, stanovování počtu pracovníků jednatelství a stanovení jeho sídla, rozhodování o přijetí nových členů Euroregionu, rozhodování o půjčkách do výše 500.000,-Kč a jmenování předsedy odborných komisí a jejich členů, a to zpravidla na návrh předsedy příslušné odborné komise. Euroregion je navenek zastupován předsedou. Administrativní záležitosti jsou pak řešeny jednatelstvem, jehož statutárním orgánem je jednatel. Sice posledním, ale neméně důležitým článkem organizační struktury jsou pak stálé komise a pracovní skupiny sdružení, jejichž činnosti jsou již zaměřeny do konkrétních a odborných činností. Těmito činnostmi jsou: revize, životní prostředí, mládež a kultura, muzea a kulturní památky, sociální věci, doprava, krizový management, zemědělství, sport a redakce.

Euroregion jako celek je řízen společným grémiem, jež je tvořeno zástupci české rady a německého představenstva. Setkání grémia se uskutečňuje dvakrát ročně a stanovují se na nich hlavní úkoly a přijímají se zde zásadní rozhodnutí.

Financování Euroregionu je zajišťováno formou ročních příspěvků jednotlivých členů z řad měst a obcí, ročních příspěvků ostatních právnických osob, finančních prostředků získaných

na základě smluv o sdružení, příjmy z prodeje tiskovin či formou darů. (Euroregion Krušnohoří, 2016)

9.3.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euroregion Krušnohoří)

Euroregion Krušnohoří byl v dotačním období 2007-2013, dle informací dostupných z internetových stránek Euroregionu české části i saské části, úspěšný s 249 projekty. U 134 projektů byla žadatelem česká strana, u 115 byla žadatelem saská strana. Celkový objem schválených finančních prostředků z EU činil 3.014.027 EUR. Dle tiskové zprávy dostupné z internetových stránek saské části Euroregionu (Euroregion Erzgebirge, 2016) bylo s touto částkou úspěšných projektů 247. Tato skutečnost může značit fakt, že dva projekty nebylo možné realizovat. Žadatelé z Čech získali 1.592.621,45EUR, saské straně tak připadá 1.421.405,55EUR.

Žadatelé z české strany Euroregionu byli opět rozděleni do skupin dle právní subjektivity žadatelů: města a obce, nestátní neziskové organizace (spolky, sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní instituce, nadace), vzdělávací instituce, příspěvkové organizace, dobrovolná sdružení měst a obcí, s.r.o. a samosprávné celky. Saská strana na skupiny: města a obce, registrovaná sdružení (spolky, sdružení, nadace, církevní instituce), vzdělávací instituce, nezisková s.r.o., s.r.o. a příspěvková organizace.

Dále byly jednotlivé projekty rozděleny do skupin dle oblastí zaměření. Tyto skupiny jsou následující: kultura, cestovní ruch, vzdělávání, regionální rozvoj, sport, sociální oblast, bezpečnost a životní prostředí.

Tabulka 10 – Žadatelé dle právní subjektivity (Euroregion Krušnohoří)

Právní subjektivita	Česká strana	Saská strana
Města a obce	53	36
Příspěvková organizace	8	6
Vzdělávací instituce	9	5
s.r.o.	3	5
Nestátní nezisková organizace	50	
Nezisková s.r.o.		4
Samosprávný celek	2	
Dobrovolné sdružení měst a obcí	9	
Registrované sdružení		59

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č.10 uvedené výše je zřejmé, že v české části byli nejaktivnějšími žadateli města a obce a hned za nimi byli nestátní neziskové organizace. Ostatní formy právní subjektivity byly nepříliš aktivními žadateli. V rámci saské části Euroregionu nejvíce žádala registrovaná sdružení, následována městy a obcemi. Grafické znázornění žadatelů dle právní subjektivity je uvedeno v grafu č.14,15. na konci této podkapitoly.

Tabulka 11 - Počet projektů dle oblasti zaměření (Euroregion Krušnohoří)

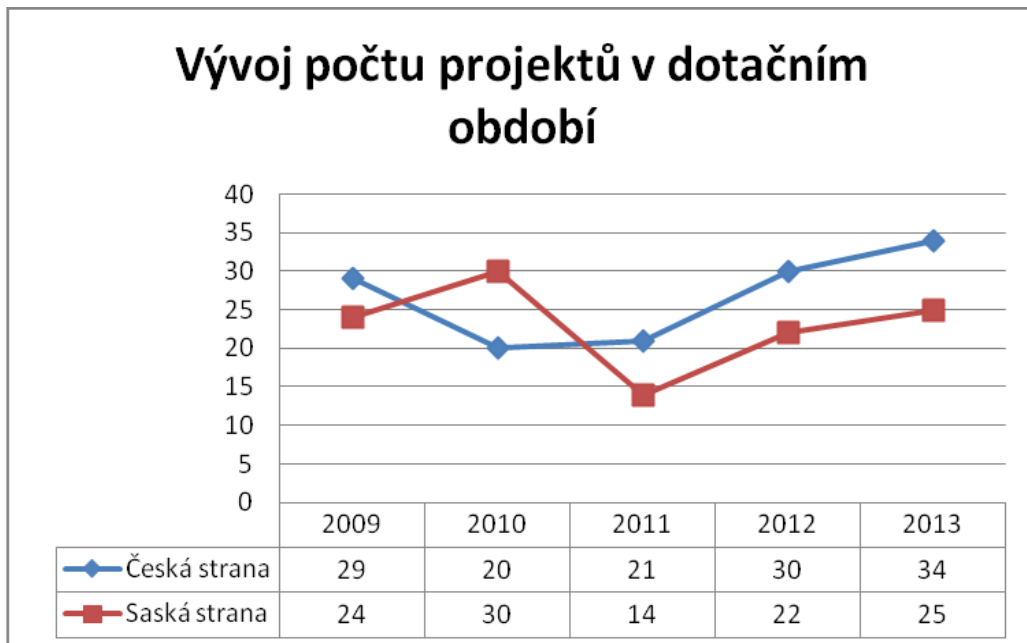
Oblast	Česká strana	Saská strana
Kultura	61	47
Cestovní ruch	12	14
Regionální rozvoj	22	17
Vzdělávání	13	14
Životní prostředí	2	5
Sociální oblast	3	4
Bezpečnost	0	3
Sport	21	12

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Co se týče projektů dle oblasti zaměření, bylo nejvíce projektů zaměřeno na oblast kultury a regionální rozvoj. Dalšími výraznými oblastmi byl cestovní ruch a vzdělávání. Jednotlivé oblasti včetně počtu projektů uvádí tabulka č.11 výše. Grafické znázornění těchto skutečností uvádí grafy č.16,17. na konci této podkapitoly.

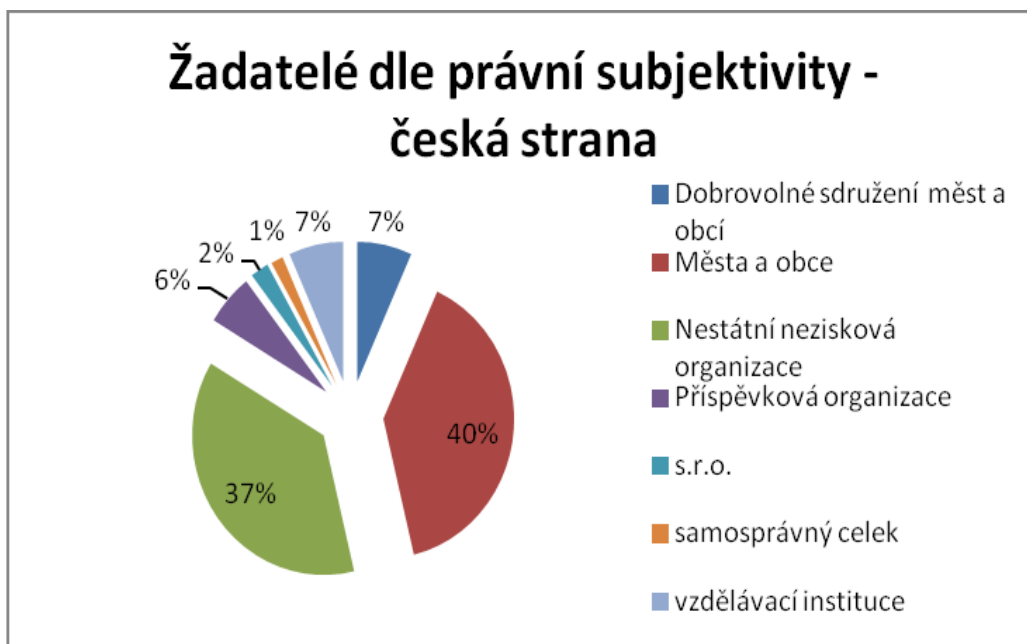
Žadatelé z české strany Euroregionu podali nejvíce žádostí v roce 2013 a 2012. Saská strana byla nejaktivnější v 2010 a 2013. Celkový vývoj počtu projektů v dotačním období znázorňuje graf č.13

Graf 13 - Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Krušnohoří)

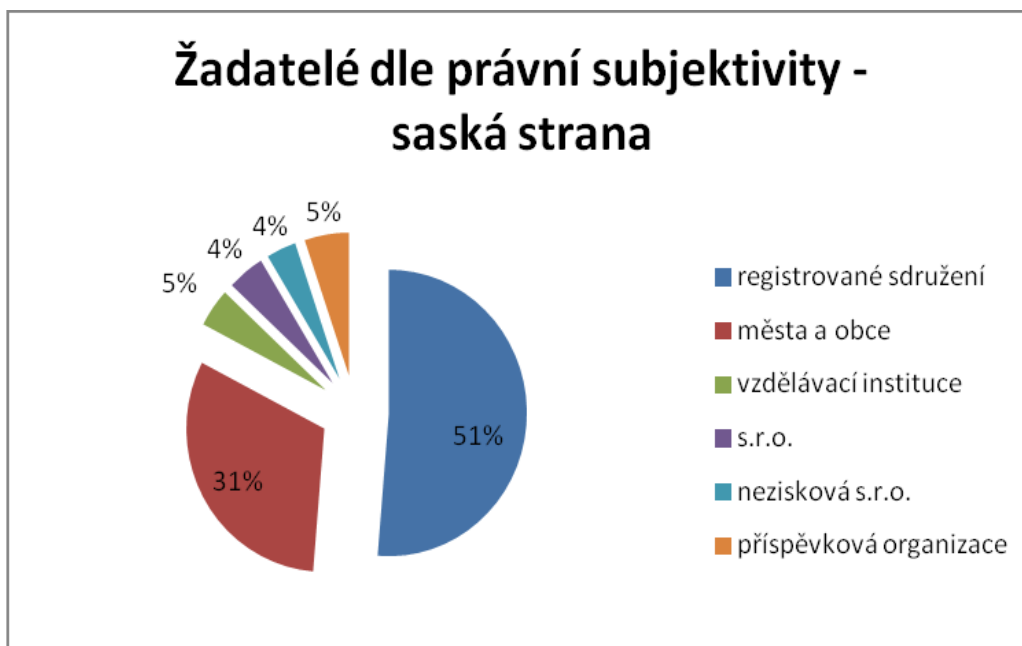
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 14 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euroregion Krušnohoří)

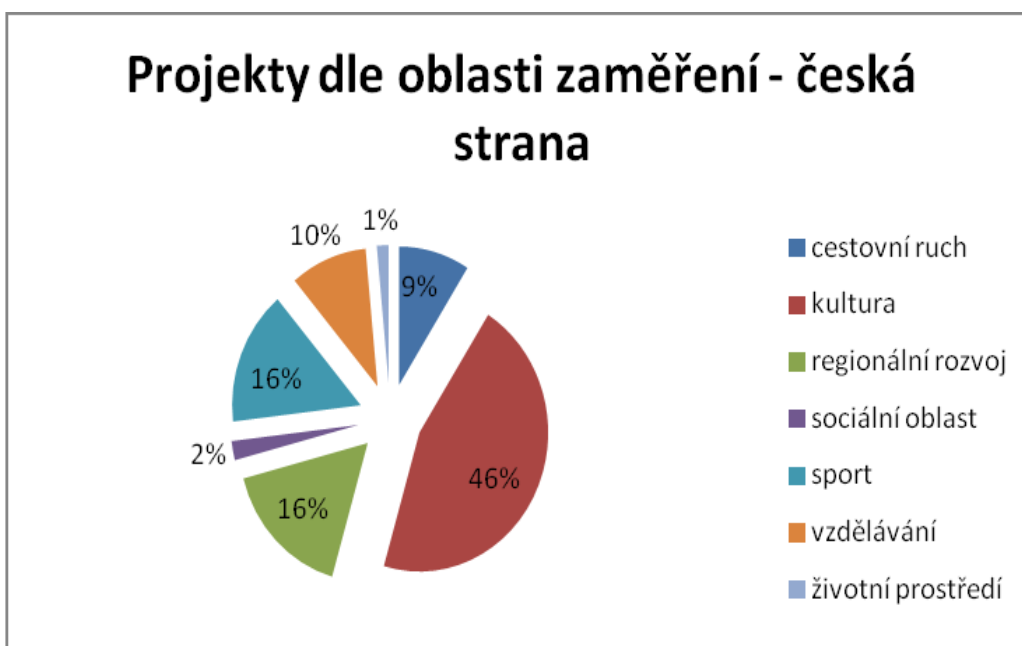
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 15 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská strana (Euroregion Krušnohoří)

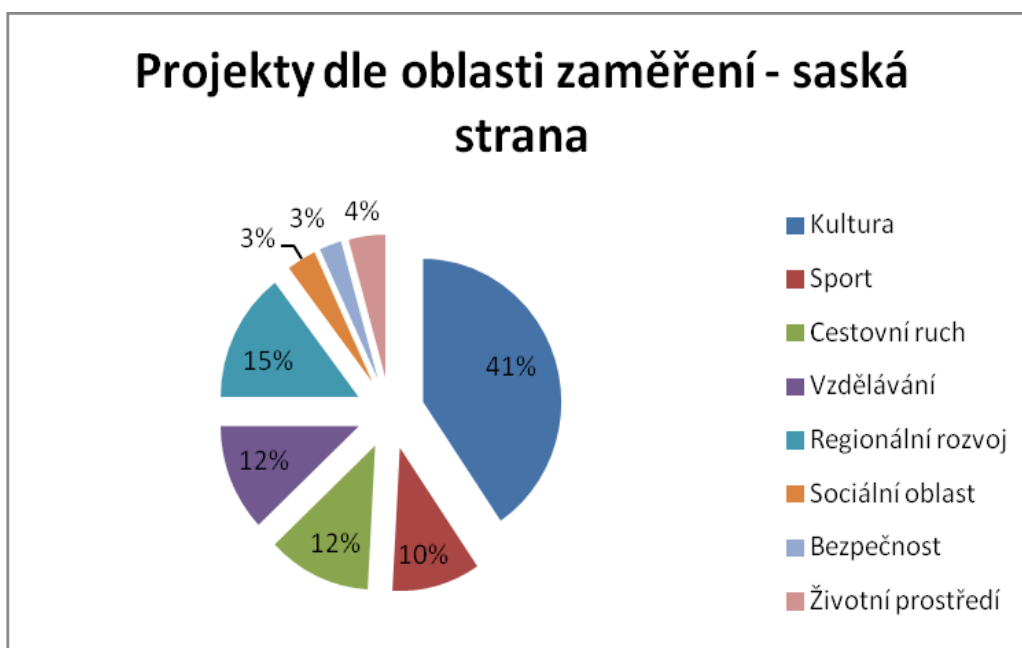
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 16 - Projekty dle oblasti zaměření - česká část (Euroregion Krušnohoří)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 17 - Projekty dle oblasti zaměření - saská strana (Euroregion Krušnohoří)

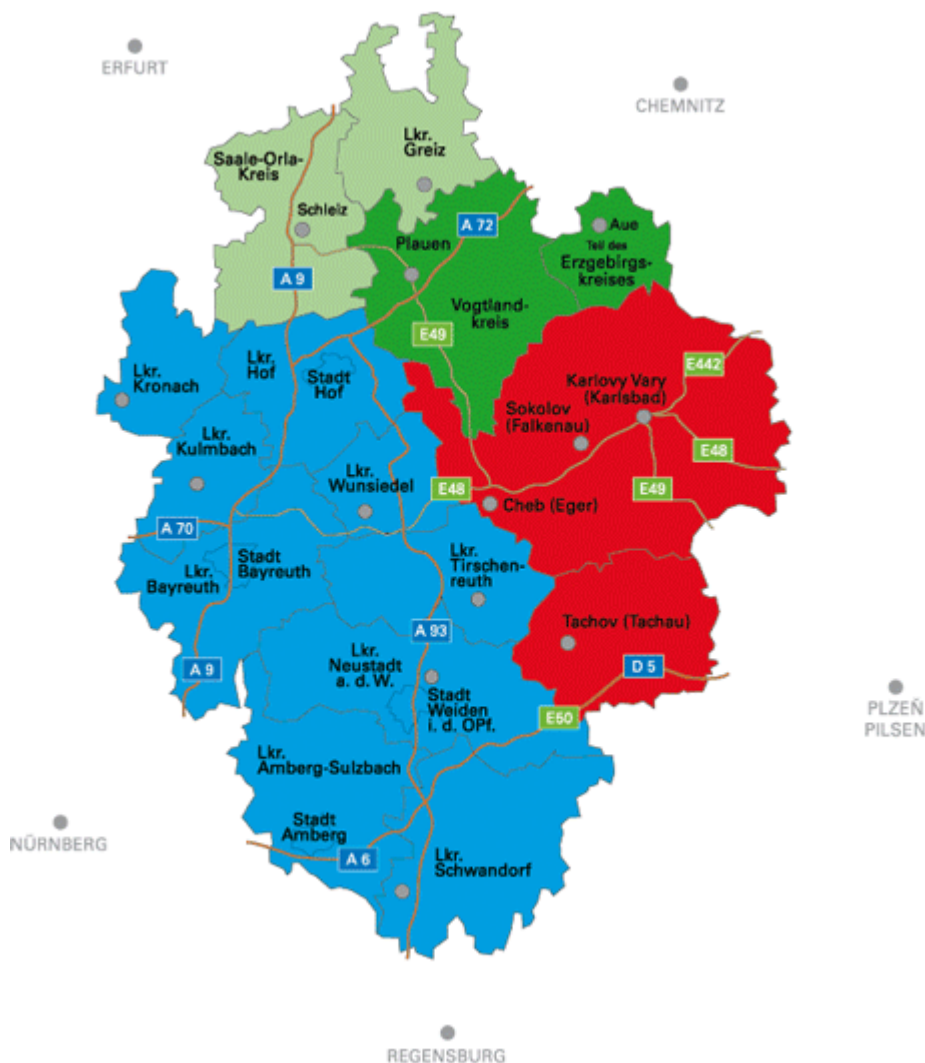

Zdroj: Vlastní zpracování

9.4 Euregio Egrensis

Historie Euregia Egrensis

Vzniku Euroregionu Egrensis předcházelo založení tří pracovních sdružení: Euregio Egrensis pracovní sdružení Čechy, Euregio Egrensis pracovní sdružení Bavorsko a Euregio Egrensis pracovní sdružení Vogtlandsko/Západní Krušnohoří, které se 3. února 1993 v Chebu sloučily v jeden ucelený Euroregion. Euroregion se dle údajů Českého statistického úřadu rozkládá na ploše 17.543 km² a je obýván přibližně 2 miliony obyvatel. Euregio Egrensis sestává ze tří členů Česka, Bavorska a Saska. Téměř 20% z celkové rozlohy náleží české straně, 50% bavorské straně a asi 30% pak straně saské. Na české straně do území patří: Karlovarský kraj se svými okresy Karlovy Vary, Sokolov a Cheb a dále pak kraj Plzeňský s okresem Tachov. Bavorská část je tvořena 9-ti okresy Amberg-Sulzbach, Bayreuth, Hof, Kronach, Kulmbach, Neustadt a.d. Waldnaab, Schwandorf, Tirschenreuth, Wunsiedel I.F. Do území spadají Horní Franky a severní Horní Falce. Saská část je tvořena městem na úrovni okresu Plauen, okresy Vogtland, okresem saského Krušnohoří, durynskými okresy Greiz a Saale – Orla. Mapa Euregia je zobrazena na obrázku č.

Obrázek č. Zdroj: (Euregio Egrensis, 2016)

Geografie regionu

Hraniční část mezi českou a německou částí Euregia je tvořena pohořím Krušných hor a Českým lesem. Významnými toky tohoto dotačního území jsou na české straně řeky: Ohře, Teplá a Mže, na německé straně pak Weisse Elster či řeka Waldnaab. Dle údajů ČSÚ z roku 2002 zde žilo 2.004.965 obyvatel. Euregio Egrensis svým dotačním územím zasahuje, jak do OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko-Česká republika, tak i do OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Bavorsko-Česká republika.

9.4.1 Cíle Euregia

Hlavním cílem Euregia je prohloubení a rozvíjení přátelských vztahů mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německem a to formou iniciativy a podpory všech možností koope-

race mezi městy, obcemi, institucemi, organizacemi i jednotlivci v příhraničním regionu trojmezí Čech, Bavorska a Saska. Hlavní oblasti činnosti jsou následující:

- Cestovní ruch, lázeňství, turismus.
- Hospodářství, doprava a trh práce.
- Životní prostředí a zemědělství.
- Vzdělání, kultura a sport

9.4.2 Orgány Euregia Egrensis

V čele Euregia stojí prezident, který je zodpovědný za svolávání a řízení zasedání Valné hromady a Prezídia Sdružení, podepisuje zápisy z jednání a je statutárním zástupcem sdružení. Nejvyšším orgánem sdružení je Valná hromada, která je tvořena členy Euregia. Valná hromada se schází nejméně 2x ročně a v jejích kompetencích je volba či odvolání Prezidenta sdružení, viceprezidenta, členů Prezídia Sdružení, zástupců ve Společném česko-německém prezídiu a členů Kontrolní a revizní komise. Dále pak ustanovuje počet členů Prezídia, projednává a schvaluje zprávy o činnosti Prezídia, schvaluje roční plán sdružení a plán práce Kontrolní a revizní komise, schvaluje rozbor hospodaření a jeho roční vyúčtování, určuje výši členského příspěvku, schvaluje organizační dokumenty, schvaluje základní směry činnosti na příslušný rok, rozhoduje o založení a vstupu Sdružení do regionálních a nadregionálních struktur. Dalším orgánem, který je odpovědný Valné hromadě je Prezídium, které zodpovídá za aktivní činnost Sdružení a je výkonným orgánem Valné hromady. Prezídium je tvořeno minimálně 5-ti členy a jeho zasedání se koná nejméně jednou za čtvrt roku. Prezídium se stará o přípravu, projednávání a předkládání příslušných koncepčních, personálních a jiných návrhů a dále pak o materiály jednání Valné hromady, ustavuje pracovní skupiny, deleguje a odvolává jejich členy, schvaluje jmenování a odvolání jednatele Sdružení, zastupuje Sdružení při jednání s vládními i nevládními organizacemi, může vykonávat kontrolní činnosti. V nepřítomnosti je Prezident zastupován 1. Viceprezidentem. Viceprezidenti jsou voleni v počtu 4. Zajištění realizace úkolů má na starosti Jednatel, který odpovídá za organizační chod Sdružení a řídí práci Sekretariátu. Organizační struktura Sdružení je pak dále tvořena Sekretariátem, který se zabývá převážně administrativou, pracovními skupinami, které řeší dlouhodobé a dílčí úkoly a Realizačními jednotkami, které jsou využívány k realizaci konkrétních projektů.

Významné cíle práce Euregia jsou řízeny společným prezídiem, jež se skládá ze tří zástupců prezídií pracovních sdružení.

V současné době byl společným prezidentem Euregia zvolen Wolfgang Lippert, zemský rada okresu Tirschenreuth. Pro českou část Sdružení byl zvolen František Čurka, pro bavorskou část Sdružení byla zvolena Dr. Birgit Seelbinder a pro saskou část pan Rolf Keil.

Financování Euregia je zajišťováno formou členských příspěvků, dary, dotacemi, sponzorskými příspěvků, výnosy z hospodaření a sdruženými finančními prostředky. (Euregio Egrensis, 2016).

9.4.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Fond malých projektů (Euregio Egrensis – ČR-Sasko)

V dotačním období 2007-2013 byla saské části Euregia schválena celková výše dotace 2.520.428,05EUR. Z této částky byl 1.447.448,12EUR určen na financování projektů, jejichž žadateli byla česká strana a 1.072.979,93EUR na financování projektů saské strany Euregia. V rámci Fondu malých projektů bylo schváleno 232 projektů. Česká strana uspěla se 137 projekty, saská strana uspěla s 95 projekty.

Stejně jako v předchozích euroregionech byli žadatelé rozděleni do skupin dle právní subjektivity. Českou stranu tvořily následující skupiny: města a obce, nestátní neziskové organizace (sdružení, spolky, církevní instituce, nadace), příspěvkové organizace (kulturní střediska, muzea, Záchraná služba apod.), vzdělávací instituce (MŠ, ZŠ, VŠ apod.), samosprávné celky (kraje), dobrovolné sdružení měst a obcí (mikroregiony, MAS apod.), s.r.o. Žadatelé ze saské strany byli rozděleni do skupin: města a obce (zahrnující i okresy), registrovaná sdružení (spolky, sdružení, nadace, církevní instituce), nezisková s.r.o., vzdělávací instituce a s.r.o.

Dále byly jednotlivé projekty rozděleny do skupin dle oblasti zaměření. Těmito skupinami jsou: kultura (kulturní akce, festivaly, výstavy, pietní místa apod.), regionální rozvoj (do této skupiny byla mj. zařazena i setkávání partnerských obcí, měst a institucí), životní prostředí, bezpečnost, vzdělávání, cestovní ruch, sport, sociální oblast (zahrnující projekty zaměřené např. na osoby s handicapem apod.).

Českými žadateli byly nejčastěji města a obce následovány nestátními neziskovými organizacemi tedy různými sdruženími, obecně prospěšnými společnostmi, spolky apod. Nejčastějšími saskými žadateli byla registrovaná sdružení následována městy a obcemi. Podrobný přehled dle počtu žadatelů uvádí tabulka č.12 níže.

Tabulka 12 - Počet podaných žádostí dle právní subjektivity (Euregio Egrensis)

Právní subjektivita	Česká strana	Saská strana
----------------------------	---------------------	---------------------

Města a obce	62	17
Nestátní nezisková organizace	48	
Vzdělávací instituce	17	3
Příspěvková organizace	6	7
s.r.o.	1	1
Dobrovolný svazek obcí	1	
Samosprávný celek	2	
Registrovaná sdružení		64
Nezisková s.r.o.		3

Zdroj: vlastní zpracování

Zpracování žadatelů dle právní subjektivity v grafické procentuelní podobě uvádí graf č.19,20 na konci této podkapitoly.

Pokud se podíváme na projekty dle oblasti zaměření, zjistíme, že v obou zemích bylo nejvíce projektů zaměřeno na kulturu a cestovní ruch. Česká strana se pak více zaměřila na oblast sportu, saská strana na oblast vzdělávání viz. tabulka č.13.

Tabulka 13 - Počty projektů dle oblasti zaměření (Euregio Egrensis)

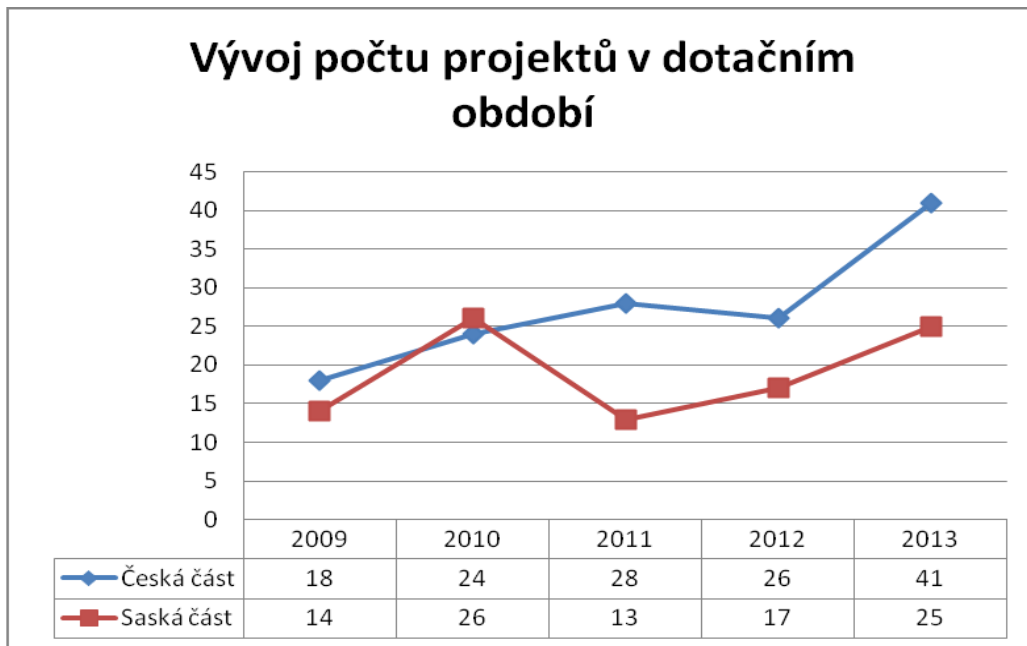
Oblast	Česká strana	Saská strana
Kultura	56	29
Cestovní ruch	33	16
Sport	17	9
Regionální rozvoj	13	14
Životní prostředí	2	6
Vzdělávání	13	17
Bezpečnost	2	1
Sociální oblast	1	3

Zdroj: vlastní zpracování

Zpracování projektů dle oblasti zaměření je graficky zpracováno v grafu č.21,22 na konci této podkapitoly.

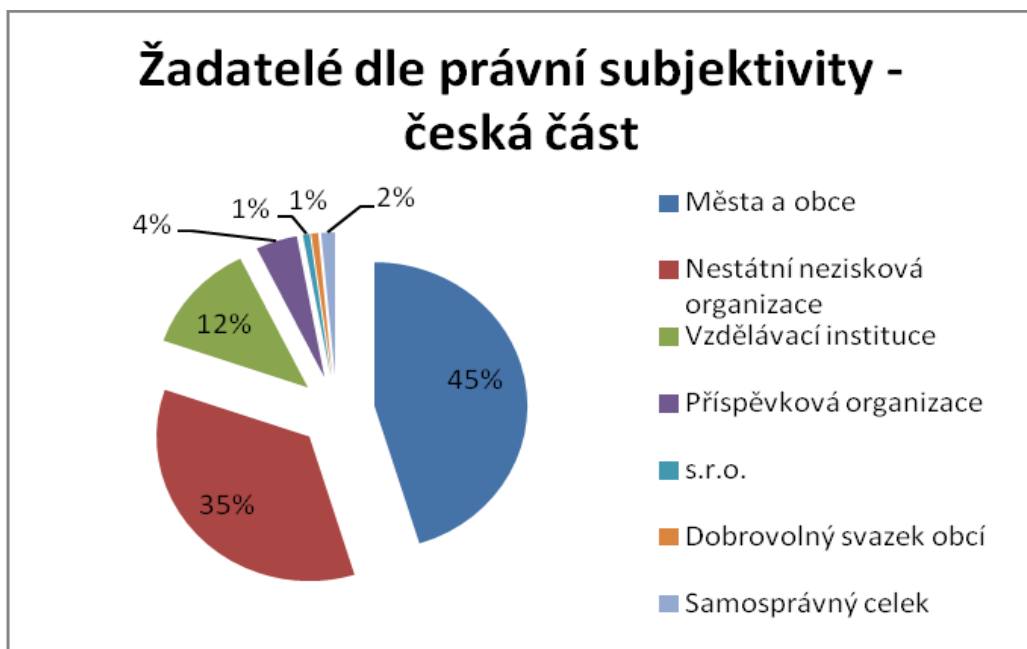
Graf č.18 uveden níže znázorňuje skutečnost, že nejvíce projektových žádostí bylo podáváno na české straně v roce 2013 a 2011, na saské straně v roce 2010 a 2013. V ostatních letech byla aktivnějším žadatelem Česká republika.

Graf 18 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euregio Egerensis – ČR-Sasko)

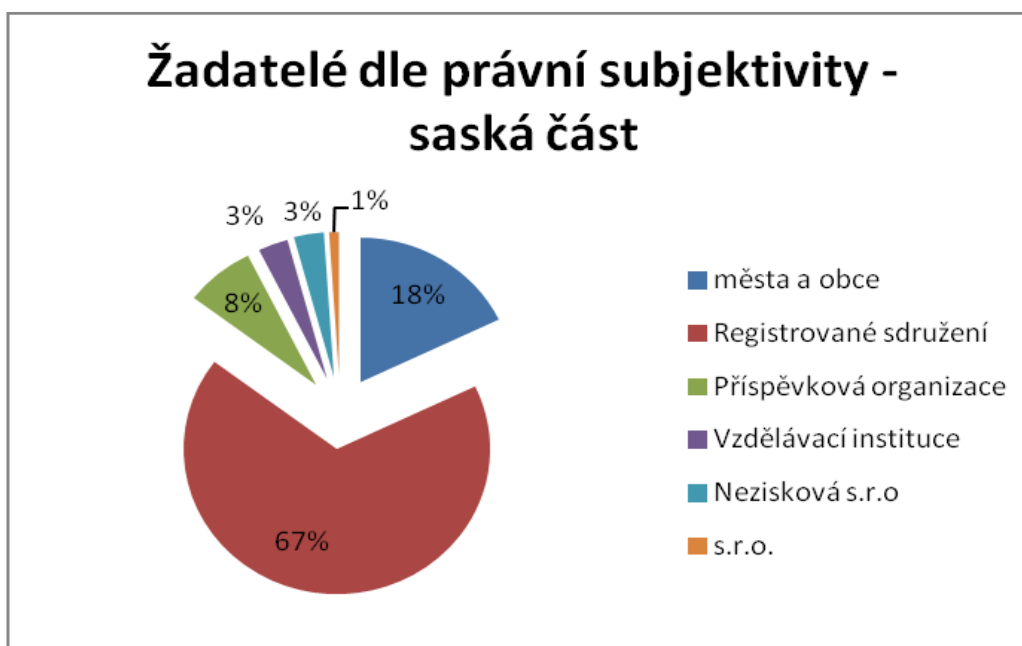
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 19 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euregio Egerensis ČR-Sasko)

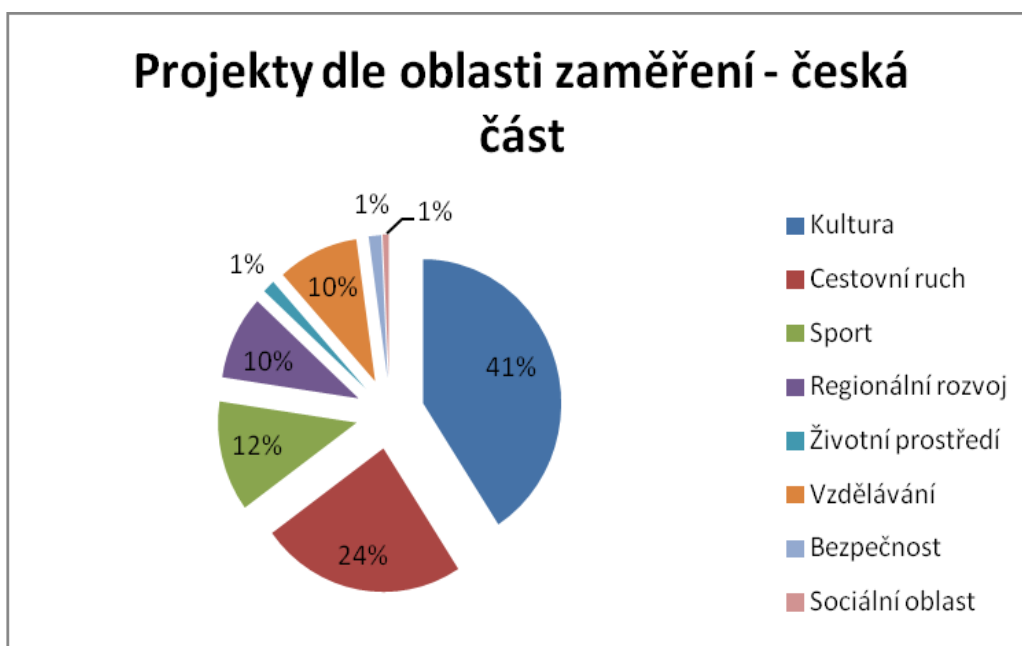
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 20 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská část (Euregio Egrensis - ČR-Sasko)

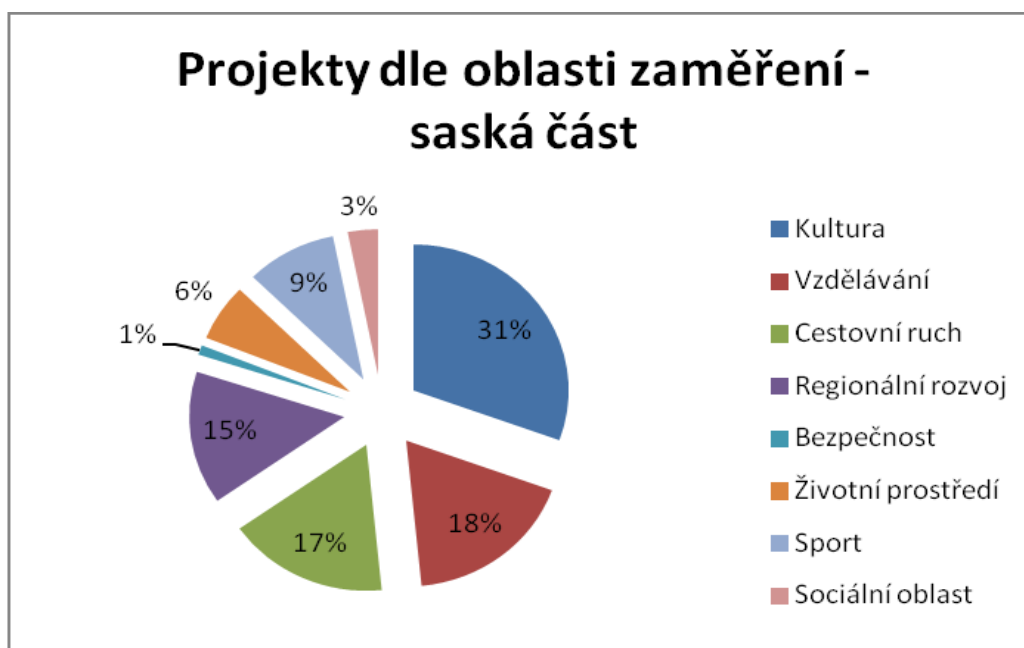
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 21 - Projekty dle oblasti zaměření - česká část (Euregio Egrensis - ČR-Sasko)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 22- Projekty dle oblasti zaměření - saská část (Euregio Egrensis - ČR - Sasko)

Zdroj: Vlastní zpracování

9.5 Analýza přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko – Velké projekty

V rámci Velkých projektů bylo v dotačním období podpořeno celkem 238 projektů. Česká strana byla úspěšná s 98 projekty. Saská strana se 140 projekty. Na tyto projekty bylo z EU vyplaceno 185.613.877,84 EUR. České straně byla vyplacena částka 59.686.657,53 EUR, saské straně bylo vyplaceno 125.927.220,31 EUR.

Jak již bylo řečeno v úvodu této kapitoly OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko je rozdělen do 3 prioritních os, které jsou dále členěny do specifických cílů:

- Prioritní osa č.1 - Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území
 - 1.1. Kooperativní zlepšení a rozvoj a výstavba potřebné infrastruktury a spolupráce v oblasti regionálního plánování a rozvoje.
 - 1.2. Kooperativní opatření v oblasti lidských zdrojů, socio-kulturního rozvoje a partnerské spolupráce.
 - 1.3. Kooperace v oblasti bezpečnosti, záchranných služeb, ochraně před katastrofami a protipožární ochraně.

- 1.4. Společný fond malých projektů.
- 1.5. Opatření na odstranění škod způsobených povodněmi v srpnu 2010 a podpora preventivních opatření souvisejících s povodněmi.
- Prioritní osa č.2 – Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu
 - 2.1. Hospodářská kooperace a rozvoj přeshraničních hospodářských struktur.
 - 2.2. Kooperace a rozvoj přeshraničních struktur v cestovním ruchu
- Prioritní osa č.3 – Zlepšení situace přírody a životního prostředí
 - 3.1. Ochrana klimatu, lesa a přírody, péče o krajinu a odpadové hospodářství
 - 3.2. Protipovodňová ochrana, vodní hospodářství, vodní stavby a ochrana vodstva

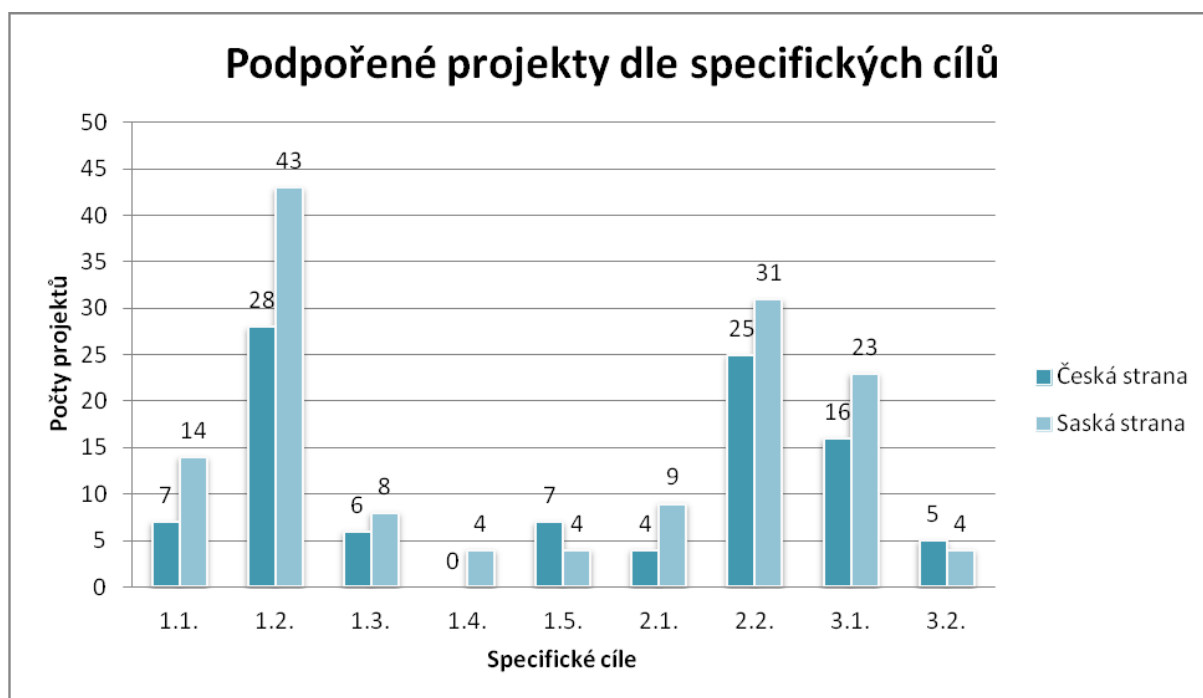
V rámci realizace tzv. velkých projektů bylo schváleno nejvíce projektů zaměřených na specifický cíl č. 1.2. tedy – Kooperativní opatření v oblasti lidských zdrojů, socio-kulturního rozvoje a partnerské spolupráce. Druhým nejvíce podporovaným cílem byl specifický cíl č. 2.2. – Kooperace a rozvoj přeshraničních struktur v cestovním ruchu. Třetím nejhojněji podporovaným cílem byl specifický cíl č. 3.1. – Ochrana klimatu, lesa a přírody, péče o krajinu a odpadové hospodářství. Konkrétní počty projektů dle specifických cílů a zúčastněných zemí uvádí tabulka č.14 , grafické znázornění pak graf č.23 níže.

Tabulka 14 – Počty projektů dle specifických cílů – Velké projekty

Specifický cíl	Česká strana	Saská strana
1.1.	7	14
1.2.	28	43
1.3.	6	8
1.4.	0	4
1.5.	7	4
2.1.	4	9
2.2.	25	31
3.1.	16	23
3.2.	5	4

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Graf 23 - Podpořené projekty dle specifických cílů - Velké projekty

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 15 - Počty žadatelů dle právní subjektivity - Velké projekty

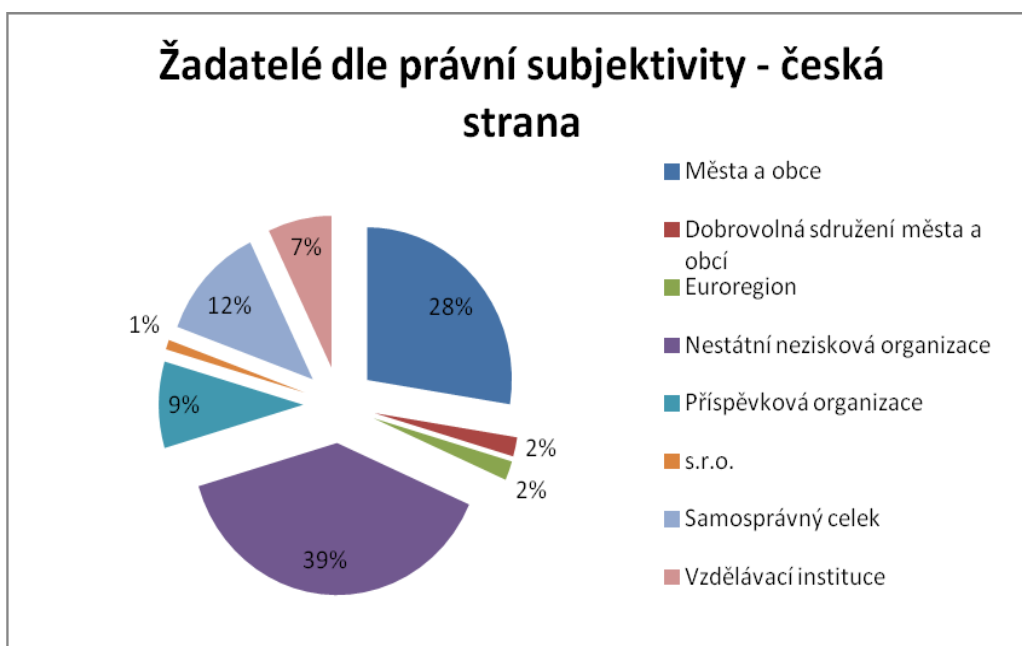
Právní subjektivita	Česká strana	Saská strana
Města a obce	27	50
Dobrovolná sdružení města a obcí	2	0
Euroregion	2	4
Nestátní nezisková organizace	38	0
Příspěvková organizace	9	14
s.r.o.	1	5
Samosprávný celek	12	0
Vzdělávací instituce	7	17
Registrované sdružení	0	47
Nezisková s.r.o.	0	3

Zdroj: Vlastní zpracován

Jednotlivé projekty byly dále rozděleny do skupin dle právní subjektivity žadatele. Česká strana je tvořena následujícími skupinami: města a obce, nestátní neziskové organizace (spolky, sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace, církevní instituce), příspěvkové organizace, vzdělávací instituce, samosprávný celek (kraje), s.r.o., dobrovolná sdružení měst a obcí (mikroregiony, MAS apod.), euroregion. Saská strana byla rozdělena následovně: města a obce, registrovaná sdružení (spolky, sdružení, nadace, církevní instituce), euroregiony

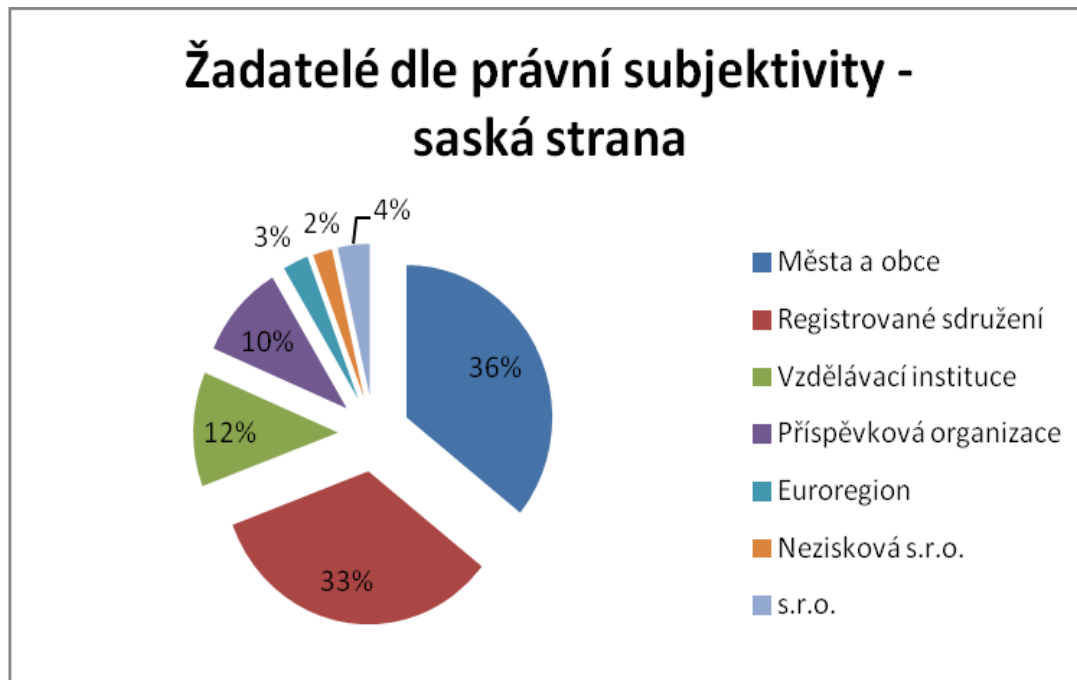
příspěvková organizace, s.r.o., nezisková s.r.o. a vzdělávací instituce. Počty projektů dle právní subjektivity a obou zemí blíže specifikuje tabulka č. 15 a grafy č.24,25 níže.

Graf 24 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana - Velké projekty

Zdroj: *Vlastní zpracování*

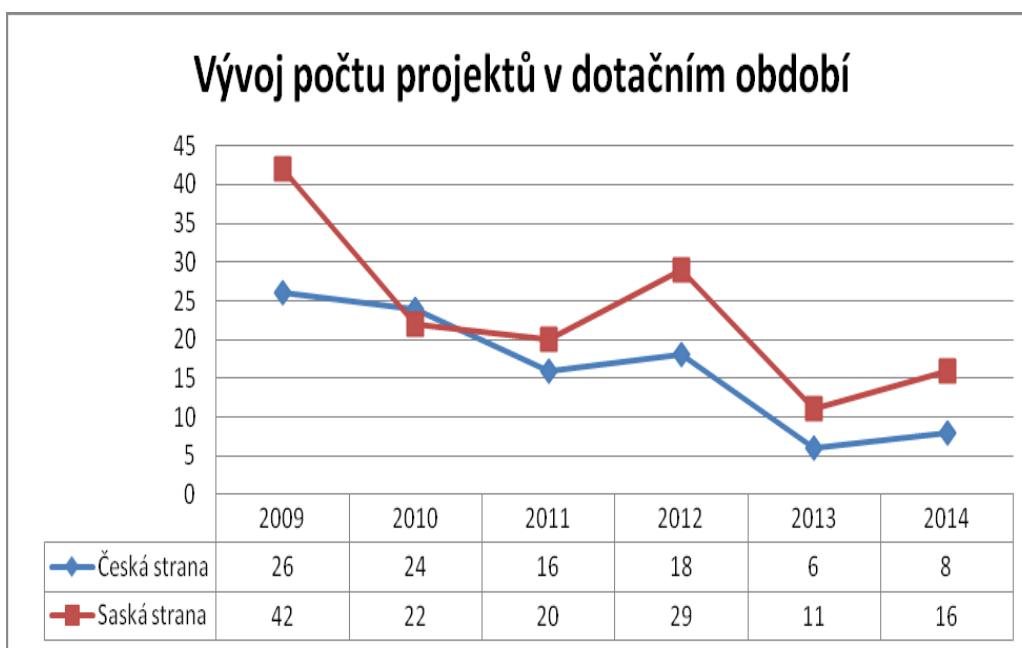
Graf 25 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská strana - Velké projekty

Zdroj: *Vlastní zpracování*

V tomto dotačním období žádalo nejvíce českých zájemců o dotaci v letech 2009 a 2010, saskí žadatelé pak v letech 2009 a 2012. Vývoj počtu projektů je znázorněn grafem č. 26.

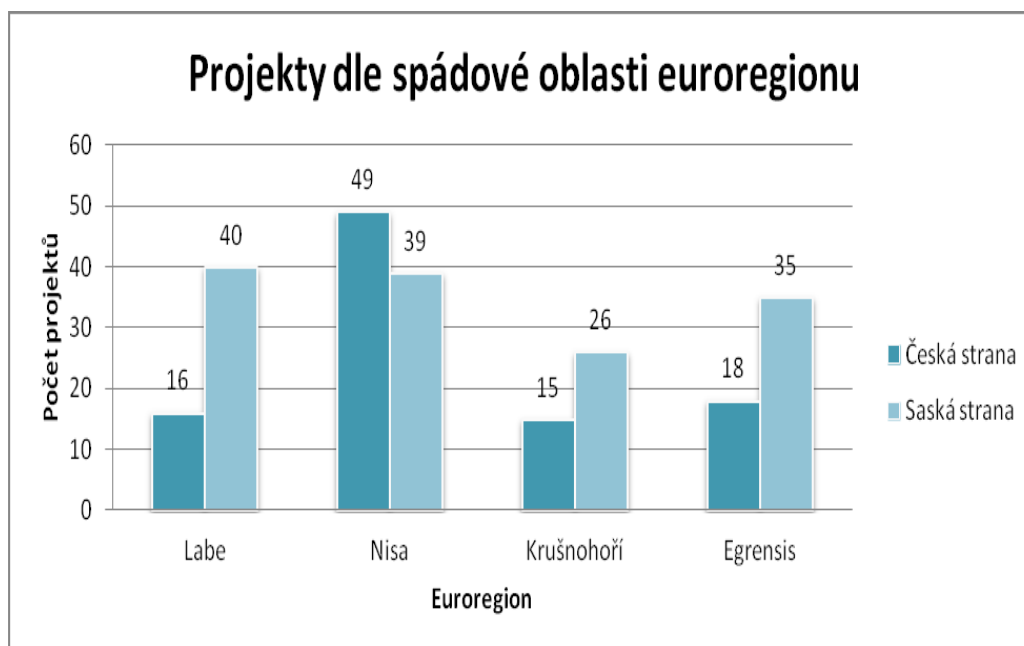
Graf 26 - Vývoj počtu projektů v dotačním období - Velké projekty (ČR-Sasko)

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Pokud se zaměříme na jednotlivé projekty dle spádové oblasti euroregionu zjistíme, že nejvíce českých žadatelů pocházelo ze spádové oblasti Euroregionu Nisa, na saské straně pak nejvíce žadatelů pocházelo ze spádové oblasti Euroregionu Labe. Projekty dle spádové oblasti euroregionů znázorňuje graf č.27 .

Graf 27 - Projekty dle spádové oblasti euroregionu (VP - ČR - Sasko)

Zdroj: *Vlastní zpracování*.

10. Program Přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007 – 2013

Rozloha dotačního území OP Česká republika – Svobodný stát Bavorsko činí 39.171 km² z toho české straně náleží 20.927 km² a bavorské straně 18.244 km². Jednotliví členové dotačního programu s mapou jsou uvedeny níže v tabulce č.

Tabulka 16 - Členové OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko

		
<p>Zdroj: (CRR,2016)</p>		
<h1>Členové</h1>	Česká republika	Svobodný stát Bavorsko
	Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Jihočeský kraj	Amberg-Sulzbach, Bayreuth, Cham, Deggendorf, Freyung – Grafenau, Hof, Kronach, Kulmbach, Neustadt an der Waldnaab, Passau, Regen, Regensburg, Schwandorf, Straubing-Bogen, Tirschenreuth a Wundsiedel im Fichtelgebirge a statutární města Amberg, Bayreuth, Hof, Passau, Regensburg, Strau-

		bing a Weiden in der Oberpfalz.
--	--	---------------------------------

Zdroj: *Vlastní zpracování*

10.1 Stručný popis dotačního území

Stejně jako u popisu dotačního území OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko i u tohoto popisu bylo záměrně využito starších dat, aby poté mohla být provedeno porovnání mezi jednotlivými časovými obdobími. Pro tento popis bylo využito zdrojových dat zpracovaných v dokumentu z databáze Ministerstva pro místní rozvoj „Meziregionální a přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu“ sepsaném Ing. Markem Jetmarem, PhD z roku 2007 a dále pak z údajů dokumentu “Cíl3 – Program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou – Svobodným státem Bavorsko 2007-2013“.

Dotační území obývá 3,67 milionů obyvatel. Na české straně žije 1,48 obyvatel a na německé straně 2,19 milionů obyvatel. Hustota obyvatel tohoto dotačního území činila 94 obyvatel na km². Pokud se, ale blíže zaměříme na jednotlivé oblasti je hustota osídlení značně rozdílná např. hustota osídlení města Regensburg je téměř 25x vyšší než hustota osídlení Jihočeského kraje. Výrazně řídké osídlení tradičně mají oblasti ležící v těsné blízkosti hranic. Při rozdělení hustoty obyvatel na samostatné zemské jednotky, hustota české strany činí 70,8 obyvatel na km² a hustota obyvatel bavorské strany činí 120,4 obyvatel na km². Vývoj počtu obyvatel se v letech 2000-2005 projevoval stagnačním charakterem, kdy se počet obyvatel zvýšil o pouhých 0,7%.

Hospodářství

<http://apl.czso.cz/cbfd/jsp/profiles.jsp?nk=D&nk2=09&lang=c&nav=7> - databáze

Dotační území je na průměrné ekonomické výkonnostní úrovni. V české části dotačního území činil podíl HDP na celkovém HDP České republiky 13% a hodnota přepočtena na obyvatele se pak pohybovala mezi 80-ti a 93%. HDP v bavorské části rostlo avšak pomalejším tempem. Nejrychlejší tempo růstu bylo zaznamenáno v okresech Straubing a Kronach. Mezi lety 2000-2004 se míra růstu HDP v bavorské části nacházela pod úrovní celého Bavorska na hodnotě 7,5%. Hornofranské okresy vykazovaly deficity, dolnobavorské a hornofalcké okresy měly naopak pozitivní vývoj. Pokud se na dotační území pohlédneme jako na celek pak dochází k pozitivnímu vývoji ekonomiky. Ten je způsoben narůstající ekono-

mickou výkonností České republiky z nízkých hodnot a klesajícím vývojem ekonomiky bavorské strany z vysokých výchozích hodnot.

Co se týče zaměstnanosti tak v bavorské části je 3,7% ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnáno v zemědělství a lesnictví, v české části je to pak 4,1% ekonomicky aktivních obyvatel. Na obou stranách dotačního území je zpracovatelský průmysl na přibližně stejné úrovni. Na české straně byl zaznamenán pozitivní vývoj, jak tradičních průmyslových odvětví jako např. těžba surovin, strojírenství apod., tak také automobilového průmyslu, elektrotechnického průmyslu, sklářského průmyslu, výroby umělých hmot aj. Výrazný nárůst pak zaznamenává i export České republiky, který výrazně narostl a nadpoloviční většina je vyvážena do Německa. V bavorské části sehrává výraznou roli i sekundární průmysl, který je v dotačním území v porovnání Bavorska jako celku zastoupen výrazněji. V České republice dochází k nárůstu sektoru služeb. V analyzované oblasti se dále rozvíjí terciér zejména v oblasti obchodu, dopravy a v neposlední řadě pak také cestovní ruch, který je výrazně zaměřen na oblast lázeňství. Návštěvníky české části území jsou především zahraniční turisté, zatímco bavorská strana je navštěvována zejména rezidenty.

Ekonomická spolupráce mezi oběma stranami dotačního území byla v minulosti značně omezena díky železné oponě a v této souvislosti tak Česká republika ve zkoumaném období nebyla příliš aktivní. Investice tedy plynuly spíše z bavorské části do Čech nežli naopak. Výše průměrné mzdy byla výrazně nižší nežli tomu bylo v bavorské části. Zaměstnanost v české části klesla a naopak v části bavorské do roku 2000 výrazně stoupala, následně začala také klesat. Míra nezaměstnanosti se v roce 2005 na české straně sledovaného území pohybovala mezi 5,8% a 9,7%, v bavorské části mezi 5,9% a 15% v závislosti na poloze okresů.

Životní prostředí

V analyzovaném prostředí se nachází velký počet chráněných oblastí na české straně je to 3.737 km², na straně bavorské 2.017,6 km². Životní prostředí v dotačním území se v průběhu let zkvalitňovalo. Docházelo k poklesu emisí. Objem odpadu vyprodukovaného na obyvatele byl v obou zemských částech přibližně stejný (bavorská strana 490 kg, česká strana 429 kg).

10.2 Cíle a priority OP Přeshraniční spolupráce Cíl 3 Svobodný stát Bavorsko a Česká republika

Hlavním cílem operačního programu je podpora přeshraniční spolupráce v oblastech: hospodářství, kultury, komunální spolupráce, rozvoje cestovního ruchu, vzdělávání, sociální integrace, zlepšování dopravní infrastruktury a ochrany životního prostředí.

Strategický cíl

„Další rozvoj česko-bavorského příhraničí jako společného a perspektivního životního, přírodního a hospodářského prostoru, posílení konkurenceschopnosti česko-bavorské příhraniční oblasti a zlepšení udržitelnosti životních podmínek pro její obyvatele“. []

Program je rozdělen do dvou prioritních os:

- Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě - z EU bylo alokováno 72.222.559 EUR. Tato prioritní osa je dále rozdělena do následujících operativních cílů:
 - *„Zlepšení konkurence ve všech hospodářských oblastech (včetně cestovního ruchu) podporou podnikání, zkvalitnění produktů a služeb, podporou inovací, odstraněním nedostatků v oblasti výměny informací a zvýšení atraktivity oblasti.“*
 - *Vytvoření dobře fungujícího trhu práce.*
 - *Podpora celoživotního vzdělávání a rozvoj společnosti založené na znalostech.*
 - *Vytvoření perspektivně orientovaného životního prostoru, zlepšení sociální soudržnosti a sociální integrace prostřednictvím podpory kultury, zdravotnictví a sociální péče, civilní ochrany a ochrany proti katastrofám a podporou a rozvojem sítí.“*
- Rozvoj území a životního prostředí - z EU bylo alokováno 43.287.890 EUR. Priorita je dále rozdělena do následujících operativních cílů:
 - *„Zajištění přírodních životních podmínek zlepšením ochrany přírody a životního prostředí.“*
 - *Dosažení vyváženého rozvoje česko-bavorské příhraniční oblasti prostřednictvím využití nástroje územního plánování a podporou rozvoje venkovského prostoru.*

- *Zlepšení podmínek pro mobilitu obyvatelstva v příhraniční oblasti a zlepšení její dostupnosti rozvojem dopravních systémů a sítí.*
- *Zkvalitnění informačních a komunikačních systémů.“*

Na tento program bylo v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj alokováno 115,51 mil EUR. Tato částka pak měla být ještě doplněna o 20,38 mil. EUR financovaných z veřejných zdrojů České republiky a Německa.

10.3. Oblasti podpory, podporované aktivity a formální strana OP

V rámci operačního programu jsou realizovány tzv. velké projekty investičního i neinvestičního charakteru s celkovými náklady nad 25.000 EUR.

Dále mohou být z programu financovány tzv. malé projekty, jejichž celkové náklady dosahují do výše 25.000 Euro. Tento nástroj podpory se nazývá Dispoziční fond a je určen především na podporu projektů „people-to-people“, pro prohloubení přeshraničních vazeb a kontaktů.

Stejně jako tomu bylo u předchozího OP, se o Dispoziční fond starají česko-bavorské euroregiony.

Oblasti podpory a podporované aktivity

V rámci prioritní osy č.1 a jejích operativních cílů mohou být podporovány následující oblasti a aktivity:

Hospodářská spolupráce a rozvoj ekonomického prostoru – přeshraniční kooperace v rámci výzkumů a vývoje, technologií, inovací, analýz trhu, odbytu a prodeje, marketingu, výstav a veletrhů (pro všechny sektory a odvětví), podpora rozvoje a intenzifikace transferu technologií a know-how zejména malých a středních podniků, přeshraniční aktivity (např. poradenství při zakládání podniků či průběžné poradenství) institucí působících v oblasti hospodářského rozvoje (např. hospodářské a obchodní komory, podnikatelské svazy apod.), přeshraniční spolupráce mezi těmito institucemi, podniky a institucemi působícími v oblasti hospodářského rozvoje a veřejné správy, aktivity zaměřené na podnikání a rozvoj MSP.

Cestovní ruch, volný čas a rekreace – přeshraniční spolupráce v oblastech CR, volného času a rekreace (oblasti kulturní, přírodní a zdravotní turistiky), informační a komunikační technologie, spolupráce s ostatními hospodářskými sektory a odvětvími, zřizování a zkvalitňování přeshraniční infrastruktury pro CR (cyklo, pěší, hipo stezky apod.) vč. řídicích a navigačních

systémů, rozvoj a zkvalitňování přeshraničních nabídek a produktů v oblasti CR, volného času a rekreace, přeshraniční aktivity zaměřené na propagaci regionu.

Profesní vzdělávání a trh práce – profesní vzdělávání a zvyšování kvalifikace s přeshraničním významem, profesní vzdělávání a realizace opatření na podporu zaměstnanosti s přeshraničním významem, zařízení pro profesní vzdělávání s přeshraničním významem, vzájemná spolupráce aktérů a institucí působících na trhu práce a v oblasti profesního vzdělávání, rozvoj přeshraničního pracovního trhu, získávání a šíření informací.

Výchova a všeobecné vzdělávání, věda, výzkum, kultura, zdravotnictví a sociální péče, civilní ochrana a ochrana před katastrofami – přeshraniční spolupráce v oblasti výchovy a všeobecného vzdělávání, vědy, výzkumu, vývoje a technologií, výstavba a zlepšení přeshraniční vzdělávací infrastruktury, přeshraniční spolupráce v oblasti kultury, podpora oblasti zdravotnictví a sociálních služeb s přeshraničním významem, přeshraniční spolupráce v oblasti civilní obrany a ochrany před katastrofami.

Sítě – přeshraniční spolupráce mezi institucemi, jakož i spolupráce mezi institucemi a dalšími aktéry vytváření tematických sítí a společných regionálních rozvojových organizací, budování a podpora dalšího rozvoje institucionálních přeshraničních organizací, dispoziční fond.

Technická pomoc – opatření k přípravě, řízení, monitorování, hodnocení, informování a kontrole programu Cíle 3, opatření na posílení správních kapacit pro použití prostředků Cíle 3.

Do této priority jsou nejvhodnějšími žadateli z bavorské části – Svobodný stát Bavorsko s podřízenými orgány, veřejnoprávní subjekty, veřejnoprávní instituce, veřejnoprávní nadace, místa pro transfer technologií, vzdělávací a kulturní instituce, zdravotnická a sociální zařízení, podniky, sdružení a spolky. Z české části – právnické osoby veřejnoprávní nebo ovládané veřejnoprávními právnickými osobami nebo nepodnikající.

V rámci prioritní osy č.2 a jejích operativních cílů mohou být podporovány následující oblasti:

Životní prostředí a ochrana přírody – přeshraniční spolupráce v oblasti ochrany přírody a životního prostředí např. ochrana biotopů, protipovodňová opatření, rozvoj národních a přírodních parků, revitalizace a sanace apod., výstavba a rekonstrukce přeshraničních zařízení využívaných v oblasti životního prostředí a pro ochranu přírody, a zřizování příslušných institucí a organizací, přeshraniční systémy pro zásobování vodou a energiemi, systémy a zařízení k čištění vod a odstraňování odpadů, a k odstraňování starých zátěží, využívání ekologických

postupů, podpora výzkumu a managementu v oblasti životního prostředí, podpora oblasti vzdělávání se zaměřením na ŽP, na informace a monitoring v oblasti životního prostředí.

Územní plánování a rozvoj venkovského prostoru – přeshraniční územní plánování a regionální rozvoj vč. zpracování studií a koncepcí, vytváření informačních systémů, přeshraniční rozvoj venkovských oblastí.

Doprava – výstavba a zlepšení přeshraniční dopravní infrastruktury, rozvoj a zlepšení přeshraničních dopravních systémů, systémů kombinované dopravy a přeshraniční spolupráce dopravců, opatření zlepšující průchodnost a provoz na hraničních přechodech, jakož i technická a organizační opatření zlepšující odbavení na hranici.

Výstavba a zlepšení přeshraničních komunikačních a informačních systémů a technologií (např. přeshraničních informačních systémů pro krizový management na krajské a místní úrovni)

Přeshraniční studie a koncepce, které jsou v obsahovém souladu s minimálně jednou oblastí intervence prioritní osy 2.

Vhodnými žadateli do této prioritní osy jsou z bavorské části – Svobodný stát Bavorsko s podřízenými orgány, veřejnoprávní subjekty, veřejnoprávní instituce, veřejnoprávní nadace, veřejné a privátní komunální podniky, podniky⁹, sdružení, spolky. Z české části – právnické osoby veřejnoprávní nebo ovládané veřejnoprávními právnickými osobami nebo nepodnikající.

10.4 Podávání a hodnocení žádostí

Postup podávání žádostí

Postup podávání žádostí je v podstatě stejný jako u výše uvedeného OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko-Česká republika.

I v tomto programu musí existovat spolupráce minimálně mezi dvěma subjekty, každý z jiné země, z nichž jeden je vedoucím partner tzv. Lead partner, který nese zodpovědnost za celý projekt. Tato zodpovědnost spočívá v celkovém vedení realizace projektu – podává žádost, předává informace od Monitorovacího výboru ostatním partnerům, uzavírá Rámcovou smlouvu s Řídícím orgánem, předkládá monitorovací zprávy o realizaci projektu, shromažďuje Osvědčení o způsobilosti výdajů od svých partnerů, předává prostředky z ERDF svým partnerům.

Povinnostmi partnerů je realizace činností uvedených v popisu projektové žádosti v určených termínech, předkládání Prohlášení o uskutečněných výdajích a s nimi související účetní doklady, podávání informací o stavu realizace jejich částí projektů.

Aby mohlo dojít ke vzniku spolupráce, musí partneři splnit minimálně dvě z následujících 4 kritérií: společná příprava projektu, společná realizace projektu, společný personál, společné financování.

V tomto programu jsou žádosti přijímány průběžně v celém období trvání OP. Projektové žádosti mohou být zpracovávány buďto samostatně projektovými partnery, nebo za pomoci některých specializovaných firem či osob. Kromě samotného formuláře žádosti, je příslušnému orgánu předkládán vyplněný formulář Partnerské dohody, veškeré přílohy a CD-ROM s vyplněným formulářem a podrobným rozpočtem. Formulář žádosti je také zasílán elektronickou formou. Příslušné orgány pro Českou republiku jsou Krajské úřady Karlovarského, Plzeňského a Jihočeského kraje, pro bavorskou stranu pak příslušné zemské vlády (Horní Franky, Horní Falcko a Dolní Bavorsko).

Hodnocení žádostí

Hodnocení žádostí probíhá ve třech fázích. V první fázi je kontrolována přijatelnost projektu. Přijatelností projektu je rozuměna formální kontrola žádosti, zda-li má žádost veškeré náležitosti a přílohy a dále pak kontrola přijatelnosti, v níž je kontrolováno splnění základních kritérií Programu. Tuto etapu kontroly mají na starosti orgány, kterým jsou žádosti předkládány (Krajské úřady a Zemské vlády).

Pokud byl výsledek kontroly přijatelnosti pozitivní, je žádost podrobena druhé fázi kontroly. V této fázi je kontrolována technická a finanční kvalita, přeshraniční dopady, úroveň přeshraniční spolupráce, dlouhodobá udržitelnost projektu, vliv projektu na životní prostředí, rovnoprávnost a zamezení diskriminace. Poslední fází kontroly, jež je uskutečňována v místě zpracovávajícím žádost Lead partnera je vypracování Projektového listu a závěrečné prověření projektu, v němž jsou shrnuty všechny výsledky hodnocení za obě strany. Pokud jsou tyto výsledky kladné určený orgán vypracuje Projektový list, který předá Technickému sekretariátu k překladu a závěrečné kontrole a zhodnocení. Pokud i tato kontrola bude pozitivní je žádost postoupena Monitorovacímu výboru k posouzení.

Monitorovací výbor může žádosti:

Naplánovat bez výhrad – projekt naplňuje všechna kritéria a bude doporučen k získání dotace.

Naplánovat s výhradou – projekt obsahuje určité nedostatky, které je nutné před podpisem Rámcové smlouvy odstranit. Odpovědnost za odstranění nese Lead partner.

Pozastavit – projekt obsahuje větší nedostatek a je doporučen k přepracování.

Stáhnout – lze z různých důvodů např. při nedostatku finančních prostředků apod.

Odmítnout – projekt nesplňuje kritéria Programu nebo obsahuje velké nedostatky. K odmítnutí však dochází velmi výjimečně vzhledem k předcházejícím kontrolám.

Vyřadit – projekt, který již byl naplánován, ale nebyly např. dostatečně podpořeny veřejnými zdroji apod.

O výsledcích jsou Lead partneři informováni písemně. Finanční prostředky z ERDF jsou stejně jako u předešlého OP vypláceny zpětně.

Podmínky pro změny v žádosti, doplnění chybějících informací a dokumentů či změny vzniklé v průběhu samotné realizace projektu jsou stejné jako v OP uvedeném výše.

11 Euroregiony v dotačním území

Dotační území Programu Cíl3 – přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko se skládá ze dvou euroregionů:

- Euregio Egrensis (bavorská část)
- Euroregion Šumava

Tyto euroregiony spravují zejména Dispoziční fond programu.

11.1 Euregio Egrensis

Historie, geografie, organizační struktura i cíle tohoto euroregionu byly popsány v předchozí kapitole, proto tyto informace, zde byly vynechány. Tato podkapitola se tak bude zabývat jen samotnou konkrétní analýzou přeshraniční spolupráce mezi českou a bavorskou stranou tohoto euroregionu.

11.1.1 Analýza přeshraniční spolupráce - Dispoziční fond (Euregio Egrensis ČR-Bavorsko)

V dotačním období 2007 – 2013 bylo v rámci toho Euroregionu podpořeno 512 projektů, u 225 projektů byla žadatelem česká strana Euroregionu, v 287 případech strana bavorská. Celková schválená výše dotace z EU činila 4.210.268,94 EUR. České straně byla přidělena částka 2.236.533,54EUR, bavorské straně 1.973.736EUR.

Jako vždy byly jednotlivé projekty dále rozděleny do skupin dle právní subjektivity žadatele a do skupin dle oblasti zaměření projektu. Všechny tyto skupiny zůstávají stejné tak, jako tomu bylo v předchozí analýze přeshraniční spolupráce České republiky – Svobodného státu Sasko.

V rámci dispozičního fondu byli nejčastějšími českými žadateli města a obce následovány nestátními neziskovými organizacemi. Z bavorské části pak registrovaná sdružení společně s městy a obcemi. Konkrétní počty projektů dle právní subjektivity žadatele uvádí tabulka č 17.

Tabulka 17 - Počty projektů dle právní subjektivity žadatele - Euregio Egrensis (ČR-Bavorsko)

Právní subjektivita	Česká strana	Bavorská strana
Města a obce	97	102
Nestátní nezisková organizace	72	0

Příspěvková organizace	16	34
Vzdělávací instituce	20	27
Samosprávný celek	2	0
s.r.o.	2	0
Dobrovolný svazek měst a obcí	16	0
Registrované sdružení	0	119
Nezisková s.r.o.	0	3
Nezisková a.s.	0	2

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Procentuelní grafické znázornění projektů dle právní subjektivity žadatele znázorňuje graf č.29 a 30 , který je uveden na konci této podkapitoly.

Nejvíce žádostí bylo zaměřeno u obou zúčastněných zemí na oblast kultury. Pro české žadatele pak byly atraktivní oblasti cestovního ruchu a regionálního rozvoje. Pro bavorské žadatele to byly oblasti regionálního rozvoje a vzdělávání. Tyto skutečnosti znázorňuje tabulka č.18 níže.

Tabulka 18 - Počet projektů dle oblasti zaměření (Euregio Egrensis - ČR-Bavosko)

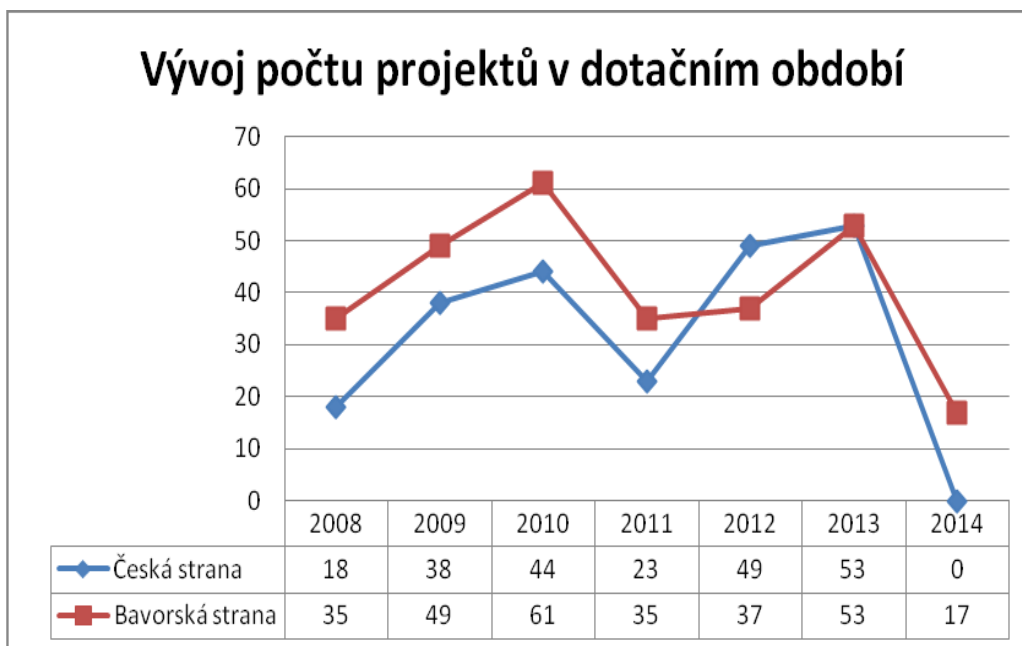
Oblast	Česká strana	Bavorská strana
Kultura	92	114
Cestovní ruch	48	27
Regionální rozvoj	41	60
Sport	23	15
Vzdělávání	15	37
Životní prostředí	6	21
Sociální oblast	0	8
Bezpečnost	0	5

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Grafické znázornění projektů dle oblasti zaměření znázorňují grafy č.31a 32 , uvedené na konci této podkapitoly.

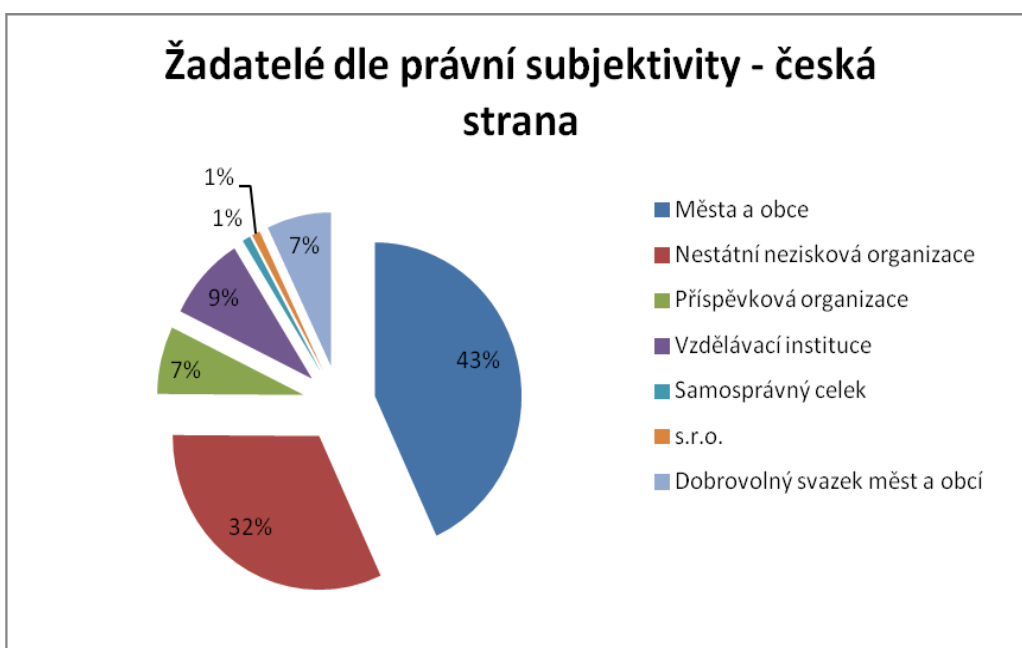
Česká strana Euregia byla nejaktivnějším žadatelem v letech 2013 a 2012, bavorská strana v letech 2010 a 2013. Grafické znázornění vývoje počtu projektů zobrazuje graf č.28.

Graf 28 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euregio Egrensis ČR-Bavorsko)

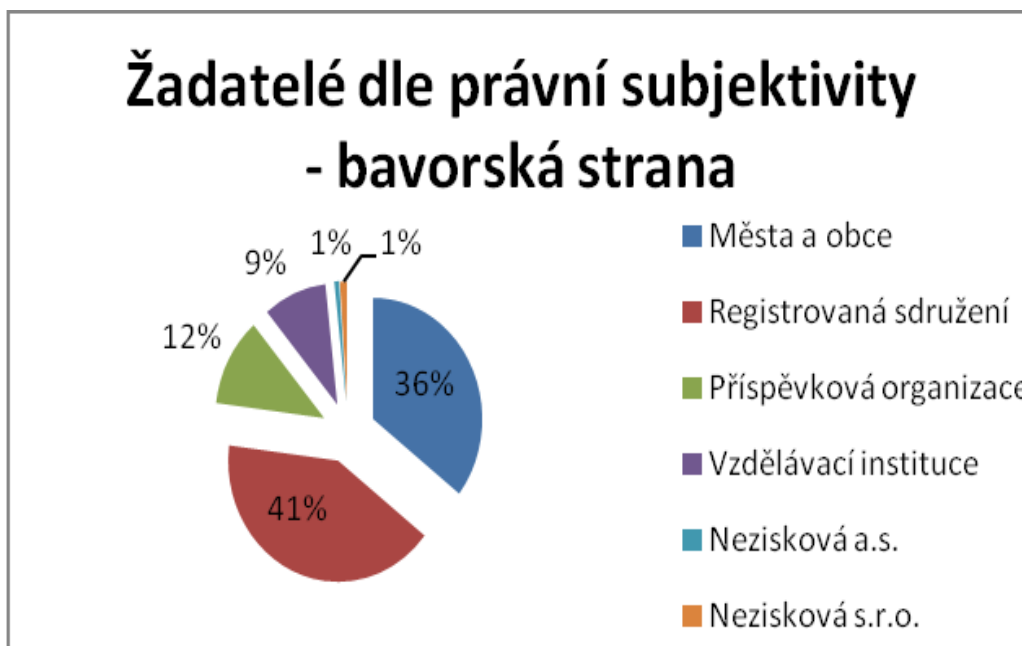
Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 29 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euregio Egrensis - ČR- Bavorsko)

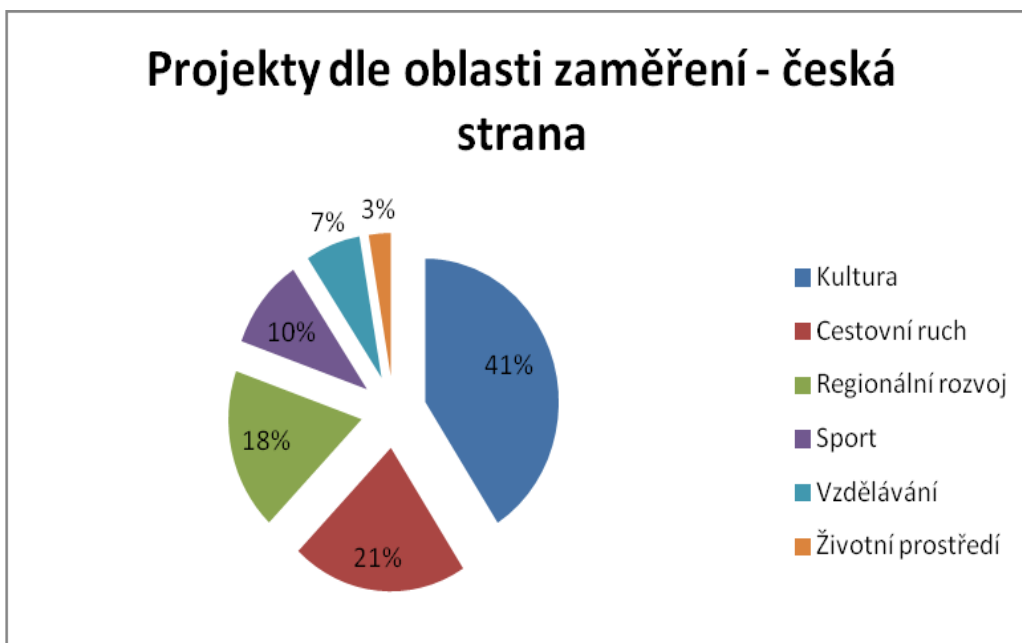
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 30 - Žadatelé dle právní subjektivity - bavorská strana (Euregio Egrensis - ČR - Bavorsko)

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 31 - Projekty dle oblasti zaměření - česká strana (Euregio Egrensis - ČR-Bavorsko)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 32 - Projekty dle oblasti zaměření - bavorská část (Euregio Egrensis - ČR-Bavorsko)

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

11.2. Euroregion Šumava

Historie Euroregionu

Dle údajů ČSÚ Euroregion Šumava vznikl v roce 1991 na základě závěrů iniciačních schůzek v Železné Rudě a na Srní v prosinci roku 1992. Vznik Euroregionu dle Stanov se datuje až k roku 1993, kdy byly v Českém Krumlově schváleny. Německé a rakouské zdroje však uvádějí až rok 1994. Hlavní myšlenkou vedoucí ke vzniku Euroregionu byla specifická oblast Šumavy, její přírodní, kulturní, hospodářské a sociální podmínky, jež jsou obdobné i v příhraničních oblastech Německa a Rakouska. Euroregion je dobrovolným zájmovým sdružením měst, obcí a jejich sdružení a dalších právnických osob.

Geografie Euroregionu

Euroregion Šumava je trilaterálním euroregionem – Česká republika, Německo, Rakousko. Konkrétní členové euroregionu jsou: Česká republika s okresy Český Krumlov, Domažlice, Klatovy a Prachatice; Německo s okresy Cham, Deggendorf, Freyung, Passau, Regen, Straubing – Bogen a Rakousko s okresy Freistadt, Perg, Rohrbach, Urfahr/Umgebung. Česká strana je tvořena 6.070 km², Německá strana 7.202 km² a rakouská strana 2.660 km². Celková rozloha Euroregionu tak činí 15.932 km². V oblasti Euroregionu žilo, dle údajů z let 2001-2002, 1.253.492 obyvatel a hustota na km² činila 78,68.

Euroregion je z větší části tvořen pohořím Šumava, které je označováno jako tzv. „Zelená střecha Evropy“, protože se jedná o největší souvisle zalesněné území střední Evropy. Pohoří také tvoří přirozenou hranici mezi všemi třemi zúčastněnými zeměmi. Území zasahuje do Českého lesa, Šumavy, Bavorského lesa a Novohradských hor. V bavorské části je tvořeno Šumavou a Bavorským lesem z Rakouska pak zasahuje do značné části Mühlviertelu a Weinberger Waldu. Územím protékají řeky Dunaj, Inn či řeka Vltava. Jednotliví členové sdružení pojmenovali svá sdružení dle těchto významných přírodních útvarů – česká část „Euroregion Šumava jihozápadní Čechy“, německá část „Euregio Bayerischer Wald Unterer Inn, rakouská část „Euregio Mühlviertel“.

11.2.1 Cíle a úkoly Euroregionu

Základní myšlenkou stejně jako tomu bylo o předchozích euroregionů je podpora přeshraniční komunální spolupráce a navazování přeshraničních kontaktů a přispění k řešení problémů vzniklých na základě rozdílných společenských a správních struktur.

Cílem sdružení je zkvalitnění a koordinace přeshraniční spolupráce a regionálního rozvoje v oblastech: hospodářské spolupráce, cestovního ruchu, dopravy a mobility, pracovního trhu, sociálních záležitostí, zemědělství, ekologie a životního prostředí, vzdělávání, sportu a kultury, transferu technologií a využívání energií.

11.2.2 Organizační struktura

Nejvyšším orgánem Euroregionu je Valná hromada, která se schází jednou ročně. Každá strana Euroregionu má svou Valnou hromadu. Dále je organizační struktura tvořena jednotlivými předsednictvy za každou zúčastněnou zemi, která se schází jednou za dva roky. Předsednictva jsou tvořena 19 členy, kteří jsou voleni na čtyřleté funkční období. Na české straně je předsednictvo vždy tvořeno hejtmanem Jihočeského kraje, hejtmanem Plzeňského kraje, starosty Českého Krumlova, Prachatic, Klatov a Domažlic a zástupci menších obcí, Strakonicka a Regionálním sdružením Šumava. Dalším orgánem vedení je Jednatelství, které je na české straně tvořeno 2 zaměstnanci, na německé a rakouské straně ještě 6-ti členným managementem, který zodpovídá za jednotlivé projekty, pomáhá při jejich zpracování a zodpovídá za přípravu podkladů pro předsednictva. Jednotlivé země pak mají komise pro oblast cestovního ruchu, kultury, sportu a školství, hospodářství a dopravy, zemědělství a lesnictví a životní prostředí a ekologii. Předseda jednotlivých komisí je vždy členem předsednictva. Současným předsedou Euroregionu na české straně je Ing. Libor Picka, na rakouské straně LAbg. KommR Gabriele

Lackner-Strauss a na německé straně Christian Reisinger. (Euroregion Šumava, Euregio Bayerischer Wald Unterer Inn, Euregio Mühlviertel, 2016)

11.2.3 Analýza přeshraniční spolupráce – Dispoziční fond (Euroregion Šumava)

V rámci analyzovaného dotačního období 2007 – 2013 bylo schváleno celkem 917 projektů. 636 projektů bylo schváleno české straně euroregionu a 281 projektů bylo schváleno bavorské straně. Objem finančních prostředků z fondu EU činil 5.721.344,13EUR. České straně Euroregionu byla schválena částka 3.245.659EUR a bavorské straně 2.475.685,13EUR.

Při analýze tohoto Euroregionu se mi bohužel nepodařilo získat bližší data o konkrétních projektech z německé strany. Oslovila jsem německou i českou stranu Euroregionu s prosbou o poskytnutí těchto dat, bohužel však bez jakékoli odezvy. Ve výročních zprávách se mi podařilo dohledat data pouze za rok 2013, 2014 a celkové počty projektů vč. celkové částky za celé období. Z toho důvodu bude dále graficky znázorněna pouze česká část Euroregionu.

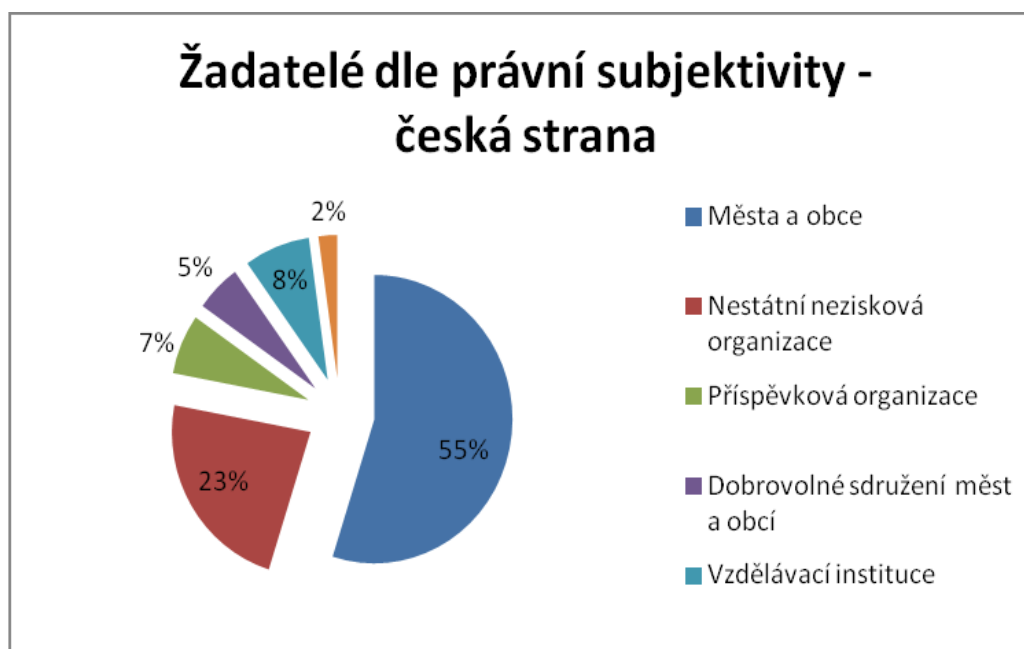
Po rozdělení projektů do jednotlivých oblastí dle právní subjektivity bylo zjištěno, že nejčastějšími žadateli byla města a obce následována nestátními neziskovými organizacemi. Konkrétní počty projektů a grafické znázornění uvádí tabulka č.19 společně s grafem č.33

Tabulka 19 – Počet žadatelů dle právní subjektivity (Euroregion Šumava)

Právní subjektivita	Počet projektů
Města a obce	349
Nestátní nezisková organizace	147
Příspěvková organizace	43
Dobrovolné sdružení měst a obcí	34
Vzdělávací instituce	49
Samosprávný celek	14

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Graf 33 – Žadatelé dle právní subjektivity (Euroregion Šumava)

Zdroj: Vlastní zpracování.

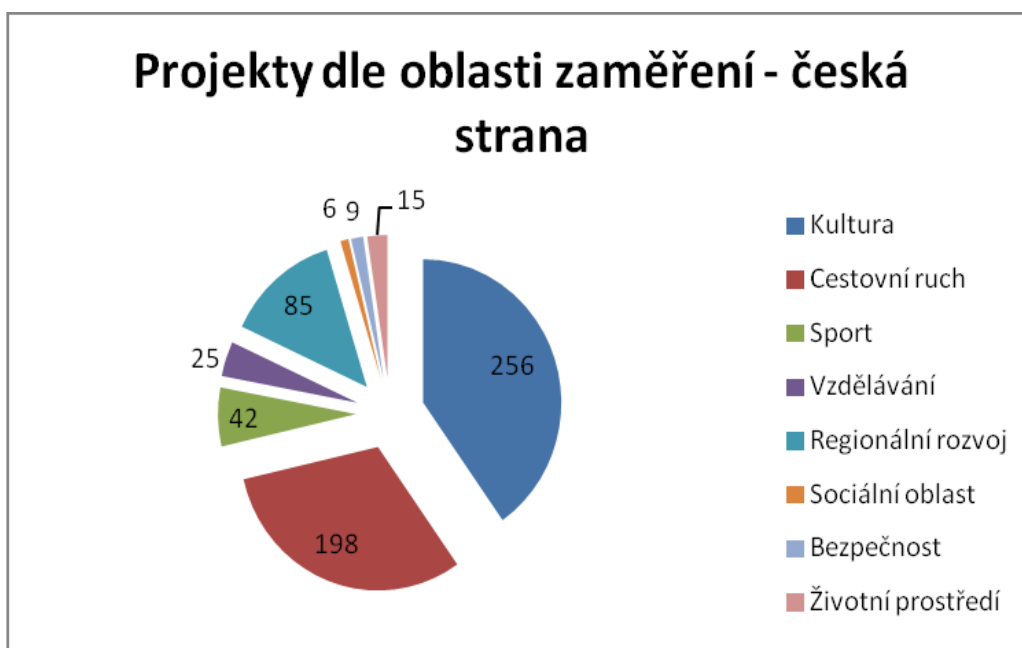
Pokud se podíváme na jednotlivé projekty dle oblasti zaměření zjistíme, že nejvíce projektů bylo cíleno do oblasti kultury a cestovního ruchu. V oblasti cestovního ruchu se jednalo zejména o investiční projekty. Bližší údaje společně s grafickým ztvárněním projektů dle oblasti zaměření uvádí tabulka č.20 a graf č.34

Tabulka 20 - Počet projektů dle oblasti zaměření (Euroregion Šumava)

Oblast zaměření	Počet projektů
Kultura	256
Cestovní ruch	198
Sport	42
Vzdělávání	25
Regionální rozvoj	85
Sociální oblast	6
Bezpečnost	9
Životní prostředí	15

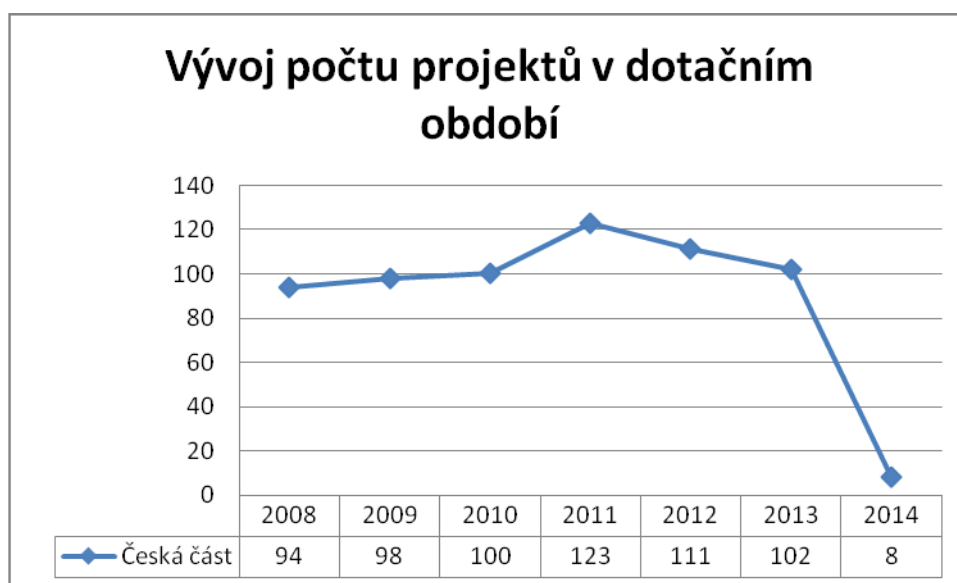
Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 34 – Projekty dle oblasti zaměření (Euroregion Šumava)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 35 - Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Šumava)

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu č. výše lze vyčíst skutečnost, čeští žadatelé byli nejaktivnější v roce 2011 avšak v porovnání s ostatními roky, zde nejsou výrazné rozdíly. Prudký propad v roce 2014 byl způsoben skutečností, že se po vyčerpání fondu vrátily úspory a v návaznosti na to byla vyhlášena rychlá výzva.

11.3 Analýza přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko– Velké projekty

V dotačním období 2007-2013 bylo podpořeno 282 tzv. velkých projektů. Ve 150-ti případech byla žadatelem česká strana a ve 132 případech strana bavorská. Celkový schválený objem finančních prostředků činil 117.178.984,88EUR. České straně byla schválena dotace ve výši 56.425.223,85EUR a bavorské straně 60.753.761,03EUR.

OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko byl rozdělen do 2 prioritních os, které byly blíže specifikovány do jednotlivých oblastí podpory:

- Prioritní osa č.1 – Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě
 - 1.1. Hospodářská spolupráce a rozvoj ekonomického prostoru.
 - 1.2. Cestovní ruch, volný čas a rekreace.
 - 1.3. Profesní vzdělávání a trh práce.
 - 1.4. Výchova a všeobecné vzdělávání, věda, výzkum, kultura, zdravotnictví a sociální péče, civilní obrana a ochrana před katastrofami.
 - 1.5. Síť.
 - 1.6. Technická pomoc.
- Prioritní osa č. 2 – Rozvoj území a životního prostředí
 - 2.1. Životní prostředí a ochrana přírody.
 - 2.2. Územní plánování a rozvoj venkovského prostoru.
 - 2.3. Doprava.
 - 2.4. Komunikační informační systémy.

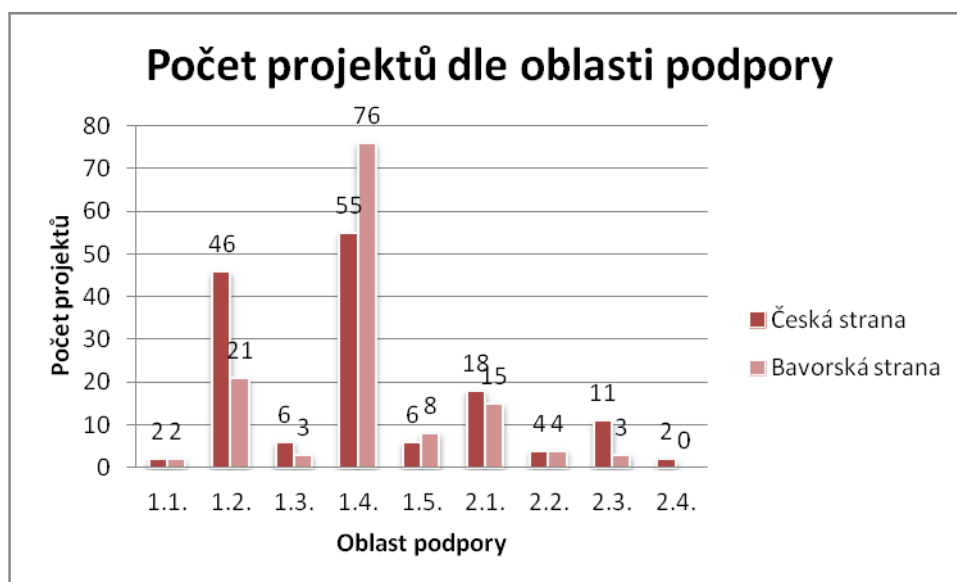
Žadatelé z obou zemí nejčastěji podávali žádosti se zaměřením na oblast 1.4., 1.2. a 2.1. Jednotlivé podíly projektů znázorňuje tabulka č.21 společně s grafem č.36 níže

Tabulka 21 - Počet projektů dle oblasti podpory (VP-ČR-Bavorsko)

Oblast podpory	Česká strana	Bavorská strana
1.1.	2	2
1.2.	46	21
1.3.	6	3
1.4.	55	76
1.5.	6	8
2.1.	18	15
2.2.	4	4
2.3.	11	3
2.4.	2	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 36 – Počet projektů dle oblasti podpory (VP – ČR- Bavorsko)

Zdroj: Vlastní zpracování.

Po rozdělení projektů dle právní subjektivity žadatele zjistíme, že na české straně byly nejčastějšími žadateli nestátní neziskové organizace následovány městy a obcemi a vzdělávacími institucemi. Bavorští žadatelé pocházeli z řad registrovaných sdružení a měst a obcí. Jednotlivé právní subjektivity společně s počty projektů uvádí tabulka č. 22

Tabulka 22 Počet projektů dle právní subjektivity žadatele (VP-ČR-Bavorsko)

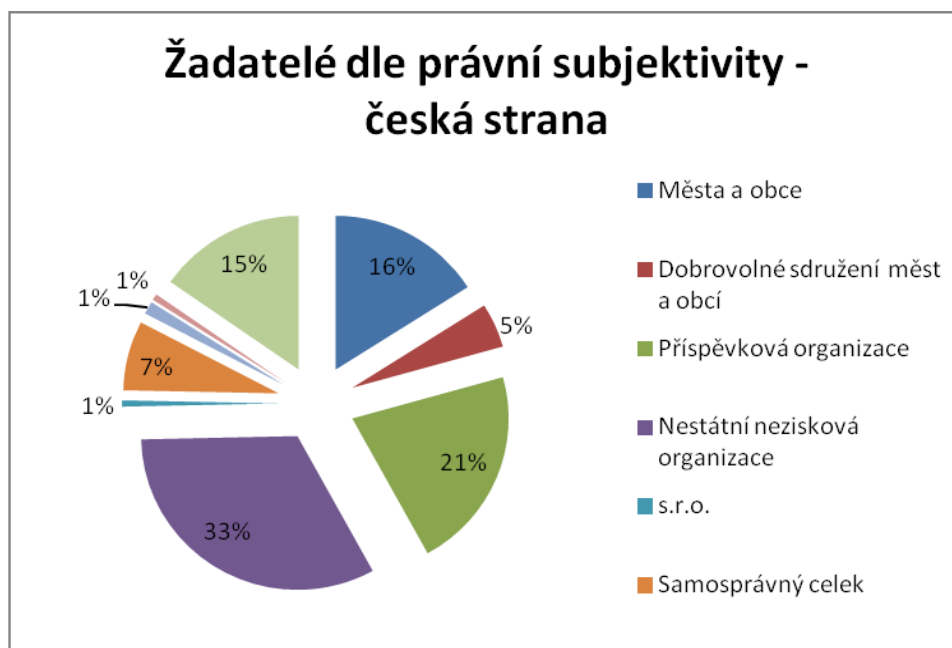
Právní subjektivita	Česká strana	Bavorská strana
Města a obce	24	44
Dobrovolné sdružení měst a obcí	7	
Příspěvková organizace	32	15
Nestátní nezisková organizace	49	

s.r.o.	1	4
Samosprávný celek	11	
Státní podnik	2	
Veřejná výzkumná instituce	1	
Vzdělávací instituce	23	10
Registorvaná sdružení		54
Nezisková s.r.o.		5

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

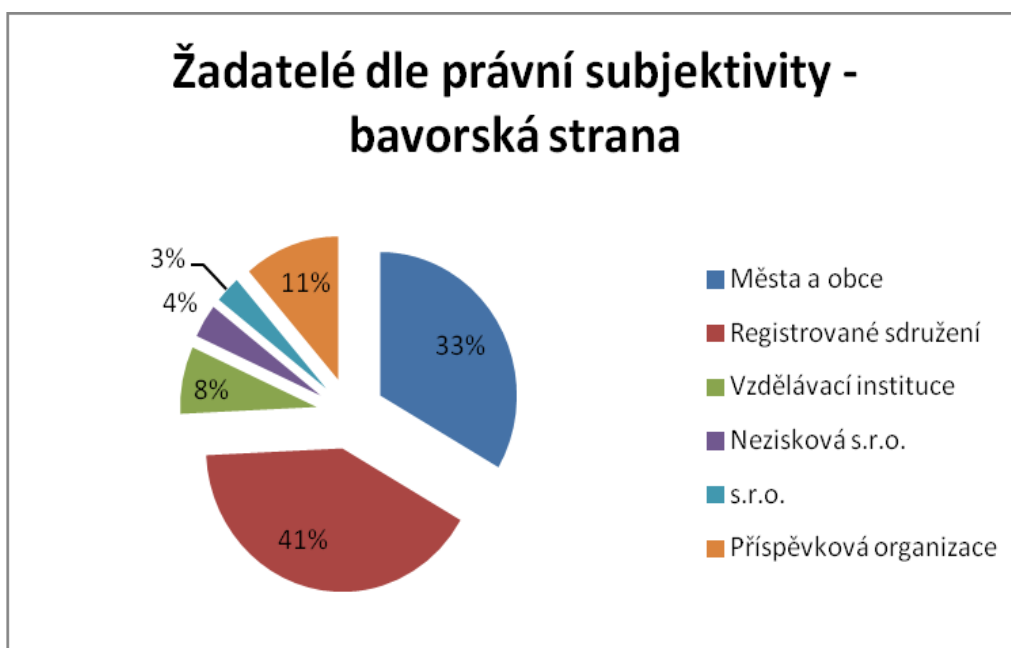
Grafické znázornění uvádí grafy č.37,38.

Graf 37 – Žadatelé dle právní subjektivity – česká strana (VP-ČR-Bavorsko)

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

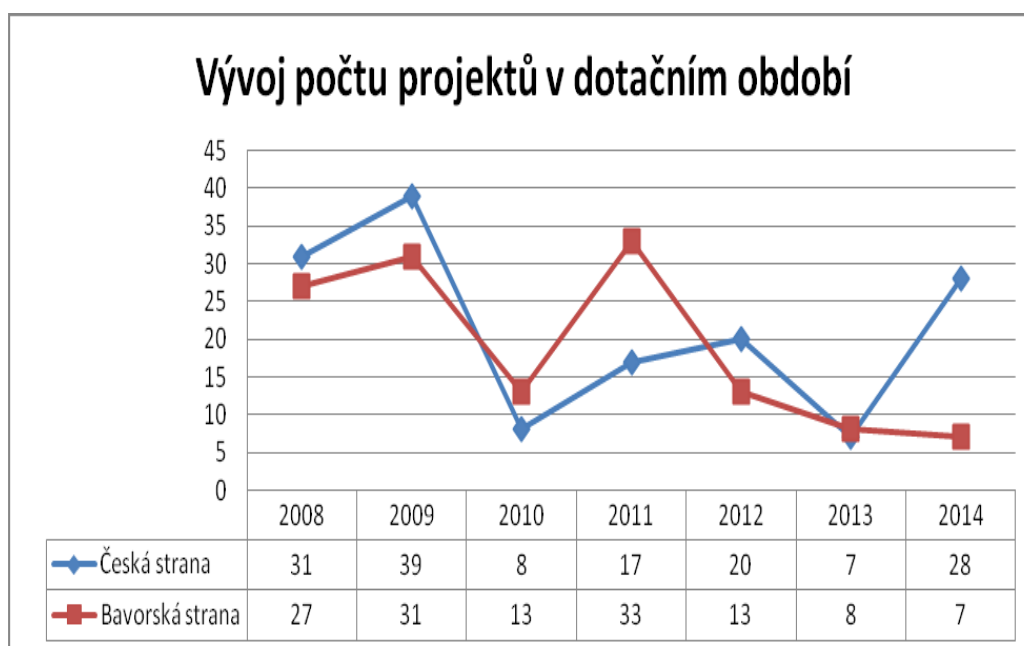
Graf 38 Žadatelé dle právní subjektivity - bavorská strana (VP-ČR-Bavorsko)

Zdroj: Vlastní zpracování.

Česká strana neaktivněji žádala v letech 2009 a 2008, bavorská strana pak v letech 2011 a 2009. Vývoj počtu projektů v dotačním období blíže znázorňuje graf č.39.

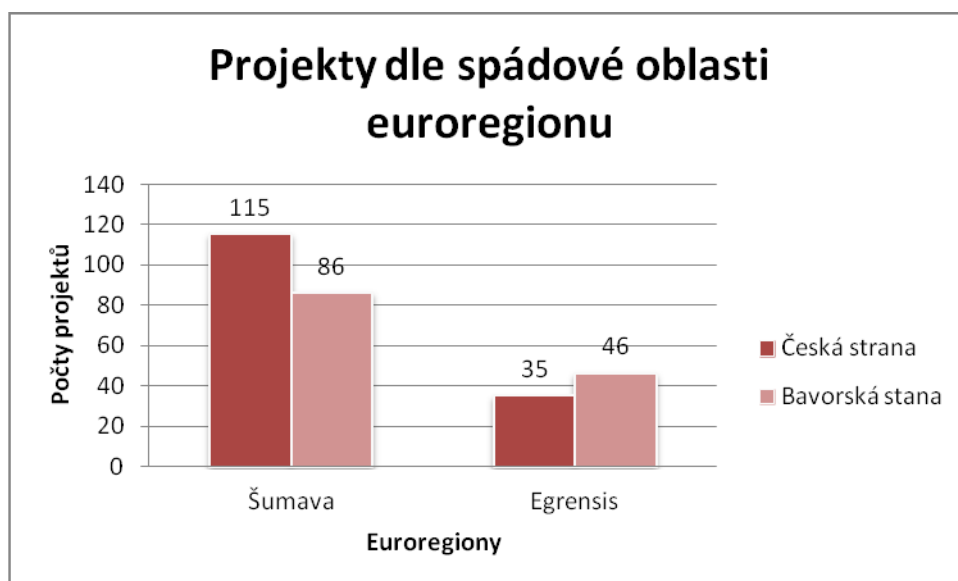
Graf 39 - Vývoj počtu projektů v dotačním období (VP-ČR-Bavorsko)

Zdroj: Vlastní zpracování.

Co se týče spádové oblasti jednotlivých žadatelů tak nejvíce žadatelů, jak na české tak i bavorské straně bylo z území Euroregionu Šumava viz. graf č.40.

Graf 40 - Projekty dle spádové oblasti euroregionu (VP-ČR-Sasko)

Zdroj: Vlastní zpracování.

12. Shrnutí analýzy

Komparace OP Přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Sasko a OP Přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Bavorsko – Velké projekty

Pro hodnocení efektivnosti OP v rámci rozvoje území bylo nutné zvolit si určité hodnotící indikátory. U programů zaměřených na přeshraniční spolupráci je hodnocení jejich přínosů o mnoho obtížnější než u konkrétních programů zaměřujících se na určitou oblast a to z toho důvodu, že oblast přeshraniční spolupráce v sobě zahrnuje různé podoblasti v tomto konkrétním případě se jedná o hospodářský rozvoj, cestovní ruch, IT technologie, kulturu, vzdělávání apod. Dalším důležitou roli v hodnocení přínosů OP hraje i fakt, že výsledky často nemají správnou vypovídací hodnotu v krátkém období, ale spíše ve středně – dlouhodobém časovém úseku.

Pro hodnocení efektivnosti OP jsem zvolila následující indikátory:

Kontextové indikátory – indikátory vypovídající o stupni rozvoje dotačního území.

- Hustota osídlení v dotačním území
- HDP
- Míra nezaměstnanosti

Kontextové indikátory byly hodnoceny na úrovni NUTS 3. Data pro vyhodnocení indikátorů byla čerpána ze statistického úřadu EU. (Eurostat,2016)

Tabulka 23 - Vývoj hustoty osídlení v jednotlivých oblastech dotačního území (ČR-Sasko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Sasko								
Hustota osídlení								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Karlovarský kraj	93,6	94,1	94	93,7	93,6	93,2	92,8	92,4
Ústecký kraj	157,1	158,2	158,5	158,4	158,3	158,2	157,9	157,6
Liberecký kraj	138,3	139,3	140,1	140,4	140,7	140,8	140,8	140,8
Vogtlandkreis	—	—	—	—	169,8	168,1	166,5	165,1
Mitteler Ergebirgkreis	—	—	—	—	197,6	195,4	193,2	191,7
Sächsische Schweiz	—	—	—	—	149,3	148,8	148,7	148,7
Bautzen	—	—	—	—	131,8	130,6	129,5	128,6
Mittelsachsen	—	—	—	—	152,2	150,8	149,5	148,4
Meißen	—	—	—	—	170,1	169	168,1	167,9
Saale-Orla kreis	79,7	78,7	77,7	76,8	74,6	73,9	73,2	72,5

Greiz	134,6	132,4	130,3	128,4	124,7	123,2	121,8	120,6
Dresden	208,3	207,1	206,1	205,4	200,9	200,7	200,6	200,7
Zwickau	—	—	—	—	353	349,5	346,2	343,6
Chemnitz, Kreisfreie Stadt	1110,8	1106,7	1102,4	1101,1	1089,1	1090,7	1094	1098,5
Dresden, Kreisfreie Stadt	1541,7	1553,1	1567,6	1584	1567,3	1588,2	1608	1626,6
Görlitz	—	—	—	—	128	126,4	125,1	124
Thüringen	142,2	140,9	139,7	138,7	135,3	134,6	133,9	133,5

Zdroj: vlastní zpracování.

Výše uvedená tabulka znázorňuje vývoj hustoty osídlení v jednotlivých územních částech dotační oblasti OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Sasko. Dalo by se předpokládat, že rozvojem přeshraniční spolupráce, v jejímž důsledku dochází ke zkvalitňování životní úrovně v příhraničních oblastech, se hustota osídlení těchto částí bude zvyšovat. V provedené analýze však můžeme vidět, že v převážné části zkoumané oblasti, vyjma krajů Ústí nad Labem, Liberec a statutárního města Drážďany, dochází k odlivu obyvatelstva. Výrazné úbytky obyvatelstva lze zaznamenat především v Saských částech dotačního území a to zejména v zemských okresech Saale-Orla, Saského Krušnohoří a Thüringenu.

Tabulka 24 - Vývoj HDP v současných tržních cenách (ČR-Sasko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Sasko								
HDP v současných tržních cenách								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Karlovarský kraj	2,701	2,994	3,372	3,195	3,368	3,259	3,139	—
Ústecký kraj	8,785	10,242	9,698	9,872	10,155	9,924	9,566	—
Liberecký kraj	4,506	5,116	4,658	4,991	5,232	5,209	5,074	—
Vogtlandkreis	4,747	4,828	4,663	4,794	4,983	5,065	5,095	—
Mitteler Ergebirgkreis	6,335	6,404	6,105	6,492	6,74	6,942	7,012	—
Sächsische Schweiz	4,086	4,244	4,161	4,226	4,496	4,623	4,786	—
Bautzen	6,191	6,237	6,179	6,232	6,715	6,671	6,798	—
Mittelsachsen	7,227	7,599	6,962	7,434	7,621	7,381	7,37	—
Meißen	5,096	5,31	4,993	5,308	5,601	5,745	5,806	—
Saale-Orla kreis	1,8	1,807	1,741	1,919	1,944	2,061	2,076	—
Greiz	1,85	1,804	1,719	1,827	1,877	1,917	1,952	—
Dresden	37,346	37,473	36,495	37,755	39,106	39,889	41,609	—
Zwickau	7,49	7,464	7,246	7,626	8,057	8,16	8,204	—
Chemnitz, Kreisfreie Stadt	7,121	6,91	6,661	6,849	7,219	7,389	7,647	—
Dresden, Kreisfreie Stadt	16,69	16,366	15,797	16,434	16,569	16,791	17,727	—

Görlitz	5,284	5,315	5,365	5,556	5,724	6,06	6,492	—
Thüringen	46,968	47,468	45,567	48,267	50,948	51,741	52,805	54,549

Zdroj: vlastní zpracování.

Důležitým indikátorem, kterým je možné zhodnotit hospodářskou úroveň zkoumané oblasti je makroekonomický ukazatel HDP. Ukazatel HDP znázorňuje tržní hodnotu všech finálních statků a služeb, která daná ekonomika vyprodukovala během určitého časového období. Při určování hodnoty toho ukazatele nehraje žádnou roli vlastnictví faktorů. V tabulce č. uvedené výše jsou znázorněny hodnoty HDP v současných tržních cenách, jedná se tak o veličinu nominálního HDP, která může být ovlivňována a následně zkreslována v důsledku změn tržních cen či změnách objemů prodaných výrobků a služeb, pro tuto analýzu však postačí. Tabulka č.24 uvedená výše zobrazuje jednotlivé výše HDP v paritní kupní síle. Ze získaných dat lze vypořadovat, že v průběhu dotačního období docházelo nejdříve k mírnému nárůstu mezi roky 2007 a 2008 a následnému mírnému poklesu v roce 2009, což bylo s největší pravděpodobností způsobeno celosvětovou hospodářskou krizí. Po roce 2009 se výše HDP ve zkoumaném území začala opětovně zvyšovat. Nárůst HDP vypovídá o skutečnosti, že ekonomika v tomto území vzkvétá a trůfám si říct, že kdyby průběh dotačního období nebyl ovlivněn hospodářskou krizí, nárůst HDP by byl výrazně vyšší.

Tabulka 25 - Vývoj míry nezaměstnanosti (ČR-Sasko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Sasko								
Míra nezaměstnanosti (NUTS 2)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Severozápad	9,5	7,8	10,3	11,1	9,5	10,7	9,6	8,7
Severovýchod	4,8	4	7,3	7	6,6	8	8,3	6,3
Sachsen	14,5	12,9	12,5	11,2	9,3	8,2	7,8	7,2
Dresden	13,4	12,3	12	10,3	8,6	7,5	7,2	7,4
Chemnitz	13,9	12,7	12,5	11,5	8,8	7,9	7,4	6,3
Thüringen	13,8	10,7	10,7	8,6	7,6	7,2	6	6

Zdroj: vlastní zpracování.

Míra nezaměstnanosti ve zkoumané oblasti na většině území klesla. Výrazný pokles od začátku dotačního období zaznamenaly saské územní jednotky, kdy se míra nezaměstnanosti značně snížila a to o polovinu od původní výše z roku 2007. Jedinou územní jednotkou, kde se míra nezaměstnanosti zvýšila, byl český region NUTS2 Severovýchod. Pokles míry nezaměstnanosti značí pozitivní ekonomický rozvoj zkoumané oblasti.

Hodnocení OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Bavorsko za pomoci kontextových indikátorů.

Tabulka 26 - Vývoj hustoty osídlení (ČR-Bavorsko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Bavorsko								
Hustota osídlení								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Karlovarský kraj	93,6	94,1	94	93,7	93,6	93,2	92,8	92,4
Plzeňský kraj	74,8	75,8	76,5	76,7	76,8	76,9	77	77,2
Jihočeský kraj	65,4	65,7	65,9	66	66,1	66,2	66,2	66,3
Amberg-Sulzbach	85,5	84,9	84,4	84	82,7	82,4	82,2	82,1
Bayeruth	84,8	84,2	83,8	83,4	82,7	82,5	82,3	82,1
Cham	85,9	85,5	85,2	84,9	83,1	83	83	82,7
Deggendorf	136,5	136,4	135,9	135,8	133	133,2	133,6	134,2
Freyung-Grafenau	81,9	81,5	81,1	80,8	79,4	79,2	79	79
Hof	116,7	115,5	114,1	112,9	11,3	110,2	109,2	108,5
Kronach	111,4	110,4	109,4	108,2	107,2	106,4	105,6	104,7
Neustadt an der Waldnaab	69,4	69	68,6	68,3	67,5	67,2	67	66,7
Passau, Kreisfreie Stadt	728,9	729,4	728,6	727,5	699,2	701,9	707,9	710
Passau	123,2	123	122,7	122,5	120,5	120,7	121,1	121,6
Regen	82,5	82	81,6	81,2	78,7	78,4	78,3	78,2
Regensburg	131,1	131,3	131,4	131,8	131,2	132	133	134
Schwandorf	97,9	97,6	97,2	97	96,8	96,9	97,1	97,9
Straubing-Bogen	81,3	81,3	81,2	81,2	79,8	80,2	80,7	81,2
Tischenreuth	70,8	70,3	69,8	69,2	69	68,4	68	67,7

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Stejně tak jako tomu bylo v předchozím zhodnocení vývoje hustoty osídlení zkoumané oblasti i v této oblasti se projevil mírný pokles hustoty osídlení téměř ve všech územních celcích. Jedinou oblastí, kde došlo k nárůstu hustoty osídlení byl bavorský zemský okres Regensburg. Naopak nejvyšší pokles hustoty osídlení zaznamenalo statutární město Pasov a zemský okres Hof.

Tabulka 27 - Vývoj HDP v současných tržních cenách (ČR-Bavorsko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Bavorsko							
HDP v současných tržních cenách							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Karlovarský kraj	2,701	2,994	3,372	3,195	3,368	3,259	3,139
Plzeňský kraj	6,853	7,581	7,314	7,838	8,217	7,856	7,971
Jihočeský kraj	7,227	8,151	7,699	7,999	8,265	8,251	8,12
Amberg-Sulzbach	2,062	2,087	1,985	2,078	2,303	2,336	2,405
Bayeruth	1,745	1,785	1,745	1,777	1,923	1,883	1,922
Cham	3,303	3,351	3,408	3,438	3,753	3,725	3,7
Deggendorf	3,28	3,434	3,35	3,553	3,621	3,839	3,962
Freyung-Grafenau	1,535	1,593	1,524	1,605	1,715	1,763	1,875
Hof	2,158	2,295	2,37	2,539	2,675	2,723	2,784
Kronach	1,948	1,847	1,773	1,847	1,934	1,885	1,841
Neustadt an der Waldnaab	1,968	2,037	1,994	2,094	2,229	2,338	2,421
Passau, Kreisfreie Stadt	2,663	2,816	2,607	2,76	3,185	2,891	2,91
Passau	4,146	4,316	4,154	4,42	4,706	5,017	5,15
Regen	1,734	1,787	1,708	1,832	1,933	2,008	2,044
Regensburg	3,309	3,472	3,139	3,429	3,711	3,882	4,033
Schwandorf	3,638	3,677	3,558	3,776	3,99	4,334	4,546
Straubing-Bogen	1,792	1,905	1,83	1,981	2,06	2,107	2,22
Tischenreuth	1,72	1,816	1,82	1,884	1,967	2,128	2,137

Zdroj: vlastní zpracování

I v tomto zkoumaném území výše celkového HDP v průběhu dotačního období vzrostla. Oproti saské části, mírně narůstala nepřetržitě v celém dotačním období. Na rozdíl od saské oblasti však nenarůstal příliš výrazným tempem.

Tabulka 28 - Vývoj míry nezaměstnanosti (ČR-Bavorsko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Bavorsko								
Míra nezaměstnanosti (NUTS 2)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Severozápad	9,5	7,8	10,3	11,1	9,5	10,7	9,6	8,7
Jihozápad	3,5	3,1	5,2	5,6	5,3	5,3	5,2	5,5
Oberfranken	7,7	6,2	6,7	5,9	4,2	3,3	3,9	4
Oberpfalz	5,3	4,2	5	4	3,4	3,2	3,4	2,7
Niederbayern	5	4,2	5	3,9	2,8	3,3	3,2	2,8

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 28 uvedná výše zobrazuje skutečnost, že v rámci dotačního období, ve zkoumaném území, došlo k poklesu nezaměstnanosti s výjimkou české územní jednotky NUTS 2 Jihozápad, která zaznamenala nárůst nezaměstnanosti o dvě procenta. V ostatních analyzovaných oblastech došlo k poklesu míry nezaměstnanosti v průměru o 3%.

Pokud porovnáme obě zkoumané dotační oblasti na základě výsledků hodnocení kontextových indikátorů, můžeme říci, že obě území zaznamenávají pozitivní ekonomický rozvoj. V obou dotačních oblastech došlo k nárůstu HDP a snížení míry nezaměstnanosti. Tyto dva pozitivní ukazatele se výrazněji projeví v rámci saské dotační oblasti, kdy byl jejich nárůst markantnější. Bavorská oblast zaznamenala pouze pozvolný průběh. Se stejným výsledkem pak skončila obě analyzovaná území i v části analýzy hustoty osídlení, kdy se v obou dotačních oblastech projevil mírný odliv obyvatelstva.

Indikátor vstupu – znázorňuje finanční prostředky, jež byly přiděny jednotlivým oblastem podpory

Tabulka 29 - Komparace OP v rámci tzv. Velkých projektů

	Počet schválených projektů	Alokovaná částka	Přidělené prostředky	%
OP Přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Sasko	238	207 400 000,00 EUR	185 613 877,84 EUR	89,5
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Bavorsko	282	115 510 000,00 EUR	117 178 984,88 EUR	101,44

Zdroj: *Vlastní zpracování*

V dotačním období 2007-2013, v rámci velkých projektů, byla úspěšnější Česko-Bavorská přeshraniční spolupráce, která se svými 282 projekty přesáhla i alokovanou částku výše dotace o 1.668.984,88EUR a splnila tak prvotní plán na 101%. Rozdíl mezi alokovanou částkou a schválenými prostředky byl dorovnán z úspor.

Tabulka 30 - Finanční prostředky dle jednotlivých prioritních os (VP-ČR-Sasko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR-Sasko			
Prioritní osa	Alokované prostředky	Výše schválené dotace	%
1. Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území vč. FMP	96630000	100619609,2	104,13
2. Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu	62210000	53712138,27	86,34
3. Zlepšení situace přírody a životního prostředí	36100000	31282130,36	86,65

Zdroj: vlastní zpracování.

Tabulka 31 - Finanční prostředky dle jednotlivých prioritních os (VP-ČR-Bavorsko)

OP Přeshraniční spolupráce ČR-Bavorsko			
Prioritní osa	Alokované prostředky	Výše schválené dotace	%
1. Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě	72 222 559,00 EUR	50 787 654,58 EUR	70,32
2. Rozvoj území a životního prostředí	43 287 890,00 EUR	34 812 607,22 EUR	80,421

Zdroj:vlastní zpracování

Alokované prostředky na konkrétní prioritní osy obou programů byly v rámci zkoumaného dotačního období v obou případech z nadpoloviční většiny vyčerpány. Více finančních prostředků bylo čerpáno OP Přeshraniční spolupráce ČR-Sasko, kdy na prioritní osu č. 2 a 3 bylo vyčerpáno 87% z celkové alokované částky fondu EU a výše dotace na prioritní osu č.1 dokonce přesáhla předem stanovenou částku o 3.989.609,20EUR a splnila tak úvodní očekávání na 104%. Ani Česko-Bavorská spolupráce však v této komparaci výrazně nezaostávala za Česko – Saskou spolupráci. V obou svých prioritách dokázala čerpat 70 – 80% z celkových alokovaných prostředků.

Specifickými cíli zaměření, které vykazovali nejvyšší četnost výskytu, byli v česko-saské spolupráci cíle: kooperativní opatření v oblasti lidských zdrojů, socio-kulturního rozvoje a partnerské spolupráce (četnost výskytu: 71), kooperace a rozvoj přeshraničních struktur v cestovním ruchu (četnost výskytu: 56) a ochrana klimatu, lesa a přírody, péče o krajinu a odpadové hospodářství (četnost výskytu: 39). V česko-bavorské spolupráci se těmito cíli stali: výchova a všeobecné vzdělávání, věda, výzkum, kultura, zdravotnictví a sociální péče, civilní obrana a ochrana před katastrofami (četnost výskytu:131) a cestovní ruch, volný čas a rekreace (četnost výskytu: 67).

Tabulka 32 - Finanční prostředky MP

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Sasko			
Euroregion	Výše přidělených prostředků	Skutečné čerpání	%
Nisa	3 429 696,84 EUR	2 388 742,54 EUR	69,65
Labe	3 191 166,31 EUR	2 146 365,86 EUR	67,26
Egrensis	2 832 940,27 EUR	2 520 428,05 EUR	88,97
Krušnohoří	3 168 666,28	3 014 027,00	95,12

	EUR	EUR	
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Bavorsko			
Egrensis		4 210 268,94 EUR	100
Šumava		5 721 344,13 EUR	100

Zdroj: vlastní zpracování.

Pokud se zaměříme na tzv. malé projekty, zde byla úspěšnější Česko – Bavorská spolupráce, která dle informací z výročních zpráv Dispoziční fond obou regionů zcela vyčerpala a v případě Euroregionu Šumava alokovanou částku přečerpala a rozdíl musel být hrazen z úspor. V rámci česko-saské spolupráce byl neúspěšnějším euroregionem Euroregion Krušnohoří, který vyčerpал přidělenou částku na Fond malých projektů z 95%.

Tabulka 33 - Malé projekty

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Sasko						
Euroregion	Počet projektů	Schválená výše dotace	Nejčtenější oblast podpory	Počet projektů konkrétní oblasti	Prioritní osa	Specifický cíl
Nisa	272	2 388 742,54 EUR	Kultura	88	1	1.2.
Labe	200	2 146 365,86 EUR	Kultura	63	1	1.2.
Egrensis	247	2 520 428,05 EUR	Kultura	85	1	1.2.
Krušnohoří	232	3 014 027,00 EUR	Kultura	108	1	1.2.
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Svobodný stát Bavorsko						
Egrensis	512	4 210 268,94 EUR	Kultura	206	1	1.4.
Šumava	971	5 721 344,13 EUR	Kultura	256 (CZ)	1	1.4.

Zdroj: vlastní zpracování.

Tzv. Malé projekty obou analyzovaných spoluprací byly nejčastěji zaměřeny na oblast kultury. V rámci této skutečnosti byly prostředky z FMP a DF investovány nejčastěji na různé slavnosti, festivaly, jarmarky, oslavy, výročí apod. Další nejčastější žádanou prioritní osou byl cestovní ruch a regionální rozvoj, který lze zařadit do prioritní osy zabývající se hospodářským rozvojem.

Nejčastějšími žadateli bez rozdílu umístění byly na české straně města a obce s nestátními neziskovými organizacemi tedy různé spolky, sdružení, obecně prospěšné společnosti, kluby, církevní instituce a nadace. Nejčastěji vyskytovanou právní formou v rámci nestátních nezis-

kových organizací byly bezpochyby občanská sdružení. V Německu byly nejčastějšími žadatelí registrovaná sdružení, která jsou obdobou českých nestátních neziskových organizací.

13. Dotazníkové šetření

Pro objektivnější pohled na problematiku přeshraniční spolupráce analyzovaných dvou OP byl v rámci této diplomové práce sestaven dotazník, jehož hlavním cílem bylo zjišťování reakcí na zkoumané programové období a součinnost s euroregiony.

V návaznosti na analýzu jednotlivých euroregionů bylo vytipováno 20 respondentů z řad samotných euroregionů, samosprávných celků, měst a obcí, jejichž instituce byly aktivními žadateli v rámci zkoumaných OP.

Dotazník byl rozeslán elektronickou formou na veřejně dostupné e-mailové adresy pracovníků, jež se zabývají přeshraniční spoluprací.

Dotazník byl sestaven ze 17 uzavřených otázek a dvou otázek otevřených. Otázky s tematikou euroregionů byly nepovinné a to z toho důvodu, že oslovenými subjekty bylo i všech 6 zkoumaných euroregionů, jejichž odpovědi na tyto otázky by se jevily nesmyslné.

13.1 Výsledky dotazníkové šetření

Z rozeslaného počtu 20 dotazníků jich bylo zodpovězeno 14. Jedná se tedy o 70% úspěšnost. Odpovědi z dotazníkového šetření tak mají vypovídací hodnotu. Odpovědi na dotazníkové šetření byly vyhodnoceny následovně.

V dotazníkovém šetření byly testovány následující otázky:

- Jak dlouho jste členem euroregionu?

Nejvíce respondentů je členem euroregionu 10 a více let. 4 oslovené subjekty uvedli, že nejsou členem euroregionu, 2 jsou členy 5-10 let a po jedné odpovědi pak získalo členství v euroregionu v časovém rozmezí méně než 1 rok a 1-5 let.

- Je pro Vás členství v euroregionu přínosem?

Bylo zjištěno, že pro více než polovinu respondentů je členství v euroregionu spíše přínosem. 4 respondenti shledali členství v euroregionu jako přínosné a zbylým dvěma subjektům se členství v euroregionu nejeví jako příliš přínosné či v členství neshledávají žádnou přínosnost.

- Jak často spolupracujete s Vámi příslušným euroregionem?

S příslušným euroregionem méně často spolupracuje 5 z oslovených subjektů. 4 uvedli, že s příslušným euroregionem spolupracují často a 3 jsou s euroregionem v úzké intenzivní spolupráci.

- Využíváte poradenských služeb příslušného euroregionu?/Pokud ano jakých?

Více než polovina respondentů uvedla, že využívají poradenských služeb euroregionu. Nejvíce využívanou poradenskou službou se stalo poradenství při zpracování žádosti a poradenství při zpracování projektu.

- Byly pro Vás prioritní osy předchozího dotačního programu 2007-2013 uspokojivé?

Zde byla odpověď jednoznačná. Zkoumaný vzorek byl s prioritními osami dotačního období 2007-2013 spokojen.

- Jakou oblast jste v dotačním období 2007-2013 postrádali?

Zde se jednalo o otevřenou podobu otázky, kdy se respondenti měli možnost k této otázce vyjádřit. Zde se odpovědi částečně rozcházejí. Nejvíce odpovědi značilo skutečnost, že v tomto dotačním období nebyla žádná konkrétní oblast, kterou by respondenti příliš postrádali. Pokud se však zaměříme na odpovědi s konkrétními požadovanými oblastmi pak žadatelům chyběla oblast zabývající se sportem obecně a investicemi do sportovních zařízení a hřišť. Dalšími postrádanými oblastmi pak byla sociální oblast, oblast zaměřená na zefektivňování práce ve veřejné správě, infrastruktura a výhradní zvyšování česko-německých jazykových dovedností.

- Jaké hlavní přínosy spatřujete v dosavadní přeshraniční spolupráci?

V této otázce měli respondenti možnost výběru z více možných odpovědí.

Hlavním přínosem přeshraniční spolupráce bylo pro většinu respondentů rozšíření mezinárodní spolupráce, nové přínosy a možnost čerpání finančních prostředků. 5 respondentů nejvíce ocenilo získávání informací. Menší četnost výskytu odpovědí pak získalo zkvalitnění životní úrovně, dopravní infrastruktury a životního prostředí. Přeshraniční spolupráce nevedla ke zvýšení bezpečnosti.

- Jaké faktory podle Vás nejvíce ovlivňují přeshraniční spolupráci?

I zde bylo možné vybírat z více možných odpovědí.

Přeshraniční spolupráci dle většiny respondentů ovlivňují především jazyková bariéra, rozdílná legislativa jednotlivých zemí společně s rozdílností národních mentalit. Podstatně menší četnost pak vykazala vzájemná výměna informací, rozdílné financování a sociální rozdílnost. Na přeshraniční spolupráci dle odpovědí dotazovaných nemá žádný vliv dopravní infrastruktura ani rozdílná měna.

- Jak dlouho jste v kontaktu s partnery před samotnou realizací projektu?

V kontaktu s partnery jsou jednotliví účastníci OP 1-5 let před samotnou realizací projektu. Po jedné odpovědi pak získaly délky kontaktů méně než jeden rok a 10 a více let.

- Jak hodnotíte dosavadní spolupráci se zahraničními partnery?

Polovina z oslovených subjektů uvedla, že dosavadní spolupráce se zahraničními partnery je na dobré úrovni. 4 respondenti tuto spolupráci zhodnotili jako velmi dobrou. Pro dva oslovené subjekty byla dosavadní spolupráce uspokojivá a jeden zhodnotil, že dosavadní spolupráce je na výborné úrovni.

- V čem spatřujete největší nedostatky v rámci spolupráce s partnery?

V této otázce byl opět možný výběr z více možných odpovědí.

Největšími nedostatky v rámci spolupráce se zahraničními partnery byla jazyková bariéra a rozdílnost priorit obou zemí. Dalším znatelným nedostatkem byla slabá komunikace ze strany zahraničního partnera. 3 odpovědi za největší nedostatek označily rozdílnost po legislativní stránce.

- Jak vysoká je dle Vašich zkušeností administrativní náročnost při podání a následné realizaci projektu?

Polovině respondentů se administrativní náročnost jevila jako vysoká. Pro čtyři oslovené subjekty byla administrativní náročnost přijatelná a pro zbylé 3 byla administrativní náročnost velmi vysoká.

- Co je dle Vašeho názoru největší bariérou v rámci účasti v OP?

V této otázce byl možný výběr z více odpovědí.

Prokazatelně největší bariérou v rámci účasti v OP byla administrativní náročnost programu. 5 odpovědí za největší bariéru označilo získávání partnera. Dalšími odpověďmi sestupně byla

jazyková bariéra, získávání finančních prostředků, podmínky udržitelnosti, komplikované podmínky programu a legislativa.

- V čem spatřujete hlavní nedostatky účasti v OP?

V tomto případě se jednalo o otevřenou otázku, kde měli respondenti možnost vyjádřit svůj subjektivní názor.

Jako hlavní nedostatek většina oslovených subjektů označila oblast problematiky financování, ať už se jednalo o obtížné získávání finančních prostředků, finanční spoluúčast, zpětné financování či časovou prodlevu mezi předfinancováním a následným zpětným vyplácením prostředků. Za další důležitý nedostatek respondenti označili vysokou administrativní část, spojenou s časovou náročností při zpracování projektu. Nedostatkem byla také uvedena složitost dotačních pravidel, která mnohdy zainteresovaným osobám způsobuje problém. Pro mě zajímavým nedostatkem se pak stala odpověď, jež za nedostatek označila rozdílné podmínky při dokladování na německé straně.

- Zvažujete opětovnou účast v novém programovacím období 2014-2020?

Všichni oslovení respondenti zvažují opětovnou účast v novém programovém období 2014-2020.

- Jaká prioritní oblast podpory v novém dotačním období 2014-2020 je pro Vás nejatraktivnější?

Zde byl možný výběr z více oblastí.

Pro OP ČR-Sasko je nejatraktivnější oblastí Zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů. V těsném závěsu pak oblast Investic do vzdělávání odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení. Méně atraktivní se pak stala oblast Posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy.

Pro OP ČR-Bavorsko se stejně tak jako u předchozího dotačního území jevila nejatraktivnější oblastí Zachování a ochrana životního prostředí. Dalšími oblastmi pak byly Investice do dovedností a vzdělávání a Posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů. Naopak nejméně atraktivní se jeví oblast zabývající se výzkumem, technologickým rozvojem a inovacemi.

- V jaké roli byste se programu rádi zúčastnili?

Role v programu byly téměř vyrovnané, 9 respondentů na tuto otázku odpověděli tak, že by se chtěli stát vedoucím partnerem projektu, 8 by se programu rádo zúčastnilo pouze v roli partnera.

Hlavním cílem provedeného dotazníkového šetření bylo analýza spokojenosti oslovených subjektů s přeshraniční spoluprací v rámci zkoumaného dotačního období 2007-2013.

Po shrnutí výsledků jsem dospěla k následujícímu závěru. Oslovené subjekty v rámci přeshraniční spolupráce jsou 10 a více let součástí jednotlivých euroregionů působících ve zkoumaném území. Toto členství hodnotí jako spíše prospěšné avšak intenzita spolupráce s příslušným euroregionem je méně častá. Pokud oslovené subjekty s euroregionem spolupracují, jejich poradenských služeb využívají zejména při zpracování projektové žádosti. Respondenti byli jednoznačně spokojeni s prioritními osami zkoumaného dotačního období 2007 – 2013 a v rámci tohoto období nepostrádali žádnou konkrétní oblast. Dosavadní přeshraniční spolupráci hodnotí kladně. Hlavním přínosem přeshraniční spolupráce pro ně je rozšíření mezinárodní spolupráce a styků. Při rozhodování o realizaci přeshraniční spolupráce s partnerem ze sousední země, je toto rozhodování ovlivňováno schopností vzájemného porozumění v cizím jazyce. Obě partnerské země jsou v kontaktu 1-5 let před samotnou realizací projektu. Dosavadní spolupráce je na dobré úrovni navzdory tomu, že je ztrpčována jazykovou bariérou a ne vždy se obě země shodnou na společných prioritách projektu. Pro oslovené subjekty je největší možnou překážkou v zapojení se do OP vysoká administrativní náročnost OP. Nedostatkem v rámci OP je i oblast financování OP, zejména pak povinnost předfinancování projektu a následné pozdní vyplacení finančních prostředků z fondu EU. Všichni respondenti by se rádi zapojili i do nového dotačního období 2014-2020 a svůj projekt by většina z nich zaměřila na oblast zachování a ochrany životního prostředí. V nových projektech by rádi působili jako Leadpartneři.

14. Programové období 2014 – 2020

Program spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014-2020

V rámci tohoto operačního programu došlo k následujícím změnám:

- Prioritní oblasti

Počet prioritních os se v novém dotačním období změnil z původních 3 + Technická pomoc na 4+Technická pomoc. Z původních prioritních os zůstala zachována pouze osa zabývající se problematikou životního prostředí. Nové prioritní osy jsou následující:

- Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik na níž bylo alokováno 15.796.707 EUR.
- Zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů s alokací 68.715.674 EUR.
- Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností do celoživotního učení s alokací 27.644.237 EUR.
- Posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy, do níž bylo alokováno 36.332.425 EUR.
- Technická pomoc s alokací 9.478.024 EUR.

OP program disponuje celkovou částkou 186.000.000 EUR, přičemž 157.900.000 EUR je financováno z ERDF. Oproti minulému období se tak celková disponibilní částka na OP snížila o 54.895.572 EUR.

- Fond malých projektů

Ke změně vůči minulému dotačnímu období došlo i v rámci Fondu malých projektů, kdy v novém dotačním období může maximální výše podpory z ERDF dosáhnout 15.000 EUR. I zde tedy došlo ke snížení hranice výše podpory o 7.500 EUR.

- Zpřísnění pravidel u naplňování indikátorů projektu

Pro každou investiční prioritu byly nastaveny hodnotící indikátory, které musí být každým projektem naplňovány.

První žádosti do tohoto programu bylo možné podávat od 31. 7. 2015 a ke dni 1. 9. 2016 již bylo v rámci velkých projektů schváleno 41 projektů. Největší podíl těchto projektů byl zaměřen na prioritní oblast č. 3.

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020

V novém programovém období tohoto Programu došlo k následujícím hlavním změnám:

- Prioritní osy

Oproti předešlému období se počet prioritních os zvýšil z původních 2+Technická pomoc na 4+Technická pomoc. Stejně jako u předchozího programu zůstala zachována pouze osa zabývající se problematikou životního prostředí. Jednotlivé prioritní osy jsou v tomto období, kromě prioritní osy č.1, jsou téměř totožné s Programem spolupráce Česká republika – Saska. Nové prioritní osy jsou následující:

- Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací, do níž bylo alokováno 17.900.000 EUR.
- Ochrana životního prostředí a účinné využívání zdrojů s alokací 39.700.000 EUR.
- Investice do dovedností a vzdělávání s alokací 11.800.000 EUR.
- Posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy s alokací ve výši 27.800.000 EUR.
- Technická pomoc s alokací 6.200.000 EUR.

Na tento program bylo z fondu EU poskytnuto 103.400.000 EUR. I v tomto programu tedy došlo ke snížení finančních prostředků o 12.110.000 EUR.

- Zpřísnění pravidel u naplňování indikátorů projektu

Pro každou investiční prioritu byly nastaveny hodnotící indikátory, které musí být každým projektem naplňovány.

- Vhodní žadatelé

Ve specifických investičních prioritách mohou nově do programu podat žádost i malé a střední podniky.

První žádosti o dotaci byly možné podávat na přelomu roku 2015/2016.

U obou výše uvedených programů musí být nově splněna alespoň 3 kritéria spolupráce, oproti předchozímu období, kdy stačilo naplnění pouze dvou kritérií spolupráce. V rámci obou programů musí být vždy splněna dvě kritéria – společná příprava a realizace.

Pokud bychom se pokusili provázat projekty z minulého dotačního období 2007 – 2013 s novým dotačním obdobím pak bychom zjistili, že v obou případech, lze do nového dotačního období zařadit projekty s oblastí zaměření na cestovní ruch, životní prostředí a oblast vzdělávání. Příklady možných projektů uvádí následující tabulka.

Tabulka 34 - Příklady projektů - propojení obou období

Prioritní osa 2007 - 2013	OP ČR-Sasko	Prioritní osa 2014-2020	Prioritní osa 2007-2013	OP ČR - Bavorsko	Prioritní osa 2014-2020
2.2.	Zařízení a infrastruktura cestovního ruchu v oblasti Centrálního Krušnohoří	2.1.	1.2.	Cyklostezka Gerlova Huť - Nová Hůrka - Prášíly - Srní; úsek IV. Velký Bor - Srní	2.1.
3.1.	Zelená síť Krušné hory: Vytvoření přeshraničních synergických efektů mezi oblastmi Natura 2000 a rozvojem venkova v Krušných horách	2.3.	2.1.	Problematika živin a sinic v nádrži Skalka	2.1.
1.2.	Tvorba společných učebních a studijních materiálů pomocí elektronických médií	3.1.	1.3.	Česko - Bavorský dějepis	3.1.
1.3.	Portál pro informační podporu rozhodování za 2009 krizových situací (Optimalizace přeshraniční koordinace a krizového managementu k zajištění odvrácení nebezpečí)	1.1.	—	—	—
1.2.	CLARA II - Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-saském regionu	4.1.	2.2.	Plzeňský kraj a Horní Falc - evropští sousedé	4.

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

15. Shrnutí – návrhy a opatření

Z provedené analýzy přeshraniční spolupráce obou zkoumaných dotačních území je zřejmé, že dotační období 2007 – 2013 bylo pro rozvoj vzájemné spolupráce přínosné. Tuto skutečnost potvrzují zjištěné údaje, které byly vyhodnoceny na základě stanovených indikátorů. V celé oblasti došlo k mírnému zvýšení makroekonomického ukazatele HDP, ale jak již bylo uvedeno, dle mého názoru toto mírné tempo nárůstu HDP výrazně ovlivnila hospodářská krize, která ve sledovaném období zasáhla celosvětovou ekonomiku a troufám si tvrdit, že kdyby tato krize nenastala, růst HDP by byl výraznější. Pozitivním aspektem je i snižování míry nezaměstnanosti ve zkoumané oblasti. Oba tyto indikátory potvrdily skutečnost, že v rámci těchto dotačních území dochází k hospodářskému růstu. Třetím hodnotícím kritériem byla hustota osídlení ve zkoumaném území, která ukázala, že navzdory zlepšující se ekonomické situaci příhraniční oblasti dochází k odlivu obyvatelstva z těchto oblastí.

Provedená analýza byla zaměřena především na aktivitu v oblasti čerpání dotací z fondů EU. Porovnáním výsledků analýzy bylo zjištěno, že obě zkoumané oblasti dokáží tyto dotace efektivně čerpat. Česko-Saská spolupráce prokázala 86% úspěšnost v celkovém zhodnocení čerpání dotací, Česko – Bavorská spolupráce pak úspěšnost 90% v celkovém zhodnocení čerpání dotací. V rámci úspěšně schválených tzv. velkých projektů za sebou dotační území výrazně nezaostávala. Analýza prokázala, že česko-bavorská spolupráce byla o pouhých 44 žádostí úspěšnější než česko-saská spolupráce. Toto číslo je však v rámci podaných téměř 300 projektových žádostí z každé dotační oblasti zanedbatelné. Co se týče tzv. malých projektů, zde se jako adiktivnější žadatel prokázala česko – bavorská spolupráce, které s počtem 1.483 schválených projektů vyčerpala veškeré přidělené prostředky, které jí byly v rámci dispozičního fondu přiděleny a prokázala tak 100% úspěšnost. Česko – saská spolupráce vykázala se svými 951 schválenými projekty 80% úspěšnost.

Pro větší objektivitu provedené analýzy bylo provedeno dotazníkové šetření, které prokázalo, že oslovené subjekty, zabývající se přeshraniční spoluprací v rámci zkoumaného území aktivně, jsou s uplynulým dotačním obdobím i přes některé bariéry spokojeni a rádi by se účastnili i nového programového období.

Pro tuto práci byly stanoveny 3 hypotézy, které je nyní, díky provedené analýze možné potvrdit či vyvrátit.

Česká republika v rámci přeshraniční spolupráce s Německem plní cíle obou operačních programů, tak zní hypotéza č.1. Tato hypotéza byla provedenou analýzou potvrzena. V obou operačních programech přeshraniční spolupráce jsou stanoveny podobné hlavní cíle programu, a to podpora aktivit v oblasti hospodářství, kultury, sociálních věcí, vzdělávání, životního prostředí a dopravní infrastruktury a pro trvale udržitelný rozvoj oblasti. Česká republika uspěla s celkovým počtem 1.628 projektů, zaměřených právě na tyto oblasti. Z analýzy vyčnívali zejména projekty zaměřené na kulturu a cestovní ruch a právě v těchto oblastech bylo prokázat udržitelnost. V oblastech cestovního ruchu bylo podporováno zejména zkvalitňování turistické infrastruktury jako např. značení turistických tras, informační tabule či budování cyklostezek dále v rámci této oblasti byla podporována také propagace oblastí. Všechny tyto aktivity vedou k udržitelnému rozvoji. V rámci oblasti kultury byly podporovány zejména kulturní a sportovní akce. Tyto akce byly zaměřeny na sociální interakci mezi obyvateli České republiky a Německa. Mnoho z podpořených akcí se pak následně opakovala každoročně, což svědčí o skutečnosti, že tyto akce byly úspěšné a došlo tak k rozvoji na sociální úrovni.

Hypotéza č. 2 spekulovala o možnosti, že jeden euroregion ve své činnosti výrazně zaostává za ostatními euroregiony zkoumané oblasti. Tuto hypotézu lze nyní vyvrátit. Dle provedené analýzy, žádný ze zkoumaných euroregionů za ostatními nezaostával. Aktivita jednotlivých euroregionů byla srovnatelná.

Vyvrácena byla i hypotéza č. 3, ve které bylo hovořeno o tom, že ČR je ve srovnání s Německem méně aktivním žadatelem. Provedená analýza dokázala, že naopak Česká republika je v rámci podání 1.628 úspěšných projektových žádostí aktivnější než Německo, které v těchto žádostí podalo celkem 1.274. (Celkové počty jsou zde uváděny vč. malých projektů).

Mou pozornost v provedené analýze upoutala vysoká četnost výskytu projektů zaměřených na oblast kultury, která celkově nad ostatními převyšovala. Dle mého názoru je kultura nedílnou součástí regionálního rozvoje, avšak pokud se na tuto skutečnost zaměřím blíže tak podpora kultury v rámci přeshraniční spolupráce nevede přímo k rozvoji příhraničních oblastí. Jedná se o rozvoj pouze společenský, který zvyšuje atraktivitu prostředí, ve kterém stálí obyvatelé žijí, ale již tak výrazně nepřiláká do oblasti obyvatele nové. Proto bych se v rámci nových dotačních období doporučovala zaměřit se spíše na podporu podniků a firem v příhraničních oblastech, které díky finanční podpoře mohou rozšiřovat své firmy, tím tak vytvářet nové pracovní příležitosti v příhraničních oblastech. Pokud by firmy měly více prostředků na své fungování, mohlo by dojít i ke zvyšování mezd v těchto oblastech a tím i následné zvyšování

životní úrovně a to by mohlo přilákat nové obyvatele a zamezit odchodu pracovních sil za vyšším výdělkem do sousední země.

Z provedeného dotazníkového šetření i mnohých diskuzí na internetových portálech je zřejmé, že administrace projektových žádostí je pro mnohé subjekty příliš náročná, v některých případech až nepochopitelná. Z tohoto důvodu bych navrhovala zaměřit se více na různé vzdělávací akce a školení týkající se problematiky administrace projektových žádostí. Další bariérou, kterou je nutno odstranit je jazyková bariéra, díky níž možná některé zajímavé projekty nemohly být realizovány. Proto bych vzdělávací akce také více zacílila na rozšiřování česko-německých jazykových dovedností.

V novém programovacím období pak postrádám oblast sociálních věcí a zdravotnictví, která je myslím v současné době velice aktuální a to zejména díky trendu stárnoucí populace. V příhraničních oblastech většinou žijí lidé celý svůj život a ne vždy jsou tyto oblasti plně vybaveny např. zdravotními zařízeními, zařízeními pro seniory a ti, kteří mohou, pak musí za těmito službami cestovat i desítky kilometrů. Proto bych některou prioritní osu nových dotačních období věnovala samostatně této oblasti.

16. Závěr

Při formování hranic mezi jednotlivými státy docházelo k vytváření odloučených oblastí, což mělo fatální důsledky na místní obyvatele. V reakci na to se po skončení druhé světové války začaly vytvářet první formy přeshraniční spolupráce v podobě různých sdružení, jejichž cílem byla snaha tyto odloučené oblasti přetvořit v oblasti plnohodnotné a konkurenceschopné vůči zbylým částem území. Ke zvyšování konkurenceschopnosti však bylo zapotřebí vyšších finančních prostředků, než které mohla vzniklá sdružení oblastem poskytnout, a tak se v 90. letech do rozvoje příhraničních oblastí zapojila i EU se svými dotačními tituly.

Na podporu přeshraniční spolupráce byl v rámci EU vytvořen speciální program INTERREG, díky němuž se od roku 1990 až do současnosti podařilo zajistit stovky milionů EUR na podporu přeshraniční spolupráce.

Cílem diplomové práce byla analýza přeshraniční spolupráce České Republiky a Německa v rámci programu INTERREG IVA dotačního období 2007 – 2013. Provedenou analýzou bylo zjištěno, že i přes všechny možné bariéry spolupráce, jakými byly např. vzájemné porozumění na úrovni jazykových dovedností, přes obtížné získávání partnerů a finančních prostředků na zajištění předfinancování projektů, až po složitou administraci projektů si čeští i němečtí ža-

datele dokážou poradit a své projekty dovést k úspěšné realizaci. Obě zúčastněné strany byly v tomto dotačním období velmi aktivními žadateli a přidělené dotační prostředky z fondu EU dokázaly téměř 100% vyčerpat a tím tak přispět k rozvoji Evropské územní spolupráce.

Přeshraniční spolupráce v průběhu svého vývoje prošla celou řadou změn a pokusů, díky nimž mělo dojít k zatraktivnění příhraničních oblastí jako oblastí, vhodných pro život. Některé z těchto změn byly pozitivní, některé naopak negativní. Avšak pokud na rozvoj přeshraniční spolupráce pohlédneme jako na celek, zjistíme, že byly především pozitivní. Přes všechny snahy však do dnešního dne lidé o těchto oblastech smýšlí jako o oblastech odloučených, periferních, s nedostatečnou infrastrukturní vybaveností a nepříliš příznivými podmínkami pro život. V rámci dalšího rozvoje je nutné tyto pocity a předsudky v lidech odstraňovat.

K odstranění těchto předsudků příliš nepřispívá ani fakt, že se příhraniční oblasti stále vyznačují vyšší mírou nezaměstnanosti, nižší úrovní vzdělanosti obyvatelstva či nízkou hustotou osídlení naproti ostatním částem země. Avšak pevně věřím, že díky ochotě sousedících zemí vzájemně spolupracovat a společné snaze o snižování těchto demografických rozdílů se příhraniční oblasti budou stále přibližovat k vysněnému cíli a budou moci plnohodnotně konkurovat ostatním regionům bez rozdílu geografické polohy.

Summary

The theme of my thesis is The Cross – border co-operation Czech Republic and Germany in the framework of programme INTERREG IVA in period 2007-2013. The thesis is focused on the comparison of two grant territory, which forms the border between the two countries. Based on the results obtained, it will be possible to evaluate whether, if such cooperation is beneficial for the area being examined or not. Another objective was to compare the activity of individual countries in relation to the possibility of drawing funds from the EU.

The thesis is divided into three main parts. The first part is devoted to the European Union, regional policy in the European Union, cross-border cooperation in general and the history of the European territorial cooperation. In the second part of the thesis is an analysis of cross-border cooperation within the Programme Cross-border Cooperation of Czech Republic and Saxony and analysis of cross-border co-operation within the Programme Cross-border Cooperation of Czech Republic and Bavaria. In the last part of this thesis is the comparison of both operational programs and Euroregions, which are part of a subsequent evaluation of the results and their possible contribution to removing regional disparities.

Keywords: Bavaria, cross-border cooperation, Czech Republic, euroregion, period 2007-2013 project, regional, policy, regional development, Saxony.

Seznam použité literatury a elektronických zdrojů

Cabada, L. & kolektiv. (2010). Aktuální výzvy evropského integračního procesu. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Jeřábek, M., Dokoupil J., Havlíček, T. (2004). České pohraničí - bariéra nebo prostor zprostředkování?. Praha: Academia

Kunešová, H., Mrkvan, R. & kolektiv. (2005). Evropská unie: vybrané kapitoly z pohledu ekonoma. Plzeň : Západočeská univerzita.

RÝZNAR, L. (2007). Evropská unie - historie, symboly, instituce, politiky, profily členských zemí Evropské unie. Kunovice: Evropský polytechnický institut.

Elektronické zdroje

AEBR. (2016). Practical Guide to Cross-border Cooperation. Dostupné z: http://www.aebr.eu/files/publications/lace_guide.en.pdf

Central Europe. (2016). Fact sheet. Dostupné z: http://www.central2013.eu/fileadmin/user_upload/Downloads/Document_Centre/publications/fact_sheet-Basic_Info_July2015.pdf

Community initiatives. (1991). Interreg. Dostupné z: http://admin.interact-eu.net/downloads/2463/Commission_Information_Technical_Fiche_on_INTERREG_Community_initiatives_.pdf

Český statistický úřad. (2016). Euroregiony na česko-německé hranici. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/euroregiony-na-cesko-nemecke-hranici-2004-ycy333hv01>

Český statistický úřad. (2016). *EUROREGION ŠUMAVA – BAYERISCHER WALD – MÜHLVIERTEL*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/12433455+07sumac.pdf/a6ea6378-3f83-4008-b712-f1cc1913c9e3?version=1.0>

European Commission. (2016). Interreg 3. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/interreg3/inte2/inte2.htm

European Commission. (2016). Interreg A – Cross border cooperation. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/

Euroskop. (2016). Správní členění (systém NUTS). Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8642/sekce/spravni-cleneni-system-nuts/>

Euroregion Egrensis. (2016). <https://www.euregio-egrensis.org/cz>

Euregio Egrensis. (2016). Mapa. Dostupné z: <http://www.euregio-egrensis.de/ueber-uns.htm>

Euregio Egrensis (2016). Historie. Dostupné z: <https://www.euregio-egrensis.org/cz/o-sdruzeni/historie/page/vyvoj/>

Euregio Egrensis (DE) (2016). <http://www.euregio-egrensis.de/home.htm>

Euregio Egrensis. (2016). <http://www.euregioegrensis.de/cz/?gapath=Tschechisch&CID=3>

Euregio Egrensis (2016). *Sválené projekty*. Dostupné z: https://www.euregio-egrensis.org/cz/podpora-eu-df/archiv-cil-3-cr-bavorsko-2007-2013/page/archiv-bavorsko-df_projekty/

Euregio Egrensis (2016). *Schválené projekty*. Dostupné z: https://www.euregio-egrensis.org/cz/podpora-eu-fmp/archiv-program-ziel3cil3-cr-2007-2013/page/archiv-sasko-fmp_projekty/

Euregio Egrensis. (2016). *Ziel 3 / INTERREG IV*. Dostupné z: <http://www.euregio-egrensis.de/ziel-3-interreg-IV.htm>

Euregio Egrensis.(2016). *Ziel 3 | Cil 3 Malé projekty*. Dostupné z: <http://www.euregioegrensis.de/cz/projektberichte/ziel-3/ee-kleinprojektefonds>

Euroregion Krušnohoří.(2016). <http://euroreg.cz/>

Euroregion Krušnohoří. (2016). *Mapa*. Dostupné z: http://euroreg.cz/?page_id=24

Euroregion Krušnohoří. (2016). *Stanovy*. Dostupné z: http://euroreg.cz/?page_id=14

Euroregion Krušnohoří.(2016). *ARCHIV: Cil 3 – Společný fond malých projektů*. Dostupné z : http://euroreg.cz/?page_id=28

Euroregion Erzgebirge.(2016). <http://www.euroregion-erzgebirge.de/>

Euroregion Erzgebirge.(2016). *Bestätigte Projekte Regionenarbeit im Förderzeitraum 2007*. Dostupné z: <http://www.euroregion-erzgebirge.de/projektfoerderung/projekte.html>

Euroregion Erzgebirge. (2016). Mediacyter. Dostupné z: http://www.euroregion-erzgebirge.de/elemente/mediacyter/IHIK47SULE1HB5AB6NIU5M7XK/gb_14_entw._jan_15_arial_druck.pdf

Euroregion Labe.(2016). <http://www.euroregion-elbe-labe.eu/cz/>

Euroregion Labe.(2016). *Seznam příjemců*. Dostupné z: <http://www.euroregion-elbe-labe.eu/cz/dotacni-programy/fond-malych-projektu/seznam-prijemcu/>

Euroregion Labe. (2016). Mapa euroregionu. Dostupný z: <http://www.euroregion-elbe-labe.eu/images/gallery/Karte-EEL-s.jpg>

Euroregion Labe. (2016). Cíle a úkoly. Dostupný z: <http://www.euroregion-elbe-labe.eu/cz/onas/cile-a-ukoly/>

Euroregion Labe. (2016). http://www.euroregion-elbe-labe.eu/files/Aktuality_materialy/Listeder-Begunstigten-Stand-2014-11-24-nach-Ausz-2-Q-2014-CZ.pdf

Euroregion Labe. (2016). *Dotační programy*. Dostupné z: <http://www.euroregion-elbe-labe.eu/cz/dotacni-programy/cil-3/>

Euroregion Nisa.(2016). <http://www.ern.cz/>

Euroregion Nisa. (2016). *Mapa*. Dostupný z: [http://csugeo.iserver.cz/xl/redakce.nsf/i/euroregion_nisa_mapa/\\$File/EuroregionNisa.jpg](http://csugeo.iserver.cz/xl/redakce.nsf/i/euroregion_nisa_mapa/$File/EuroregionNisa.jpg)

Euroregion Nisa.(2016). *Kompendium projektů 2007-2013*. Dostupné z: <http://www.ern.cz/index.php?D=291>

Euregio Nisse.(2016). *Projektergebnisse*. Dostupné z: <http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=742>

Euroregion Šumava. (2016). <http://www.euregio.cz/>

Euregio Bayerischer Wald – Böhmerwald-Unterer Inn. (2016). *Grenzübergreifende Zusammenarbeit (INTERREG A)*. Dostupné z: <http://www.euregio.bayern/foerderungen/interreg-a-bayern-tschechien/>

Eurostat.(2016). *Hustota osídlení*. Dostupné z: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

Eurostat.(2016). *GDP*. Dostupné z: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_10r_3gdp&lang=en

Eurostat.(2016). *Unemployment rates*. Dostupné z: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_r_d3dens&lang=en

Interact. (2016). Interreg II. Dostupné z: http://www.interact-eu.net/interreg_ii/interreg_ii/347/5752

Interreg IVC. (2016). *Programme funding*. Dostupné z: <http://www.interreg4c.eu/programme/funding/>

Interreg IVC. (2016). *Interregional Cooperation Projects*. Dostupné z: https://issuu.com/interreg_4c/docs/third_collection_final

Kurzycz. (2016). *Historie EUR*. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2013/>

Regionální rozvojová agentura Šumava. (2016). *Dispoziční fond Cil3 –Bavorsko*. Dostupné z: <http://www.rras.cz/index.php/i3a-dispozini-fond-topmenu-33>

Saské státní ministerstvo hospodářství a práce, MMR ČR. (2007). Programový dokument Programu na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Českou republikou a

Svobodným státem Sasko. Dostupný z:

http://admin3.crr.cz/Files/Docs/odkazy/Programovy_dokumentCR_Sasko.pdf

Saské státní ministerstvo hospodářství a práce, MMR ČR. (2012). Společný realizační dokument na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko. Dostupný z: http://www.ziel3-cil3.eu/media/cs/2012-10-29_Realizan_dokument_final.pdf

Statistik Austria. *Gliederung Österreich in NUTS-Einheiten*. Dostupné z:

http://www.statistik.at/web_de/static/gliederung_in_nuts-einheiten_023722.pdf

Strukturální fondy. (2016). *Programové období 2007 – 2013*. Dostupné z:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

Strukturální fondy. (2016). *Iniciativy Společenství*. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi>

Strukturální fondy. (2016). *Schválené projekty*. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/CR-Bavorsko/Cil-3-Ceska-republika-Svobodny-stat-Bavorsko-200/Projekty>

Strukturální fondy. (2016). Programový dokument ČR- Bavorsko. Dostupné z:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/0470b357-5560-4fc4-8312-b300b27a88dd/Programovy-dokument.pdf?ext=.pdf>

Wikipedie. (2016). *Státní hranice*. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/St%C3%A1tn%C3%AD_hranice

Západočeská univerzita v Plzni. (2016). *INTERREG – Evropská územní spolupráce*.

Dostupné z: <https://www.zcu.cz/pracoviste/pc/Programy-informace/Interreg/>

Ziel3/Cíl3. (2016). *Seznam příjemců*. Dostupné z: http://www.ziel3-cil3.eu/media/de_cs/15-08-04Liste_der_Beguenstigten1.pdf

Ostatní zdroje:

<http://www.euregio.bayern/wir-ueber-uns/info-cesky/>

https://www.vse.cz/vskp/7423_euroregion_sumava

<http://www.euregio.cz/>

<http://www.euregio.cz/euregio/index.php?page=31&idp=194&lang=cz&sm=1&task=on>

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Mapa Euroregionu Labe	48
Obrázek 2 - Mapa Euroregionu Nisa	55
Obrázek 3 – Mapa Euroregionu Krušnohoří.....	62

Seznam grafů

Graf 1 - Podpořené projekty dle role (INTERREG IVC).....	35
Graf 2 - Investice - INTERREG IVC	36
Graf 3 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Labe).....	52
Graf 4 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euroregion Labe)	53
Graf 5 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská strana (Euroregion Labe).....	53
Graf 6 - Projekty dle oblastí zaměření - česká strana (Euroregion Labe)	53
Graf 7 - Projekty dle oblastí zaměření - saská strana (Euroregion Labe).....	54
Graf 8 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Nisa).....	59
Graf 9 – Žadatelé dle právní subjektivity – česká strana (Euroregion Nisa).....	59
Graf 10 – Žadatelé dle právní subjektivity – saská strana (Euroregion Nisa)	60
Graf 11 - Projekty dle oblastí zaměření - česká část (Euroregion Nisa)	60
Graf 12 - Projekty dle oblastí zaměření - saská část.....	61
Graf 13 - Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Krušnohoří).....	66
Graf 14 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euroregion Krušnohoří)	66
Graf 15 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská strana (Euroregion Krušnohoří)	67
Graf 16 - Projekty dle oblastí zaměření - česká část (Euroregion Krušnohoří).....	67
Graf 17 - Projekty dle oblastí zaměření - saská strana (Euroregion Krušnohoří)	68
Graf 18 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Egerensis – ČR-Sasko).....	73
Graf 19 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euroregion Egerensis ČR-Sasko).....	73
Graf 20 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská část (Euroregion Egerensis - ČR-Sasko).....	74
Graf 21 - Projekty dle oblastí zaměření - česká část (Euroregion Egerensis - ČR-Sasko).....	74

Graf 22- Projekty dle oblasti zaměření - saská část (Euregio Egrensis - ČR - Sasko).....	75
Graf 23 - Podpořené projekty dle specifických cílů - Velké projekty.....	77
Graf 24 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana - Velké projekty.....	78
Graf 25 - Žadatelé dle právní subjektivity - saská strana - Velké projekty.....	78
Graf 26 - Vývoj počtu projektů v dotačním období - Velké projekty (ČR-Sasko).....	79
Graf 27 - Projekty dle spádové oblasti euroregionu (VP - ČR - Sasko).....	79
Graf 28 – Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euregio Egrensis ČR-Bavorsko).....	92
Graf 29 - Žadatelé dle právní subjektivity - česká strana (Euregio Egrensis - ČR- Bavorsko).....	92
Graf 30 - Žadatelé dle právní subjektivity - bavorská strana (Euregio Egrensis - ČR - Bavorsko).....	93
Graf 31 - Projekty dle oblasti zaměření - česká strana (Euregio Egrensis - ČR-Bavorsko).....	93
Graf 32 - Projekty dle oblasti zaměření - bavorská část (Euregio Egrensis - ČR-Bavorsko).....	94
Graf 33 – Žadatelé dle právní subjektivity (Euroregion Šumava).....	97
Graf 34 – Projekty dle oblasti zaměření (Euroregion Šumava).....	98
Graf 35 - Vývoj počtu projektů v dotačním období (Euroregion Šumava).....	98
Graf 36 – Počet projektů dle oblasti podpory (VP – ČR- Bavorsko).....	100
Graf 37 – Žadatelé dle právní subjektivity – česká strana (VP-ČR-Bavorsko).....	101
Graf 38 Žadatelé dle právní subjektivity - bavroská strana (VP-ČR-Bavorsko).....	102
Graf 39 - Vývoj počtu projektů v dotačním období (VP-ČR-Bavorsko).....	102
Graf 40 - Projekty dle spádové oblasti euroregionu (VP-ČR-Sasko).....	103

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Rozdělení NUTS dle počtu obyvatel	11
Tabulka 2 - Finanční prostředky dle cílů RP.....	13
Tabulka 3 - Fáze evropské integrace se zaměřením na hraniční problematiku.....	20
Tabulka 4 - Výše spolufinancování (INTERREG IVC).....	34
Tabulka 5 - Členové OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika.....	38
Tabulka 6 - Počty podaných žádostí dle právní subjektivity.....	51
Tabulka 7 - Počty projektů dle oblasti zaměření	51

Tabulka 8 – Počet projektů dle právní subjektivity (Euroregion Nisa).....	58
Tabulka 9 - Počet projektů dle oblasti zaměření (Euroregion Nisa)	58
Tabulka 10 – Žadatelé dle právní subjektivity (Euroregion Krušnohoří)	64
Tabulka 11 - Počet projektů dle oblasti zaměření (Euroregion Krušnohoří).....	65
Tabulka 12 - Počet podaných žádostí dle právní subjektivity (Euroregion Egrensis).....	71
Tabulka 13 - Počty projektů dle oblasti zaměření (Euroregion Egrensis).....	72
Tabulka 14 – Počty projektů dle specifických cílů – Velké projekty.....	76
Tabulka 15 - Počty žadatelů dle právní subjektivity - Velké projekty	77
Tabulka 16 - Členové OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	81
Tabulka 17 - Počty projektů dle právní subjektivity žadatele - Euroregion Egrensis (ČR-Bavorsko)	90
Tabulka 18 - Počet projektů dle oblasti zaměření (Euroregion Egrensis - ČR-Bavorsko)	91
Tabulka 19 – Počet žadatelů dle právní subjektivity (Euroregion Šumava)	96
Tabulka 20 - Počet projektů dle oblasti zaměření (Euroregion Šumava).....	97
Tabulka 21 - Počet projektů dle oblasti podpory (VP-ČR-Bavorsko).....	100
Tabulka 22 Počet projektů dle právní subjektivity žadatele (VP-ČR-Bavorsko).....	100
Tabulka 23 - Vývoj hustoty osídlení v jednotlivých oblastech dotačního území (ČR-Sasko).....	104
Tabulka 24 - Vývoj HDP v současných tržních cenách (ČR-Sasko)	105
Tabulka 25 - Vývoj míry nezaměstnanosti (ČR-Sasko).....	106
Tabulka 26 - Vývoj hustoty osídlení (ČR-Bavorsko).....	107
Tabulka 27 - Vývoj HDP v současných tržních cenách (ČR-Bavorsko).....	108
Tabulka 28 - Vývoj míry nezaměstnanosti (ČR-Bavorsko)	108
Tabulka 29 - Komparace OP v rámci tzv. Velkých projektů	109
Tabulka 30 - Finanční prostředky dle jednotlivých prioritních os (VP-ČR-Sasko)	109
Tabulka 31 - Finanční prostředky dle jednotlivých prioritních os (VP-ČR-Bavorsko)	110
Tabulka 32 - Finanční prostředky MP	110
Tabulka 33 - Malé projekty	111
Tabulka 34 - Příklady projektů - propojení obou období	120
	132

